* * *

Aydınlık

Kuruluş yılı 1921
Kurucusu ŞEFİK HÜSNÜ

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

SALI 4 EYLÜL 1979
500 KURUŞ

YERALTINDAN YERÜSTÜNE **KÖMÜR SAVAŞÇILARI**

Hazırlayan: Kerem Çalışkan, Ramazan Çakıroğlu

8. sayfada

İçişleri Bakanı, AP Urfa Milletvekili Celal Bucak'ın açıklamaları ile ilgili bir demeç verdi

Güneş:"Apocular'a kesin olarak yöneldik"

İçişleri Bakanı Hasan Fehmi Güneş, gazetemizin dağıtımının engellenmesi konusunda yaptığı açıklamada "Güvenlik kuvvetleri vasıtasıyla dağıtımın gerçekleştirilmesine çalışacağız" dedi.

- **Güneş, Apocular raporunu Cumhurbaşkanına verdi**
- **Hüseyin Duman'ı vuran Mahmut Aktaş, Dev-Sol'cuları harekete geçirmek için kendini Dev-Solcu olarak tanıttığını söyledi**
- **Apocu Hüseyin Tezer Bingöl'de yakalandı**

HABER MERKEZİ

Doğu Anadolu bölgesinde gezi ve incelemelerini tamamlayan İçişleri Bakanı Hasan Fehmi Güneş, Apocularla ilgili olarak hazırladıkları dosyayı Cumhurbaşkanı Korutürk'e verdi. Güneş, İstanbul'da Korutürk'le yaptığı görüşmeden sonra gazetecilere bilgi verirken Apocuların bölgedeki aşiret çatışmalarından yararlanan yeni eşkiyalar olduğunu söyledi. İçişleri Bakanı, Celal Bucak'ın açıklamalarına verdiği cevapta da Apocuların üzerine kesin olarak yöneldiklerini belirtti.

Korutürk'le görüşmek üzere İstanbul'a gelen Güneş, Esenboğa Havaalanında gazetecilere yaptığı açıklamada AP Urfa Milletvekili Celal Bucak'ın son açıklamalarına verdiği cevapta şunları söyledi:

"Sayın Bucakla bu konuyu etraflı olarak gerek Urfa'da gerek Siverek'de görüştük. Birbirimizi anladığımızı sanıyorum. Ben onu anladım, o da beni anladığını ifade etti. Sıkıntıları giderme yolunda ne gibi tedbirler alabileceğimiz konusunu da görüştük. Bunun dışında, ona atfen, onun söyledikleri ile eş anlamda olmayan şeyler yazıldı. Bilmiyorum, ona ait midir?"

APOCULAR DOSYASI KORUTÜRK'E VERİLDİ

İçişleri Bakanı uçakla İstanbul'a gelerek Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk ile 1 saat 45 dakika süren bir görüşme yaptı.

Florya Köşkünde yapılan görüşmeden sonra Güneş, gazetecilerin sorularını cevaplarken şunları söyledi:

"Sayın Cumhurbaşkanı'na yaptığım inceleme gezisi ile ilgili olarak izlenimlerimi sundum ve düzenlediğim dosyayı takdim ettim. Cumhurbaşkanı'nın, çeşitli siyası partilerden ve kişilerden gelen bazı başvuruları

(Devamı sa.7, sü.6'da)

Tehlike çanları çalıyor!..

Kasapta çalışanlar: "Bu günlerde satışımız çok düştü. Et pahalılaştıkça kimse almaz oldu. Biz de bu durumda iş yapamıyoruz. Etin pahalanması bizim de işimize gelmez. Pahalılığı borsacılar ve komisyoncular yaratıyor."

Hayvancılığa önem verilmezse et fiyatları daha da artacak

BİR KİLO ET 300 LİRA OLACAK

Türkiye'nin nüfusu 1959'dan bu yana 15 milyondan daha fazla artarken, hayvan varlığı sadece 3 milyon arttı.

İlgililer "Fiyat artışlarının bu düzeye ulaşması yıl sonuna bile varmaz" diyorlar

EKONOMİ SERVİSİ

Türkiye'de yıllardan beri et fiyatları sürekli artıyor. Et fiyatlarının artış oranı artık yıllara göre değil, aylara, hatta haftalara göre ifade ediliyor. Bu hafta et fiyatları yüzde 30 arttı. geçen hafta artış oranı yüzde 20 idi. gibi... İlgililer bu yıl sonuna kadar et fiyatlarının yüzde 50 oranında artacağını söylüyorlar.

Kasaplarda kıyma 180 liradan satılırken, bonfile, biftek, pirzola gibi çeşitlerin ise yanına yaklaşılmıyor.

Halk daha ucuz satıldığı için Et ve Balık Kurumu satış yerleri ile Et

(Devamı sa.7, sü.3'te)

Sansür yüzünden Antalya Film Şenliği yarıda kalma tehlikesinde

NEZİH COŞ
ANTALYA'DAN BİLDİRİYOR

16. Antalya Şenliği Ulusal Film Yarışması Ankara'daki Sansür Kurulunun şenlikte gösterilen yeni filmler için engelleyici bir tutuma girmesi nedeni ile yarıda kalma tehlikesi ile karşı karşıya bulunuyor.

Bilindiği gibi şenliğin ilk günü Sansür Kurulu, Yavuz Peyda'nın yönettiği "Yolcular" filmine gösterim izni vermemiş, bunun üzerine Şenlik Yürütme Kurulu sansürü kınayan bir bildiri yayınlamıştı. Ardından şenlikte "Genç Türk Sineması" forumunu yönetecek olan Mahmut Tali Öngören'inde yeni sansür tüzü-

(Devamı sa.7, sü.3'te)

Güneydoğuda yapılacak tatbikat konusunda Genelkurmay Başkanlığınca açıklama yapıldı

ANKARA (THA)

Genelkurmay Başkanlığı, Gaziantep'in güneyinde, askeri birliklerin "gerçek mermilerle" yapacakları ve on gün sürecek tatbikat konusunda bir açıklama yaptı.

Açıklamada şöyle denildi:

"Gaziantep askeri birliklerin gerçek mermilerle yapacakları tatbikat dolayısıyla kentin bazı kesimlerine yarından başlamak üzere 4,6,17,21,24, 25 ve 27,28 Eylül günleriyle 4,5 Ekim günlerinde giriş ve çıkışlar yasaklandı.

Yarın sabah saat 08.00'de başlayacak olan top, havan ve makinalı tüfek atışlarıyla Gercı-

(Devamı Sa.7, sü 4'de)

Küçük Kurultayda parti içi çekişmeler ele alınacak

CHP Küçük Kurultayı yarın toplanıyor

- CHP Merkez yoklaması ile belirleyeceği adayları, Kurultaydan sonra açıklayacak

CHP'nin daha önce yaptığı Küçük Kurultayda olduğu gibi bu seferde parti içi çekişmeler gündeme gelecek

HABER MERKEZİ

14 Ekimde yapılacak Cumhuriyet Senatosu üçtebir yenileme ve milletvekili ara seçimlerinde gösterecekleri adayları belirlemek için siyasi partilerin önceki gün yaptıkları aday yoklamalarıyla ilgili kesin sonuçlar belli olurken CHP önseçim yapılmayan illerdeki adayların tespiti için yapacağı merkez yoklaması sonuçlarını Küçük Kurultay sonrasında açıklayacak.

CHP, Senato üyeliği seçimi yapılacak illerden Bitlis Hakkarı İsparta Kütahya, Manisa ve Van'da adaylarını merkez yoklaması ile belirleyecek. Milletvekili ara seçimleri için Aydın, Konya, Manisa ve Muğla da

(Devamı sa.7, sü.5'te)

Abdi İpekçi'yi öldürme olayına karışan Hasan Hüseyin Şener teslim oldu

İSTANBUL (ÖZEL)

Milliyet gazetesi başyazarı Abdi İpekçi'yi öldürmekten sanık Mehmet Ali Ağca'ya yardım ettikleri gerekçesi ile aranan Mehmet ve Hasan Şener kardeşlerden. Hasan Şener İstanbul Sıkıyönetim Savcılığına teslim oldu.

Beraberinde avukatı ile birlikte İstanbul Sıkıyönetim Savcılığına teslim olan Hasan Şener olayla ilgisi olmadığını iddia etti.

Hasan Şener daha sonra sorgusunun tamamlanması için İstanbul Emniyet Müdürlüğü birinci şubeye gönderildi.

ABD Temsilciler Meclisi üyesi
Solarz: "Yunanistan'ın NATO'ya dönmesi Türkiye'nin yararınadır"

İSTANBUL (THA)

ABD Temsilciler Meclisi üyesi Stephan Solarz, Türkiye ile Yunanistan arasındaki ilişkilerin düzelmesinin her iki tarafın da bazı konularda fedakarlık yapmaları ve ödünler vermelerine bağlı olduğunu

(Devamı sa.7, sü.9'da)

Karamanlis, kasım ayında Pekin'e gidiyor
Yunanistan, Çin Halk Cumhuriyeti ile siyasi bir anlaşma imzalayacak

ATİNA MUHABİRİMİZ
MİHAİL VASİLYADİS
BİLDİRİYOR

Yunan hükümetinin ve özellikle bizzat Başbakan Karamanlis'in yakın çevresinin görüşlerini yansıttığı bilinen Kathimerini ga-

(Devamı sa.7, sü.3'te)

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı, ODTÜ olaylarıyla ilgili açıklama yaptı

ANKARA (THA)

4. Kolordu ve Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Orta Doğu Teknik Üniversitesi ile ilgili bir açıklama yaptı.

Bilindiği gibi 8 Ağustos 1979 tarihinde üniversitenin 1978-1979 öğretim yılı 2. döneminin başlaması nedeniyle yapılan törende, İGD'liler ve Halkın Kurtuluşçuları, İstiklal Marşı söylenirken ayağa kalkmayarak İstiklal Marşına karşı çıkmışlardı. Konuyla ilgili Sıkıyönetimin açıklamasında "Kimin hizmetinde olduğu bilinmeyen ve fakat ulusumuzun hizmetinde olmadığı gerçek olan bir grup öğrenci ulusal marşımızın söylenmesini protesto ederek ayağa kalkmamışlar" denilerek

(Devamı sa.7, sü 6'da)

Fakülte Sekreter Vekilliği ve Döner Sermaye Saymanlığını birarada yürüttüğü sırada Çapa'da hayali ödemeler yapıldı

Milyonluk Çapa Tıp yolsuzluğunun ardındaki adam: Müştak Sakallıoğlu

- Ödemelerin bütçe yerine Döner Sermayeden yapılması ile hesaplar gözden gizlenmiş oldu

HABER MERKEZİ

Çapa Tıp Fakültesine yapılan alımlarda milyonlarca liralık yolsuzluğun yapılmasından sorumlu olan kişinin, Döner Sermaye Saymanı ve Fakülte Sekreter Vekili Müştak Sakallıoğlu olduğu anlaşıldı.

Çapa Tıp Fakültesinde İdari İşler Müdür-

(Devamı sa.7, sü.1'de)

İGD'liler İzmir Fuarında, Yazarlar Sendikasının pavyonunu bastı
Aziz Nesin, İGD'lilerin Rusça marş çalmasını kınadı

İZMİR (ÖZEL)

İzmir Fuarındaki Yazarlar Sendikası pavyonunda Rusça marşlar çalan İGD'liler, sendika yetkilileri tarafından engellendi ve Türkiye Yazarlar Sendikası Başkanı Aziz Nesin, İGD'lilerin Rusça marş çalmalarına karşı çıktı.

(Devamı sa.7, sü.3'te)

Laflar ve raflar

Yukarıda gördüğünüz raflar bir ecza deposuna aittir ve gördüğünüz gibi boştur. Hatırlayacaksınız, geçen meclisimizde bir ilaç fabrikasının müdür yardımcısıyla tanışmıştık da, o bize, "kim depomda ilaç yok diyorsa, yalan söylüyor" demişti. Bu laflar mı gerçeği yansıtıyor, yoksa yukarıdaki raflar mı? Herhalde depolarda ilaç olması gerekir ama... Evet, işin aması gene aynı. Zam mes[illegible] Deposunda hiç ilaç olmadığ[illegible] [illegible]eyen ecza deposu sahibi de depolarda ilaç bulunmamasının gerekçesini şöyle anlatıyor:

"Sağlık B[illegible]lığı ivedi [illegible] doğru bir fiy[illegible] tespiti yapmalıdır. Yoksa çok büyük sorunlar doğar."

Bu "büyük sorunlar" da ne acaba. Demek ki yaşadığımız ilaç sorunu pek de büyük sayılmaz. Hatta belki de oturup şükretmemiz gerekir. Ne yani, bulunmayanlar kalp ve mide ilaçları, idrar söktücüler ve bir de antibiyotikler değil mi? Ya aspirin ve öksürük şurupları da bulunmasa ne olur? Hayatı hep olumlu yönleriyle ele almalı değil mi?

Eh, ilaç "iş" inden tatlı vurgunlar vuranlar için durum gerçekten de olumlu. Herşey gibi olumluluklar ve olumsuzluklar da sınıfsal. Kimi için olumlu olan birşey kimisi için olumsuz olabiliyor. Örneğimizde olduğu gibi. İlaçların depolarda [illegible] vurguncular için olumlu, halk için olumsuz bir şeydir.

Peki, bu rafları doldurmak için ne yapmalı acaba?

HALKIN SESİ

GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIR

ANKARA
FEN FAKÜLTESİ AÇILIRKEN

Ankara Üniversitesi Fen Fakültesinde öğrenim 3 Eylülde başladı. Başladı ama öğrencilerin sorunlarını da beraberinde getirdi. Okulda bir avuç faşist zorba ve sahte solcu ile pasifize olmuş geniş kitle var. Okul içinde faşist saldırganların sayısı ise 70-80 kadardır. Bu saldırganlar dışarıdan getirdikleri adamlarıyla beraber okulun önündeki kıraathanede üsleniyorlar. Saldırılarını devamlı buradan planlayıp uyguluyorlar. Kıraathane yakınındaki pastahane ve dükkanları parsellemiş durumdalar.

Böyle olmasına karşın; ilgililerce hiç bir tedbir alınmayıp saldırı üssü olarak hâlâ kullanılmaktadır. Beşevler bölgesinde anarşinin yuvası haline gelen bu kıraathanenin bir an önce kapatılması gerekir. Çünkü, tüm öğrenci ve sıradan vatandaşlar için, tehlikeli durum yaratmaktadır. Ayrıca ilgililerden sadece okul girişi değil, karşı taraftaki, ara sokak başlarında da önlem almalarını istiyoruz. Çünkü, karşı tarafa geçen öğrenciler, faşistlerin tuzağına düşebiliyor. Öğrencileri bahçede dolaştırmamakla ve "ya dışarı, ya da derse" demekle okulda huzur sağlanamaz.

Okulda en geniş kitleye, demokrasi tanınarak, huzuru sağlamada bir adım atılmış olur.

Bu arada sahte sol, faşist zorbalardan, geri kalmıyor. Örneğin dört beş ay öncesi 30 Mart olayları patlak vermişti. Bu kişiler okul bahçesinde "faşist yakaladık" diye ona buna saldırmışlar, bu saldırılarında kendi taraftarları arasında bile yılgınlık yaratmışlardı. Bu ve buna benzer saldırılarıyla kendi tabanındaki insanları çıkmaza ittiklerini de iyi biliyorlar. Oysa ki okula grupla gidip gelmekle hiç bir şeye çözüm bulunamaz. Okuldaki faşistlerin hakimiyetleri kesinlikle grupla kırılamaz. Ancak ve ancak en geniş kitleyle birleşilerek öğrenim özgürlüğü ve can güvenliği sağlanabilir.

Tüm fakülte öğrencilerine ayrıca bir çağrımız var. Okulda öğrenim özgürlüğü ve can güvenliği temelinde birleşelim, zorbalığa karşı çıkalım. Fikirlerimizi tartışarak sorunlara çözüm bulmaya çalışalım. Bundan başka öğrenci arkadaşlar ara sokaktaki lokanta ve Vimpi denilen uğrak yerlerine giderken daha dikkatli olmalıdırlar. Çünkü bazı arkadaşlarımız çevrilip, zorbalık yapılmaktadır.

Fehim Şenlik

TARSUS İÇEL
Belediye başkanının çay bahçelerini kapatmasını kınıyoruz

Sahil kenti olan kasabamızda (Çayboyu), çay bahçeleri halkın gidebileceği önemli ve ucuz dinlenme yerlerindendir. Aynı zamanda iş sahası az olan kasabamızda çay bahçeleri bir çok emekçinin geçimini sağlamaktadır.

Bunu yazmamızın nedeni bir hafta önce İskele Çay Bahçesinde olan bir olay ve Belediye Başkanının tutumudur.

Belediye Reisi çay bahçesini kapatmakla ne yaptığını biliyor mu?

Çay bahçesini kapatmak sözde halkçı olan, emekçi kesimden olan Belediye Reisini kime hizmet etmeye zorlamaktadır?

Biz Belediye Başkanının tutumunu yanlış buluyor ve kınıyoruz. Belediye Reisinin bu hareketi halka yarar getirmez.

Çay Bahçesini Çalıştıran işçiler

FİKİR MEYDANI

SİVAS KONGRESİ
4-11 Eylül 1919

Hikmet Çiçek

BİRİNCİ Dünya Savaşından galip çıkan emperyalist devletler, Mondros Mütarekesi'nin hemen ardından Anadolu'yu işgale koyuldular. Mütarekenin 7. maddesi gereğince emperyalistler, "güvenliklerinin tehlikede olduğu" bölgelere asker çıkarma "hakkına" sahiptiler. İstanbul ve Boğazlar İtilaf devletlerinin kara ve deniz kuvvetlerinin işgali altındaydı. İngilizler; Kütahya, Eskişehir, Samsun, Maraş, Antep ve Urfa bölgelerine, Fransızlar; Mersin, Adana, İskenderun bölgelerine askeri birliklerini göndermişlerdi. (Urfa, Antep ve Maraş bir süre sonra İngilizlerden Fransızlara devredilecekti.) Antalya, Fethiye, Marmaris, Bodrum, Kuşadası İtalyanların işgali altındaydı. İzmir, Ayvalık, Bergama, Manisa, Aydın ve Ödemiş'te ise Yunan askerleri vardı.

Yiğit halkımız emperyalist işgale boyun eğmedi ve ülkenin dört bir yanında mukavemet ateşini tutuşturdu. Kurtuluşun birlikten ve silahlı mücadeleden geçtiğini kavrayarak milli teşkilatlar kurmaya başladı.

'Emperyalistler yurdumuza ayak basar basmaz silahlı mukavemete başlayan halk, vatanın gerçek sahiplerinin İstanbul'daki satılmış sultan, paşalar ve kompradorlar değil, Anadolu emekçileri olduğunu ispat etti. Ve emperyalist işgalin ilerlemesini önledi." (1)

Milli teşkilatlar içinde iki cemiyet, en güçlüleri idi. Bunlar, Trabzon Muhafazai Hukuku Milliye Cemiyeti ile Vilayatı Şarkiye Müdafaai Hukuku Milliye Cemiyeti idi. Trabzon Muhafazai Hukuku Milliye Cemiyeti, tüm Doğu Karadeniz bölgesinde örgütlenmişti. Çeşitli il ve ilçelerde şubeleri vardı. Karadeniz'de emperyalistlerin, kurmayı düşündükleri bir Rum-Pontus devletine karşı, Müslüman halkların haklarını korumayı amaçlıyordu. Vilayatı Şarkiye Müdafaai Hukuku Milliye Cemiyeti'nin ise merkezi İstanbul'da olup, çeşitli doğu illerinde şubeleri vardı. Her iki cemiyet de silahlı mücadeleyi savunuyordu.

Mustafa Kemal bütün yurtta milli teşkilatlar kurulmasından yanadır, ancak bölgesel teşkilatların yetersizliğinin de bilincindedir. Milli mücadeleden yana bütün güçleri birleştirmeyi ve milli birliği sağlamayı düşünmektedir. Daha 22 Haziran 1919'da yayınladığı ünlü Amasya Tamimi'nde "Ulusal bir kurulun varlığı çok gereklidir" demekte ve "Sivas'ta ulusal bir kongrenin tez elden toplanması"nı istemektedir. (2)

Vilayatı Ş.M.H.M. Cemiyeti'nin Erzurum Şubesi ile Trabzon M.H.M. Cemiyeti'nin ortak girişimi sonucu Erzurum Kongresi (Ya da Doğu İlleri Kongresi) yapıldı. Kongre, milli birliği sağlama yolunda önemli bir adım oldu. Kongre kararı gereğince Şarki Anadolu Müdafaai Hukuk Cemiyeti kuruldu. Yukarda sözünü ettiğimiz iki cemiyet, yeni kurulan cemiyetin şubeleri haline getirildi. Yeni cemiyetin temsilciler kurulunda Mustafa Kemal de vardı.

Şimdi yapılması gereken, sadece doğuyu değil, bütün yurdu kapsayacak milli birliği gerçekleştirmek, etki ve yetki alanı daha geniş bir milli heyet oluşturmaktı. Bu ise yurt çapında bir genel kongreden geçiyordu. Fakat, Erzurum'dan sonra, ikinci bir kongrenin toplanması kolay değildi. Birinci kongreye katılanların bir kısmı dahi, Sivas Kongresinden kuşku duyuyorlar, ikinci bir kongreye gerek görmüyorlardı. Yukarda belirttiğimiz gibi Mustafa Kemal, Sivas'ta bir genel kongre toplanmasını, daha Erzurum Kongresi yapılmadan düşünmüştü. Ancak ilk girişiminde başarılı olamamıştı. Bu kongre kararında, bir "ittihatçı parmağı" aranıyordu. Öyle ki, bu kuşkudan ötürü, kongre toplandığı zaman, İttihatçılığın diriltilmeyeceğine dair yemin edilecektir. Milli güçler içindeki bu kararsızlığın yanısıra, gericiler de kongrenin toplanmaması için her türlü çabayı göstermektedirler. Sivas'ta bir kongre toplanırsa, Fransızların şehri işgal edeceği ve delegeleri tutuklayacağı söylentilerini yaymakta ve bazı illerin delege göndermesini önlemeye çalışmaktadırlar. Fakat Mustafa Kemal, güçlüklerden yılacak karakterde değildi. O, Lenin'in deyişiyle "İyi bir teşkilatçı. . . Kabiliyetli bir lider"di. (3) Sonunda bütün engeller bertaraf edilir ve Ağustos 1919'da delegeler Sivas'a gelmeye başlarlar. Doğu illerini de, Erzurum Kongresinde seçilen Temsilciler Heyetinden beş kişi temsil etmektedir. Mustafa Kemal de Temsilciler Heyetindedir.

2 Eylül 1919'da Mustafa Kemal ve yanındakiler Sivas'a gelirler. Bu kez Sivas halkı O'nu coşku ve sevgiyle karşılar. Mustafa Kemal, Sivas'a ilk kez 27 Haziran 1919'da gelmiş ve bir gün kaldıktan sonra Erzurum Kongresine katılmak üzere yola çıkmıştı. O sefer, İngiliz işbirlikçisi Dahiliye Nazırı Ali Kemal'in, Mustafa Kemal'in görevden alındığına ve onunla resmi işlem yapılmamasına ilişkin genelgesi tüm yöneticilere gönderilmiş, Mustafa Kemal hakkında gerici bir propaganda başlatılmıştı. Elazığ Valisi hain Ali Galip de Sivas'ta Mustafa Kemal aleyhinde duvarlara yazılar yazdırmış ve Sivas Valisi Reşit Paşa'yı, M.Kemal'i tutuklaması için kandırmaya çalışmıştı. M.Kemal, Sivas'a gelişinde çeşitli önlemler almak zorunda kalmış ve ancak bir gün kalmıştı. Oysa bu kez Sivas halkı, Mustafa Kemal'i sevgi gösterileriyle karşılıyor ve bu sevgisiyle, milli mücadelenin önderini bulduğunu gösteriyordu. Mustafa Kemal de Anadolu halkını tanıdıkça, milletin gücüne olan güveni pekişiyordu.

"Bir ihtilal heyeti"

Sivas Kongresine 38 delege katılmıştır. Bunlardan beşi, Erzurum Kongresince seçilen Heyeti Temsiliye üyeleridir. Bir kişi, Heyeti Temsiliye tarafından seçilmiştir. (Refet Bey) Geri kalan 32 kişi ise, ya çeşitli illerden gelmiş, ya da Mustafa Kemal tarafından bazı illerin delegeliğine atanmışlardır. Doğu illerini Heyeti Temsiliye üyeleri temsil etmektedir. Bunun dışında İstanbul, Denizli, Alaşehir, Manisa, Çorum, Yozgat, Kastamonu, Afyon, Bursa, Eskişehir, Niğde, Nevşehir, Niğde-Bor, Kayseri, Antep, Samsun, Hakkari temsil edilmektedir. Delegeler, emekli asker, öğretmen, öğrenci, hukukçu, tüccar, gazeteci, müftü, malmüdürü, vali gibi çeşitli mesleklerdendir. (4)

M.Kemal'in yakın arkadaşlarından Alfred Rüstem Bey, ". . . burada Cemiyetler Kanununa göre teşekkül etmiş bir heyet değiliz. Bizim bir ihtilal heyetinden başka hüviyetimiz yoktur" diyordu. Kayseri Delegesi Ahmet Hilmi Bey'in "Sivas'a vardığımızda muhite hakim olan bir ihtilal havası idi" sözleri de aynı anlayışı dile getiriyordu. Sivas Kongresindeki, "Delegelerin seçimleri, nitelikleri ve toplanışlarında Erzurum Kongresinin düzenini aramak, Sivas Kongresini yasalar hükümlerine uygun bir toplantı gibi düşünmek ve incelemek doğru olmaz." (5)

Kısacası, "ihtilal havası" içindeki bir şehirde, "ihtilal heyeti" olmaktan başka kimlikleri olmayan kişilerin yaptığı bir kongre idi, Sivas Kongresi.

Kongre günleri

4 Eylül 1919'da Mustafa Kemal, kongreyi başlatır. O, açış konuşmasında; "varlığını ispatlamak ve saldırılara karşı korunmak" kararını veren ve "kurtuluş çaresinin ancak kendi ruhundan ve kendi birliğinden doğacağına" inanan milletin, çeşitli yerlerde milli teşkilatlar kurduğunu, aynı amaçla Erzurum'da Doğu illeri ile sınırlı kongrenin yapıldığını, şimdi ise "vatanın tek bir bütün ve milletin tek bir varlık olduğu hakkındaki prensibi ispatlayacak kararların" Sivas'ta alınacağını belirtir. (6) Kongre, Erzurum'da alınan kararların tüm yurdu temsil eden delegelerce onaylanmasını sağlayacak ve daha yetkili bir milli heyet seçecektir.

İlk günü başkanlık seçimi yapılır. Rauf Bey, Bekir Sami Bey ve bazı kişiler Mustafa Kemal'in başkan olmaması için gizli hesaplar peşindedirler. Mustafa Kemal, onların amacının, "kendilerinden bir başkanla mandayı el çabukluğuna getirip Kongre kararına bağlatmak" olduğunu söylüyor. (7) Gizli oyla yapılan seçimde üç aleyhte oya karşılık bütün üyeler Mustafa Kemal'i başkanlığa seçerler.

"İlk açılış günü olan 4 Eylül günü ile eylülün beşinci ve altıncı günleri, yani üç gün, ittihatçı olmadığımızı açıkça belirtmek için ant içmek gereğini konuşmakla ve ant örneğini düzenlemekle, Padişaha sunulacak yazıyı yazmakla ve kongrenin açılışı dolayısıyla gelen tellere karşılık vermekle ve daha çok da, kongre siyasayla uğraşacak mı, uğraşmayacak mı konusunu tartışmakla geçti. İçinde bulunulan didişmeler ve uğraşmalar, siyasadan başka bir şey değilken bu son tartışmalara şaşılmaz mı?" (8)

Kongrenin dördüncü günü, nihayet "asıl konuya" geçilir. Gündemin ikinci maddesine göre, Erzurum Kongresi "tüzük" ve "beyannamesi" delegelere sunulacak ve bazı değişikliklerle kabul edilecektir. 10 Maddelik Beyanname'nin bazı maddeleri değiştirilmeden, bazıları ise değiştirilip bölgesel olmaktan çıkarılarak tüm yurdu kapsayıcı niteliğe getirilerek kabul edilir. Örneğin, artık sadece Doğu illeri ile Trabzon ve Samsun'un değil, yurdun her bölgesinin "ayrılmaz, bölünmez bir bütün" olduğu belirtilir. Ve İstanbul hükümetinin, Doğu illerini yalnız bırakması halinde tedbir alınacağına ilişkin karar da "ülkemizin herhangi bir parçası" olarak genişletilir.

Şarki Anadolu Müdafaai Hukuk Cemiyeti de, Anadolu ve Rumeli Müdafaai Hukuk Cemiyeti'ne dönüştürülür.

Bunların yanı sıra, milli iradeyi egemen kılmanın esas ve hükümetin de milli iradeye uymak zorunda olduğu, ülkenin herhangi bir yerine karşı girişilecek işgal ya da müdahaleye karşı "birlikte savunma ve dayanma" kararlılığı, ülkenin milli bütünlüğünün bölünemez iç ve dış bağımsızlıktan vazgeçilemez olduğu, ülkenin ve milletin kaderine ilişkin alınacak kararları denetleyecek bir Milli Meclisin hemen toplanması gereği vb. gibi önemli kararlar da tekrar vurgulandı. Gene, Erzurum Kongresinde kabul edilmiş olan ŞAMH Cemiyetine ait "tüzük"de bazı değişikliklerle genişletilerek Anadolu ve Rumeli Müdafaai Hukuk Cemiyetinin tüzüğü haline getirildi. (9)

Mustafa Kemal, Sivas Kongresinde alınan kararla, artık sadece "Rumluk ve Ermenilik örgütleri kurma" girişimlerine karşı değil, "İtilaf devletlerine karşı düşmanca bir durum alınacağı ve direnileceğinin" "açıkça belirmiş" olduğunu söylüyor. (10)

Tam bağımsızlık mı, manda mı?

Beşinci gün, kongrenin en önemli konusu manda meselesi görüşülmeye başlandı. İstanbul delegelerinden İsmail Fazıl Paşa İle İsmail Hami Bey (Danişmend) ve Temsilciler Heyetinden Bekir Sami Beyin imzasını taşıyan bir önerge ve 25 imzalı bir muhtıra "Amerikan mandaterliğinin" kabul edilmesi isteğiyle Kongre Başkanlığına sunuldu. Bundan sonra kongre, Tam Bağımsız Türkiye isteyenlerle, manda yanlıları arasında kıyasıya bir mücadeleye sahne oldu.

Manda önergesi önce, M.Kemal'in başkanı olduğu "Teklif Encümeni" ne gitmiş, ama bir sonuç alınamamıştı. Kongrede konu tartışıldı. Lehte ve aleyhte konuşmalar oldu. M.Kemal manda lehinde etkilenmeleri önlemek için, önergenin tekrar Encümene gönderilmesini istedi. "İç ve dış bağımsızlığımızı yitirmek istemiyoruz" diyerek delegeleri uyardı. Bir an önce karara bağlanmasını isteyen manda yanlıları buna itiraz ettiler. İsmail Fazıl Paşa, Bekir Sami, Kara Vasıf, Hami Bey, Refet Bey mandanın hızlı savunucularıydılar.

". . . yurdun çeşitli yerlerinden gelen milli kurtuluşçu delegeler bu fikri nefretle reddettiler. Mandacılar bundan sonra Meclisteki gerici kanadın liderliğini yaptılar. Burjuva önderliğinin emperyalizmle uzlaşma eğilimlerini körüklediler." (11)

Mustafa Kemal, "pek uzun ve tartışmalı geçen bu güdüm görüşmeleri, güdüm isteyenleri susturacak ortalama bir çözüm yolu bulunarak bitirildi" diyor. Mancadılık reddediliyor, ancak Amerikan Kongresinden "yurdumuzu inceleyecek ve gerçeği görecek bir kurul" un çağrılması kabul ediliyor. M.Kemal, ". . . Kongre Başkanlık Kurulunun imzalarıyla bu yolda bir mektup müsveddesi hazırlandığını anımsıyorsam da bu mektubun gönderilip gönderilmediğini pek iyi anımsamıyorum. Doğrusu ya, bu mektuba özel bir önem vermiş değildim" diyor. (12)

Kongrede bundan sonra, ŞAMH Cemiyetinin dokuz kişilik Temsilciler Heyetinin, 16 kişiye çıkarılarak ARMH Cemiyetinin Temsilciler Heyetinin oluşturulması, "İradeyi Milliye" adında bir gazetenin haftada iki gün çıkarılması, "Umumi Kongre Heyeti" imzasıyla komutanlara, valilere, İstanbul'daki elçiliklere bir telgraf gönderilerek İstanbul Hükümeti ile her türlü ilişkinin ve haberleşmenin kesildiğinin duyurulması, İstanbul Hükümetinin komutanlıktan azlettiği Ali Fuat Paşa'nın (Cebesoy) "Garbi Anadolu Umum Kuvayı Milliye Kumandanlığı"na atanması, vb. kararlaştırılıyor. 11 Eylülde ulusal örgüt tüzüğü ve Genel Kongre Bildirisi basılıp dağıtılarak kongre sona eriyor.

Sivas Kongresini ve alınan kararları Anadolu halkı coşkuyla karşılıyor. Halkın, milli kurtuluş için silahlanması ve örgütlenmesi hızlanıyor. Çeşitli illerde Anadolu ve Rumeli Müdafaai Hukuk Cemiyetinin şubeleri açılıyor.

"Mandacıların 'macera' dedikleri Kurtuluş Savaşı sonunda, emperyalistler yurttan kovuldu. Kurtuluş Savaşımız da göstermiştir ki, bir halk, bağımsızlığını, emperyalistlerden birine karşı savaşırken diğerine dayanarak değil, ancak kendi gücüne dayanak kazanabilir."(13)

KAYNAKLAR:
1. Türkiye İhtilalci İşçi Köylü Partisi Davası, SAVUNMA, AYDINLIK Yayınları, 2. Baskı, s.141
2. Gazi Mustafa Kemal Atatürk, SÖYLEV, -çağdaş- Y. s. 37
3. Lenin, Stalin, Mao, Dimitrov, TÜRKİYE ÜZERİNE, AYDINLIK y. s.133
4. Mahmut Goloğlu, Milli Mücadele Tarihi İkinci Kitap SİVAS KONGRESİ, s.73-74
5. M.GOLOĞLU, age. s. 61
6. M.GOLOĞLU, age. s. 65-66
7. Mazhar Müfit'ten aktaran: Doğan AVCIOĞLU, Milli Kurtuluş Tarihi, Birinci Kitap, s. 268
8. SÖYLEV, s.66
9. M. GOLOĞLU, age. s.. 81-85
10. SÖYLEV, s.67
11. TİİKP Davası SAVUNMA, s.146
12. SÖYLEV, s.79-80
13. TİİKP Davası SAVUNMA, s.146

demokrat gözüyle

lütfü oflaz

Ez oni!

Bu iş buraya kadar.

Bakalım MHP kurmayları şimdi ne yapacaklar?

MHP Söğüt İlçe Başkanının işlediği cinayete nasıl bir mazeret bulacaklar?

Alpaslan Bey yine:

"MHP'lilerin tek silahları fikirleridir. . ." şeklinde mi konuşacaklar?

Onun da ötesinde, etkili ve de yetkili çevreler, bu olay karşısında ne gibi bir tavır takınacaklar?

Örneğin Başbakan:

"Ben hakim değilim. . ." diyerek, konuyu başlarından mı savacaklar?

Ya da ana muhalefet lideri:

"Bana sağcılar ve milliyetçiler de cinayet işliyor dedirtemezsiniz. . ." biçimindeki sözlerini mi tekrarlayacaklar?

Hepsinden önemlisi, Cumhurbaşkanı ne tür bir tutum alacaklar?

"Başı ezilecek. . ." bir şeyler arıyorlardı da! Buyursunlar, icabına baksınlar.

* * *

Yuvarlak laflar.

Hangi yöne çekerseniz, o tarafa uzayan lastik gibi açıklamalar. . .

Acaba Cumhurbaşkanı:

"Bazılarının başları ezilecek. . ." derken neyi kastediyorlar?

Açık konuşmalılar.

Yanlış anlamalara,, ya da yorumlara açık kapı bırakmamalılar.

Ve madem ki birilerinin başını ezmeye kararlılar, o halde halkın şu talebine kulak kabartmalılar:

"MHP suçlu sandalyesine oturtulsun. . .

Türkeş'ten hesap sorulsun. . ."

Yoksa hâlâ Cumhurbaşkanı, Başbakan bu konuda kanıt mı aramaktalar?

Kanıttan bol ne var:

K. Maraş'ta halkımızı topluca kıran onlar. . .

Savcıları, gazetecileri, öğretim üyelerini vuran onlar. . .

Bütün bu ve buna benzer suçları, sıkıyönetim mahkemelerince kanıtlananlar onlar. . .

Söyleyin. .

İlk başta, onlardan başka başı ezilecek kim var?

* * *

Gerçi bazı çevreler, "başı ezilecek" lafından başka şeyler anlamaktalar. . .

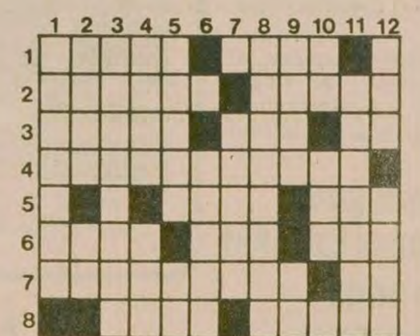
Kimi çevreler, yaklaşan toplusözleşme mevsimi nedeniyle, işçi sınıfının başını ezmeyi planlamaktalar. . .

Kimi çevreler, Doğu halkına "milli zulüm" uygulanmasını arzulamaktalar. . .

Onun için dedik ya. . Cumhurbaşkanı açık konuşmalılar.

Bugünlük bu kadar.

BULMACA

SOLDAN SAĞA: 1) 8'inci Akdeniz oyunlarının yapılacağı Yugoslav kenti - Tasavvuf felsefesine bağlı olan kimse. 2) Belirti, iz-Bir kümes hayvanı. 3) Eski bir Mezopotamya uygarlığı-Vücudumuzun bir bölümü-Tersi ses. 4) Midenin açıldığı bağırsak bölümü. 5) Külhanbey haykırması, haykırma Futbolda bir mevki. 6) Araç-Tersi yemeklere tat vermek için katılır-Bir halife. 7) Elektrik elde etmeye yarayan bir aygıt-Yabancı. 8) Tersi şark müziğinde bir makam-Haşlandıktan sonra dilim dilim kızartılmış et.

YUKARIDAN AŞAĞI: 1) Baltalama. 2) Düşünce, tasarı-Bir harfin okunuşu. 3) Yolları karışık dar dehliz. 4) Gırtlak, ümük- Tersi voleybolda karşılaşmanın her bir bölümü. 5) Lanet okuma, protesto etme (eskidil) - Eski Mısırlıların bir tanrısı. 6) Çeşitli ev ihtiyaçlarının satıldığı açık hava çarşısı. 7) Bir patlayıcı madde. 8) Ameliyat uzmanı hekim. 9) Sinemacılıkta bir tam oyuna verilen ad-Roma'nın yarısı. 10) Vilayet-Bir çeşit kaba dokuma kumaş. 11) İnsan ve hayvan bedeninin kemik çatısı. 12) Kesişen iki çizgi arasındaki açıklık-Bir ağırlık ölçüsü birimi.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	H	A	V	A	N	A	■	İ	B	A	R	E
2	U	S	■	H	A	Ş	A	■	O	R	A	N
3	B	U	B	İ	T	U	Z	A	Ğ	I	■	İ
4	U	R	A	L	■	R	A	Z	A	K	I	■
5	B	■	K	İ	L	E	■	A	■	İ	D	E
6	A	L	A	K	A	■	A	M	A	L	A	Y
7	T	Ü	Y	■	M	E	L	E	N	■	D	Ü
8	■	K	A	R	A	B	A	T	A	K	■	P

Tabatabai: "Ayaklanan Kürtler, Sovyetler Birliği ve İsrail'den yardım görüyorlar"

Kürt dini liderler, Homeyni'nin Kürtlerin gerçek temsilcileriyle görüşmesini istediler

İranlı Müslüman Öğrenciler, Ayetullah Homeyni'yi desteklediklerini açıkladılar

DIŞ HABERLER SERVİSİ

İran Başbakan Yardımcısı Sadık Tabatabai yaptığı açıklamada, İran'da ayaklanan Kürtlerin Sovyetler Birliği ve İsrail'den yardım gördüğünü belirtti. Tabatabai Irak da ayaklanan Kürtlere ülkeye giriş-çıkış izni verdiği için eleştirdi.

İran ordu birliklerinin ise Mahabad'a girdikleri, ayaklanan Kürtlerin ise tepelere çekildikleri bildiriliyor.

Öte yandan Mahabad'daki Kürt dini liderler, daha önce Ayetullah Homeyni'ye bir mesaj yollayarak çatışmaların hemen durdurulmasını ve görüşme masasına oturulmasını istemişlerdi. Dini liderler Homeyni'nin Kürtlerin gerçek temsilcileriyle görüşmesi gerektiğini belirterek Homeyni'nin bölgedeki durumu daha derinlemesine araştırması gereğine işaret etmişlerdi.

İran radyosunun haberine göre, Homeyni Mahabad'a başkanlığını bir dini liderin yaptığı bir heyet gönderdi. Homeyni heyetin görevinin, bölgede ekonomik gelişme olanaklarını incelemek ve halkı Şii ve Sünniler olarak bölen düşmanlara karşı uyarmak olduğunu belirtti.

İRANLI MÜSLÜMAN KÜRT ÖĞRENCİLERİN AÇIKLAMASI

Öte yandan, Türkiye'de üniversite tahsili yapan İranlı Müslüman Kürt öğrenciler, gazetemize yaptıkları açıklamada dini lider Ayetullah Homeyni'yi desteklediklerini belirttiler.

İranlı öğrenciler açıklamalarında, "Kürdistan'da siyonizmin ve özellikle Rus emperyalizminin uşaklığını yapan bir avuç çaşhın (hain) Kürdistan'ın, Müslüman halkının temsilcisi olamayacağını kaydettiler.

Öğrenciler, "Başta Rusya, Amerika ve İsrail hesabına çalışan bu zorbalara karşı İslam devriminin önderi Ayetullah Homeyni'nin ve Müslümanların yanında oldukları"nı bildirdiler.

"Müslümanları parçalamayı, birbirine kırdırmayı hedef alan Yeni Çarların tahriklerine karşı dünya Müslümanlarını ve ezilen mazlum halkları birlik halinde bulunmaya" çağıran öğrenciler, "Kürdistan'ın Müslüman halkın da, iki süper gücün oyunlarına gelmeyecek kadar idrak seviyesi" olduğunu belirttiler.

"Müslüman Kardeşler" Suriye'deki eylemlerini artırıyor

BEYRUT (AA)

Suriye Radyosu, hafta sonunda Lazkiye liman kentinde meydana gelen bir dizi patlamadan dolayı "Müslüman kardeşler" örgütünü suçladı.

Beyrut'taki Batılı kaynaklar, ülkedeki Sunni Müslümanlarla Aleviler arasında çatışmaların giderek yoğunlaştığını bildirdiler. Suriye'de halkın büyük çoğunluğunu sunni halkın oluşturduğunu, ancak Alevilerin devlet kademelerinde daha etkin durumda oldukları da aynı kaynaklar tarafından ileri sürülüyor.

Şam Radyosu 2 Eylül günkü yayınında 'Müslüman Kardeşler''in Suriye liderliğine karşı savaş açtığını, bu arada geçen perşembe günü Şeyh Yusuf Sarim'i, cuma günü de Nadir Hüsnü'yü öldürdüklerini bildirdi.

Öte yandan, Falanjistlerin yönetimindeki Lübnan'ın Sesi Radyosu ise Lazkiye kentinde patlamaların sürdüğü, son olarak da özel bir plaj klübü ile bir tiyatronun bombalandığı haberini verdi.

Kısa bir süre önce Suriye'de çeşitli suçlardan dolayı 15 kişi idam edilmişti. İdam edilenlerin 'Müslüman Kardeşler" üyesi olduğu bildirilmişti.

100 POLISARIO'lu çocuk tatil için İspanya'ya geldi

MADRİD (THA)

Polisariolu 100 çocuğun, İspanya Komünist Partisinin davetlisi olarak İspanya'ya bir aylık tatil için geldiği bildirildi.

Yaşları 10 ile 13 arasında değişen ve Cezayir'den İspanya'nın başkentine gelen 100 Polisariolu çocuğu Madrid Havaalanında 5 bin kişinin karşıladığı belirtildi.

Libyalı öğrenciler Washington' daki elçiliğe el koydu

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Dört Avrupa ülkesinden sonra Birleşik Amerika'nın başkenti Washington'daki Libya Büyükelçiliğine de bir grup Libyalı öğrencinin el koyduğu bildiriliyor.

Libya lideri Muammer Kaddafi, Libya devriminin onuncu yıldönümü dolayısıyla yaptığı konuşmada ülkede bir halk iktidarının kurulmuş bulunduğunu belirterek, yabancı ülkelerdeki Libya temsilciliklerinin de halk bürolarına dönüştürülmesini istemişti.

Kaddafi'nin konuşmasından sonra, Yunanistan, Malta, İtalya ve İngiltere başkentlerindeki Libya büyükelçilikleri bir grup Libyalı turist ve öğrenci tarafından işgal edilmişti.

Washington'daki Libya Büyükelçiliğinde yönetimi ele aldıklarını açıklayan bir grup Libyalı öğrenci de bir halk bürosu oluşturduklarını bildirdiler.

Libyalı öğrenciler, yönetim değişikliğinin Birleşik Amerika'yla ilişkileri etkilemeyeceğini belirttiler.

İsrail Başbakan Yardımcısı, yeni yerleşim bölgesi kurulmasına karşı çıktı

● Çavuşesku; İsrail, Suriye, FKÖ arasında arabulucuk önerdi

DIŞ HABERLER SERVİSİ

İsrail Bakanlar Kurulu'nun 2 Eylül günkü toplantısında, işgal altındaki Arap topraklarında yeni yerleşim merkezlerinin kurulması konusunda çıkan tartışma sırasında Başbakan Yardımcısı Yigal Yadin toplantıyı terk etti.

İsrail Başbakan Yardımcısı Yadin, Tarım Bakanı Ariel Saron'un Başkanı olduğu Yerleşme Komisyonu'nun Şeria nehrinin Batı yakasındaki topraklarda dört yeni yerleşim bölgesi daha kurulması kararına karşı çıktı. İsrail Bakanlar Kurulunda çıkan tartışma, Başbakan Begin'in araya girmesiyle yatıştırıldı.

ÇAVUŞESKU ARABULUCULUK ÖNERDİ

Romanya Devlet Başkanı Çavuşesku, İsrail, Suriye ve Filistin Kurtuluş Örgütü arasında yapılacak görüşmeler için arabuluculuk önerdi.

Bu konudaki bilgiyi, Bakanlar Kurulu toplantısında Begin'e verdi. Begin açıklamasında, Çavuşesku'nun Suriye Devlet Başkanı Hafız Esad, FKÖ Lideri Yaser Arafat arasında arabuluculuk yapmayı istediğini söyledi. Bu önerinin, Çavuşesku'nun özel temsilcisinin İsrail'e yaptığı ziyaret sırasında Begin'e iletildiği de belirtiliyor.

Öte yandan Mısır Devlet Başkanı Enver Sedat Kudüs sorununa bir çözüm bulunmasında israr edeceğini söyledi.

Sedat, bu konuyu Hayfa limanında Begin'le görüşmesi sırasında dile getireceğini de sözlerine ekledi.

İrlanda'da İngiliz polisleri bir yangını söndürmek için uğraşırken.

İrlanda Başbakanı, İngilizlerin "teröristlerle mücadele önerisini" hatalı buldu

DUBLİN

İrlanda Başbakanı Jack Lynch, terörizme karşı yeni güvenlik önlemleri alınması, bu arada İRA gerillalarını izleyen İngiliz askerine sınırdan geçiş izni verilmesi yolundaki İngiliz önerilerini reddetti.

Başkent radyosuna bir demeç veren Lynch getirilen önerilerin ters tepebileceğini ve tehlikeli olabileceğini söyledi.

Lynch'in başkanı bulunduğu "Fianna Fail" Partisi İngiltere'nin Kuzey İrlanda'yı terk etmesini istiyor.

Öte yandan İngiltere'nin İrlanda işleri ile görevli Bakanı Hümphrey Atkins de BBC radyosuna verdiği demeçte İrlanda'ya kaçan teröristlerin takip edilebilmesi için İngiliz askerlerinin İrlanda sınırını geçebileceklerini ileri sürdü.

Atkins suç işleyen teröristlerin İngiliz askerlerinin gözü önünde Güney İrlanda'ya kaçmasına göz yumulamayacağını da sözlerine ekledi.

Siyasi gözlemciler konunun önümüzdeki çarşamba günü Londra'da yapılacak olan Thatcher-Lynch görüşmesinde ele alınacağını bildiriyorlar.

LORDUN ÖLÜMÜNE KARIŞAN ALMAN TERÖRİSTLER

Federal Almanya'da yayınlanmakta olan "Bild" gazetesine göre, Lord Mountbatten'in öldürülmesinde İrlanda Cumhuriyet Ordusu "İRA"ya Almanyalı teröristler "Beader-Meinhof" da yardımcı oldu.

Zülfikar Ali Butto'nun kızı ve Halk Partisi Başkanı Benazir Butto

Butto'nun kızı 5 yıl hapis ve 20 kırbaç cezasına çarptırıldı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Pakistan'da idam edilen eski Başbakan Zülfikar Ali Butto'nun kızı Benazir Butto'nun verdiği demeçler yüzünden yargılandığı, 5 yıl hapis ve 20 kırbaç cezası verildiği bildiriliyor.

Ayrıca babasının 4 Nisan tarihinde asılmasından sonra Halk Partisi Başkanlığına getirilen Benazir Butto hakkında Sıkıyönetim yasalarını ihlal ettiği gerekçesiyle üç ayrı soruşturma açıldığı da gelen haberler arasında.

Kabil - Mazarşerif yolunun düşmesi üzerine

Taraki, gerillaların üstüne yeni birlikler sevketti

● Silah ve tanklarıyla birlikte binlerce Afganlı asker, Müslüman gerillaların safına geçti

Müslüman gerillaların Kabil-Mazarşerif karayolunu denetimleri altına almaları Taraki'yi zor durumda bıraktı.

İSLAMABAD

Afganistan'da Taraki rejimine karşı savaşan Müslüman gerillaların yeni başarılar elde etmesinden sonra Taraki yönetiminin Doğudaki Kunar Eyaletine yeni askeri kuvvetler gönderdiği bildirildi.

"Pakistan Haber Ajansı" çarpışmaların Kunar Eyaletinde yoğunlaştığını belirtti.

Bölgeye yeni askeri birlikler gönderen hükümetin, aynı zamanda Hayber Geçidi ile başkent Kabil arasındaki en büyük kent olan Jalalabad kenti çevresindeki bazı bölgeleri yoğun top ateşine tuttuğu haber verildi.

Hatırlanacağı gibi çarpışmaların en yoğun olduğu Kunar Eyaletindeki Samat kentinde bulunan askeri garnizon, geçen hafta Müslüman gerillaların eline geçmişti.

Anadolu Ajansı, Kunar Eyaletindeki diğer bölgelerde de çarpışmaların yoğun bir biçimde sürdüğünü, çoğu yerde Taraki yönetiminin güç durumda bulunduğunu bildirdi.

Öte yandan THA, Pakistan radyosunun binlerce Afgan askerinin Müslüman gerillaların safına geçtiğini ve beraberlerinde tanklar da dahil olmak üzere çok sayıda silah getirdiklerini haber verdiğini bildirdi.

Radyonun, Müslüman gerillaların Pakistan sınırındaki Pakytia bölgesini de ele geçirdiklerini haber verdiği belirtildi.

Gözlemciler, Kabil Mazarşerif karayolunun Taraki yönetimince kaybedilmesinin Taraki yönetimini zor durumda bırakacağını ve yeterli yardımın alınamayacağını belirttiler.

Çekoslovakya'da baskı artıyor

● Yasa 77 taraftarları baskıları teşhir eden raporlar yayınladı

Çekoslovakya'da sırtını Rus tanklarına dayayan Husak rejimi muhalefeti susturmaya çalışıyor.

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Husak iktidarı, düzene karşı eleştiri getiren kişileri açıkça tutukluyor. Mayıs ayının sonlarında evlerinden zorla çıkartılıp tutuklanan onaltı Yasa 77 taraftarı, tüm demokratik hakları hiçe sayılarak yargılanıyor.

Bu yılın ocak ayında, Yasa 77 önderlerinden Jaroslav Sabata'nın yargılanması dünya kamuoyunda tevekkülle karşılanınca, bundan cesaret alan Husak iktidarı yeni baskılara girişti. Aradan daha beş ay bile geçmeden 'Yasa 77' taraftarı onaltı kişinin sabahın erken saatinde yataklarından kaldırılarak tutukevlerine kapatılması, muhalefetin demir çembere alınmak istenmesinin en belirgin kanıtı. Tutuklananlardan altısı, bir iki gün sonra delil yetersizliğinden salıverildi. Zdena Tominova, salıverilenler arasındaydı. Salıverilişinden bir iki gün sonra karanlık bir sokakta "bilinmeyen kişilerce" iyice hırpalanan Tominova hastanede tedavi görmekte.

KİRLİ ÇAMAŞIRLARI ORTAYA KOYAN RAPORLAR

Artık düşünmenin bile suç sayılmaya başladığı Çekoslovakya'da, aydınların önderlik ettikleri yürekli bir ses 'Yasa 77' taraftarları, ülkelerindeki insan haklarının ve özgürlüklerinin hiçe sayıldığını, fikirlerinden ötürü türlü baskılara hedef olan aydınların çalışma izinlerinin kaldırıldığını, vb. ortaya koyan kaporlar yayımlıyor.

'Yasa 77' taraftarları yayımladıkları raporlarda, ülkenin tek atom santralinde meydana gelen esrarengiz ölümlerin üstündeki perdeyi kaldırarak santraldeki güvenlik önlemlerinin yetersiz olduğunu kanıtladılar. Ülkedeki çingenelerin uğradıkları baskılardan sözettiler; Vatandaşların seyahat etme özgürlüğünün olmadığını, turistlerle konuşanların vatan haini, casus muamelesi gördüklerini belgelediler

Mondale, Cenevre Mülteciler Konferansını övdü

HONG KONG (AA)

ABD Başkan Yardımcısı Walter Mondale geçen pazar günü Hong Kong'ta düzenlediği bir basın toplantısında BM ile Vietnam arasındaki ilişkilere ve mülteci sorununa değindi.

Mondale, mülteciler konusunda Cenevre Konferansının, son yıllarda yapılan uluslararası konferansların sonuçları bakımından en verimlisi olduğunu söyledi.

Mondale, gazetecilerin sorularına verdiği bir yanıtta Amerikan 7. Filosunun geçen temmuz ayından beri 228 mülteciyi kurtardığını belirtti ve mülteciler konusunda BM'nin çalışmaları sonucu mültecilere gereken parayı sağlamada geniş bir uluslararası işbirliğinin sağlandığını açıkladı.

Brüksel'deki toplantıda NATO'nun geleceği tartışılıyor

● Luns, Sovyet tehlikesine dikkat çekti

DIŞ HABERLER SERVİSİ

NATO'nun geleceği konulu konferans Brüksel'de sürüyor.

Brüksel'de biraraya gelen çok sayıda uzman, diplomat, siyasi kişi ve öğretim üyesi NATO'nun gelecekte ne gibi sorunlarla karşılaşacağı ve bunlara ne gibi çözüm yolları bulacağı sorularına yanıt arıyorlar.

Brüksel'deki toplantıdan önce bir açıklamada bulunan NATO'nun eski Başkomutanı General Aleksandr Haig, NATO'nun sorununun yeni bir strateji saptanması olmadığını, asıl sorununun NATO kuvvetlerindeki zayıflıkların giderilmesi olduğunu söyledi.

Öte yandan ABD Stratejik Araştırmalar Merkezi Enstitüsünün düzenlediği NATO'nun Geleceği konulu sempozyumda bir konuşma yapan NATO Genel Sekreteri Joseph Luns, Sovyet tehlikesini karşılayabilmek amacıyla NATO ülkelerinin Avrupa'da uzun menzilli füzeler bulundurmaları gerektiğini söyledi.

Luns Sovyetler'in şimdiden Doğu Avrupa'ya SS-20 tipi orta menzilli füzeler kaydırdığını belirtti ve bunlardan 100 kadarının üslerde harekete hazır durumda beklettiğini açıkladı. Luns Sovyetler'in bu silahlara sadece teknik yapılarından dolayı taktik silahlar adını verdiğini de sözlerine ekledi.

Luns, ABD'nin konuya önemle eğilmemesi halinde, yakın bir gelecekte, Avrupa'daki güç dengesinin Varşova Paktı ülkelerinin lehine önemli ölçüde değişebileceğine de dikkat çekti.

Küba, Amerika'nın Guantanamao'daki deniz üssünü kaldırmasını istiyor

HAVANA

Amerika'nın, Küba'daki Sovyet askerlerine ilişkin açıklamasına henüz cevap vermeyen Küba'nın, karşı saldırıya geçerek Amerika'nın Guantanamao'daki deniz üssünü kaldırmasını isteyeceği bildirildi.

Fidel Castro yönetimi, bu yüzyılın başından bu yana Amerikan deniz üssü olarak kullanılan Guantanamao'da 2800 Amerikan askerinin bulunduğunu iddia etti.

Küba'nın dün başlayan Havana Zirvesinde bu konuda yoğun bir kampanya başlatacağı bildirildi.

"Küba Haber Ajansı", halen Porto Riko ve Panama'da 15 bin 900 Amerikan askerin bulunduğunu söyledi. Güney Amerika ülkelerindeki Amerikan askerleri ve Amerikan askeri üsleri konusunun Havana Zirvesi gündeminin önemli bir maddesini oluşturacağını belirtti.

Avustralya karasularının sınırını 200 mile çıkaracak

CANBERRA (AA)

Önümüzdeki kasım ayından itibaren Avustralya Ulusal Karasuları sınırının 200 mile çıkarılacağı bildirildi.

Bazı komşu ülkelerin ise bu karasularında avlanabilmeleri için Avustralya hükümetiyle görüşmeler yaptığı kaydedildi.

Krupp firması Sovyetler Birliği'nde büyük bir çelik fabrikası kuruyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Merkezi Essen kentinde bulunan Krupp Konserni, Sovyetler Birliği'nin Stariy-Oskal bölgesinde, üç yıl içinde, dünyanın en büyük asal çelik fabrikasını kuracak.

Bu yapımın, uzun süreden beri tartışma konusu olan bir anlaşmaya dayandığı belirtiliyor. Moskova'da imzalanan anlaşma gereğince Krupp, yüksek kapasiteli dört adet elektrikli ark fırını bulunan bir çelik fabrikası teslim edecek. Proje, yılda, 1,45 milyon tondan fazla üretime göre tasarlandı. Yapılan anlaşma Sovyetler Birliği ile Krupp arasındaki işbirliğinin geliştirilmesini de öngörüyor.

Bu arada Krupp firmasına verilmesi kararlaştırılan yeni siparişler, Federal Almanya ile Sovyetler Birliği arasındaki ticaret ilişkilerini de genişlettiğinden, politik bir önem de taşıyor.

"Öncü - 2" uzay istasyonu, Titan'ın fotoğraflarını çekti

MOUNTAİN VİEV (AA)

Amerika'nın gezegenler arası uzay istasyonu "Öncü-2", Satürn'ün uydusu Titan'ın fotoğraflarını çekerek Mountain'in View'deki izleme merkezine iletmeye başladı.

Dünyadan 1 milyar 600 milyon kilometre uzakta bulunan "Öncü-2"'nin, Titan'a sadece 356 bin kilometre yaklaştığı bildirildi. O mesafeden alınan resimlerinin kalitesinin mükemmelliği'nin bilginler için sürpriz olduğu belirtildi.

260 kilo ağırlığındaki "Öncü-2", hafta sonunda da Satürn'ün fotoğraflarını çekmişti. Aracın, gezegenin halkasına 21 bin kilometre kadar yaklaştığı haber verildi.

Doğu Almanyalı iki sınır muhafızı Batı Almanya'ya sığındı

BONN (THA)

İki Doğu Alman sınır muhafızı ile iki gencin Batı Almanya'ya sığındığı bildirildi.

Batı Alman sınır polisinin açıklamasına göre, devriye gezen 20 yaşlarındaki iki Doğu Alman sınır muhafızı geçen cumartesi günü Bavyera'ya sığındı. Diğer iki Doğu Alman ise Elbe Nehrini yüzerek geçtiler ve Batı Almanya'nın Aşağı Saksonya Eyaletine sığındılar.

Türk-İş Rize toplantısı bugün başlıyor

ANKARA (ÖZEL)
Türk-İş İcra ve Yönetim Kurulları toplantısı bugün Rize'de başlıyor. İbrahim Denizcier başkanlığında yapılacak olan toplantıda "Toplumsal Anlaşma" ve hükümet ile konfederasyon arasındaki ilişki konularının önemli yer tutması bekleniyor.

Türk-İş'in nisanda yapılan 11. Genel Kurulundan sonra bugün Rize'de başlayan toplantı nedeniyle, Yönetim Kurulu üyeleri ikinci defa bir araya geliyor. Yönetim Kurulu ilk toplantısını 17 Mayıs günü Ankara'da yapmıştı.

Yönetim Kurulunun Rize toplantısı, 14 Ekim seçimleri öncesine rastgelmesi ve bir süredir gerginleşen hükümet-Türk-İş ilişkileri ile "Toplumsal Anlaşma" hakkında alınması beklenen kararlar nedeniyle büyük önem taşıyor.

SEÇİMLERDE TÜRK-İŞ'İN TAVRI NE OLACAK?

Çeşitli siyasal eğilimdeki sendikacılardan oluşan Türk-İş Yönetim Kurulunun bugün başlayan

Toplantı 7 Eylüle kadar devam edecek

Hükümet-Türk-İş ilişkilerinin değerlendirileceği toplantıda Toplumsal Anlaşma ve 14 Ekim seçimlerinde izlenecek siyasetin tartışmalara yolaçması bekleniyor

toplantısında, konfederasyonun 14 Ekim seçimlerinde izleyeceği siyasetin tartışmalara yol açması bekleniyor.

Sosyal demokrat eğilimli sendikacıların seçimlerde CHP'nin desteklenmesini isteyecekleri belirtiliyor. Nitekim sosyal demokrat eğilimli YSİ-İş Sendikası bir süre önce seçimlerde CHP'yi destekleyeceklerini açıklamıştı.

Fakat Türk-İş ile hükümet ilişkilerinin oldukça gerginleştiği bir dönemde CHP'nin desteklenmesi doğrultusunda bir kararın çıkması mümkün görülmüyor.

TOPLUMSAL ANLAŞMA İPTAL EDİLECEK Mİ?

Türk-İş ile hükümet arasında geçen yıl temmuz ayında imzalanan Toplumsal Anlaşmanın iptal edilip edilmemesi toplantıda tartışılacak konuların başında geliyor.

Hatırlanacağı gibi Türk-İş Genel Başkanı ve diğer İcra Kurulu üyeleri bir süredir hükümeti Toplumsal Anlaşmaya uymamakla eleştiriyor ve anlaşmanın geçerliliğini yitirdiğini söylüyorlar.

İbrahim Denizcier, ağustos ayında hükümetle yapılan görüşmelerin hemen ertesinde "Toplumsal Anlaşmanın dejenere edildiğini ve geçerliliğini yitirdiğini" açıklamış ve hükümete çatmıştı.

Türk-İş Teşkilatlanma Sekreteri Orhan Erçelik ise Adana'da yaptığı bir açıklamada "Toplumsal Anlaşmanın geçerliliğini yitirdiğini ve iptal edilmesi gerektiğini" açıklamıştı.

Öte yandan bazı AP ve CHP eğilimli sendikacıların ise uzun zamandır Toplumsal Anlaşmayı CHP ağırlıklı hükümete karşı bir koz olarak kullandıkları ve anlaşmanın iptalini savundukları biliniyor.

Sosyal demokrat eğilimli sendikacıların ise bu konuda görüş birliği içinde olmadıkları görülüyor. Bazıları anlaşmanın aksayan yanlarının düzeltilerek yürürlükte kalmasını savunurken, diğer bazıları ise Toplumsal Anlaşmanın işçi sınıfına hiç bir yarar getirmediğini belirterek kaldırılmasını istiyorlar.

YÖNETİME KATILMA SORUNU

Toplantıda KİT'lerde işçilerin yönetime katılması uygulamasının nasıl olacağı konusunun da ele alınması bekleniyor.

Bu konuda Türk-İş çevrelerinde genel eğilimin, yönetime katılacak işçi temsilcilerinin işçiler tarafından seçilmesi değil doğrudan sendika tarafından atanması şeklinde olduğu görülüyor.

Bazı sendıkacılar ise işçilerin yönetime katılmasına karşı çıkarak bugün bunun doğrudan hükümete ve CHP'ye yarayacağını söylüyorlar.

ELE ALINACAK DİĞER KONULAR

Türk-İş Yönetim Kurulu toplantısında ayrıca ekonomik gelişmeler, durdurulamayan fiyat artışları, işçi-işveren ilişkileri ve "Bölücülük ve anarşi" konularının ele alınması bekleniyor.

Toplantıda alınan kararlar 7 Eylül günü kamuoyuna açıklanacak.

Toplantıdan sonra Türk-İş İcra Kurulu, 28 Ağustosta Samsun ve Trabzon'da bölge toplantıları düzenleyerek başlattıkları nabız yoklama gezisini, Doğuda sürdürerek Konya üzerinden Ankara'ya dönecekler.

Türk-İş Yönetim Kurulu öncesi gazetemize açıklama yapan Tez Büro-İş Başkanı Uğur Batmaz:

"Toplumsal anlaşma iflas etmiştir"

● Batmaz, Toplumsal Anlaşmanın değiştirilerek kabul edilmesini de istedi

ANKARA (ÖZEL)
Tez Büro-İş Genel Başkanı Uğur Batmaz, Toplumsal Anlaşmanın değiştirilerek kabul edilmesini savundu. Batmaz şöyle konuştu:

"Toplumsal Anlaşma iflas etmiştir. Biz daha önce bunun bizi bağlayıcı yanı olmadığını, tatbikata bakacağımızı söylemiştik. Anlaşma başlangıçta iyiydi. Çünkü klasik pazarlık yöntemi kalkmalıdır. Karşılıklı grev-lokavt uygulamaları alıp, işi çıkmaza sokmaya gerek yok. İşçiye iş güvenliği, çalışma barışı sağlanması bakımından iyiydi.."

Tez Büro-İş Başkanı, kendi işkollarında Toplumsal Anlaşmanın altında bir sözleşme imzaladıklarını, bu anlaşmanın bazı yönleri değiştirilerek kabul edilmesi gerektiğini savundu. "Devletin KİT'lerde bir ücret politikası olmalıdır" diyen Batmaz, muhabirimizin "Şimdiye kadar da aynı gerekçe söylendi, ancak işçinin aleyhine oldu, sebebi nedir" sorusuna ise "Bunun için istikrarlı bir hükümet olmalıdır, bu eksikti" cevabını verdi.

KİT'lerde işçilerin yönetime katılması konusunda ise Tez Büro-İş Başkanı, KİT'lerin zararını azaltabilmek için bunu hükümetin istediğini belirtti. Batmaz şöyle konuştu:

"İşçilerin yönetime katılması, KİT'lerde işçiye sorumluluk verip, talepleri kısıtlayabilmek için düşünülüyor, tahmin ediyorum. Böylece KİT'ler sözleşme taleplerini kaldıracak."

Buna rağmen, yönetime gelmeyi reddetmenin doğru olmayacağını söyleyen Batmaz, işçi zarara ortak edilmeyecek şeklinde bir yönetim payının yararlı olacağı görüşünü savundu.

Kıdem tazminatlarının takside bağlanması konusunda ise Uğur Batmaz, bu doğrultuda bir karar alınmadığını, ancak TKİ ve Etibank'daki fiili durumun bu olduğunu söyledi. Batmaz, "işçinin ömrünü heba ettiği mehlanın, parça parça eline geçmesi olacak şey değildir" dedi.

Kula Mensucat işçileri direniş yaptı

İZMİR
Bayraklı'daki Kula Mensucat Fabrikasında evvelki gece, gece vardiyası işçilerinin başlattığı direniş dün saat 16.00'da işçilerin taleplerinin kabul edilmesiyle sona erdi.

Kula Mensucat Fabrikasında ilk önce gece vardiyası direnişe başlamış, dün sabah ise direnişe tüm fabrika işçileri katılmıştı. 18 saat aralıksız devam eden direniş sonunda işçilerin talepleri olan Toplumsal Anlaşmadan doğan ikramiyelerin son taksidi olan 750'şer liranın ödenmesi kabul edildi.

Devrimci Maden-İş'in düzenlediği toplantıda

ERDEMİR işçileri büyük mücadelelere hazırlıklı olmaya çağrıldı

● Dev Maden-İş, CHP Zonguldak Milletvekili Kemal Anadol'un, ERDEMİR'de yetki sorununun çözümünü engellemeye çalıştığını açıkladı

KDZ EREĞLİ (ÖZEL)
Devrimci Maden-İş Sendikası 1 Eylül Cumartesi günü Karadeniz Ereğli'de çok sayıda ERDEMİR işçisinin katıldığı bir toplantı yaptı. Toplantıda konuşan sendikacılar ERDEMİR işçilerini daha büyük mücadelelere hazır olmaya çağırdılar.

Toplantıda yapılan konuşmalar sonunda, geçen hafta içinde ERDEMİR'de yapılan direniş sırasında dipcik ve joplarla işçileri döven Emniyet Amiri ve jandarma yüzbaşısı hakkında şikayette bulunulmasına karar verildi. Ayrıca "Bu direniş kırılmalıdır" diyerek çeşitli yerlere direktifler yağdıran CHP Zonguldak Milletvekili Kemal Anadol'da "Zonguldak yöresindeki 1 numaralı işçi düşmanı" ilan edildi.

Saat 13'te başlayıp akşam saat 19'da sona eren toplantıda Devrimci Maden-İş yöneticileri, yetki sorununun bir an önce çözümlenmesi için "referandum dahil her türlü çözüme hazır olduklarını" açıkladılar.

Devrimci Maden-İş Sendikası bir de bildiri yayınlayarak, Maden-İş'le el ele veren CHP Zonguldak Milletvekili Kemal Anadol'un, ERDEMİR'de yetki sorununun çözümünü çeşitli sinsi ve karanlık yollara başvurarak engellemeye çalıştığını açıkladı. Bildiride Anadol'un ERDEMİR işçilerinin direnişini "provokasyon" diyerek karalaması da kınandı.

Maden-İş Samsun Bakır'da irade beyanı yapılmasına karşı çıktı

İSTANBUL (ÖZEL)
Maden-İş Sendikası Örgütlenme Daire Başkanı Murat Tokmak, Samsun Bakır İşletmelerinde yapılacak irade beyanına karşı çıktı.

Tokmak, Bölge Çalışma Müdürlüğünün Samsun Bakır İşletmelerinde Türk Metal Sendikası ile Maden-İş arasında 12 Eylül günü işçilerin iradesine başvurulması yönünde aldığı kararı eleştirerek, yetkili sendikanın evrak üzerinde yapılacak incelemelerle belirlenmesini istedi.

Murat Tokmak, işyerinde Maden-İş'in yetkili olduğunu ileri sürerek şöyle dedi:

"İrade beyanı sağlıklı olarak yapılsa bile, sonucuna bir sendikanın itiraz etmiş olması yeterlidir. Bu nedenle Samsun Bakır İşletmelerinde yapılacak irade beyanı, işçilerin mağdur olmalarından başka bir sonuç getirmeyecektir."

Açıklamada ayrıca Çalışma Bakanı faşist sendikalara prim vermekle de suçlandı.

ÇİMSA'da durum tesbiti yapıldı

MERSİN (ÖZEL)
Mersin'de kurulu Çimse Çimento Fabrikasında 31 Ağustos Cumartesi günü Türk-İş'e bağlı Çimse-İş ile DİSK'e bağlı Keramik-İş Sendikaları arasında yapılan durum tespitini, Keramik-İş Sendikası kazandı. Keramik-İş 'in 277 oy, Çimse-İş'in ise 170 oy aldığı açıklandı.

Durum tespiti sırasında müfettişlerin taraf tuttuğunu açıklayan Çimse-İş Mersin Şube Başkanı Kemal Öztürk, sonuca itiraz edeceklerini belirterek şöyle dedi:

"Öğlene kadar arkadaşlar yetkiyi alıyoruz diyorlardı. Öğleden sonra ilk çıkan arkadaslar, 'İçerde bize baskı yapıldı. Kağıtları yırtıvorlar' gibi şikayetlerde bulunmaya başladılar. Sonuçtan da bu anlaşılıyor. Oylamadan 15 gün önce yemekhanede bu adamlar 10 kişi kalmışlardı. 100 oy bile alamazlardı. Biz şahitlerimizle birlikte mahkemeye başvuracağız. Böyle hilelerden medet umanlar işçilerden ne kadar tecrit olduklarını gösteriyorlar."

TEK GES-İŞ DİYARBAKIR ŞUBESİ KONGRESİ YAPILDI

DİYARBAKIR (ÖZEL)
DİSK'e bağlı Tek-Ges İş Sendikası Diyarbakır Şubesi Genel Kurulu 1 Eylül günü Halk Eğitim Merkezinde yapıldı. Şube Başkanlığına yeniden Kaya Öner seçildi.

Genel Kurulda Genel Merkez tarafından desteklenen Kaya Öner'in karşısına Hüseyin Korkmaz başkanlığındaki bir liste "Demokratlar muhalefet grubu" olarak çıktı.

Divan seçimini Demokratlar grubu adayı 31'e karşı 54 oyla kazandı. Fakat Genel Kurul sonunda yapılan Şube Başkanlığı ve diğer organ seçimlerini, 70 oy alan Kaya Öner'in listesi kazandı.

DİSK'ten geçici olarak ihraç edilmişti

BAYSEN Genel Kurulunda DİSK'in tek tip tüzüğü kabul edildi

ANKARA
DİSK'ten ihraç edilen Bay-Sen Sendikasının 3 gün süren Genel Kurulu sona verdi. Genel Kurulda DİSK'in tek tip tüzüğü bazı değişikliklerle kabul edildi.

Petkim-İş Sendikası salonunda yapılan Genel Kurulun ilk günü Divan Başkanlığı seçimi sırasında sahte TKP yanlıları ile DİSK Genel Merkez yanlıları arasında sert tartışmalar çıktı. Sahte TKP'liler Divan Başkanlığı için Maden-İş Genel Başkan Vekili Kemal Daysal'ı desteklerken, karşı taraf DİSK Örgütlenme Dairesi Başkanı Tuncer Kocamanoğlu'nu önerdi. Yapılan oylamada Daysal 40'a karşı 58 oyla Divan Başkanı seçildi.

Son gün yapılan organ seçimlerinde sahte TKP yanlısı Cevat Özhasırcı'nın karşısına Hüseyin Beşikçi ayrı bir listeyle çıktı. Özhasırcı başkanlığındaki liste 83 oy alırken, karşı liste ise 49 oy topladı.

İSTANBUL KENT HABERLERİ

Mahalle halkından Ali Karaca, evinin önündeki kuyunun üzerini naylonla örterek kokunun çevreye yayılmasını önlemeye çalışmış "ama her an bir çocuk düşebilir diye endişe içindeyiz" diyor. Üstte, Belediyenin döşediği ana kanalizasyon künkleri. Bir yağmuru yiyince bu hale geldi. ortada

Aylardır üstü örtülmeyen kanalizasyon çukuru.

Belediyenin döşediği kanalizasyon künkleri yağmuru yiyince sağa sola dağıldı

Alibeyköy Merkez Mahallesi köstebek yuvasına döndü

İSMAİL BÜYÜKBAŞ
Üç sene önce kurulan Alibeyköy Merkez Mahallesinde yüzlerce insan her türlü hizmetten yoksun yaşıyor. Her taraf köstebek yuvalarına çevrilmiş. Kanalların üstü açık.

Belediyenin hiç bir hizmeti olmadı mı diye sorduğumuzda bizi künk yığınının yanına götürdüler "işte hizmeti" dediler. Belediyenin bir süre önce döşediği ana kanalizasyon künkleri yağmuru yiyince birbirinden ayrılmış. Mahalle halkından Aziz Kaygusuz "bu vaziyette yaşamak olur mu?. Belediye bir yaptı gene bozuldu. Ben bu yaşta sırtımda taş, briket kumu taşıyorum. Bari yardımcı olsalar da biz de duacı olalım devlete" dedi.

En ucuz telefon 64, en pahalısı 124 bin lira

● Telefon almak için yapılan başvurular da tarihine göre yükselen fiyatla satılıyor

İSTANBUL (THA)
Altın fiyatlarından daha hızlı bir artış gösteren telefon devir fiyatları 64 binden başlıyor. Etiler ve çevresinde kullanılan 58 ve 59'lu telefonların devir ücreti 124 bine ulaşarak bu sahada yeni bir rekor kırmış oldu. Etiler'in arkasından devir artışında ikincilikle üçüncülüğü İstanbul'un iş merkezleri durumunda olan Emiönü ile Karaköy semtlerinin aldığı belirtiliyor. Bu semtlerden Eminönü'ndeki 22, 27, 28 ile başlayan telefonlar 92 bin liradan, Karaköydeki 43, 44, 45'li telefonlar ise 87 bin liradan satışa sunuluyor.

Çalışır durumdaki telefonların yanısıra, henüz alınmamış telefonlar da satışa çıkarılıyor. Yakın tarihlerde yapılan başvuruların devri için 500 lira, 9-10 yıl önce yapılan başvurular için ise 10 bin lira ücret teklif ediliyor.

Caz sanatçısı Hannibal Peterson ve orkestrası, İstanbul'da 2 konser verdi

İSTANBUL (ÖZEL)
İstanbul Belediyesi ve İstanbul Lisan ve Kültür Derneği'nin davetlisi olarak İstanbul'a gelen ünlü Pop-Caz sanatçısı Hannibal Marvin Peterson ve Sunrise Orkestrası Açıkhava Tiyatrosunda iki konser verdi.

Türk müziği motiflerinden esinlenerek Peterson'un bestelediği "İstanbul and the Whirling Dervish" ve "İstanbul ve Semazen" adlı parçalarıyla özellikle dikkati çeken topluluk ilgi ile izlendi.

Hannibal Peterson (Trompet), Dierdre Murray (Çello), Henry Pearson (Bas), Allen Nelson'dan (Davul) oluşan Sunrise Orkestrası, konserlerinde "blues" tarzında parçalara yer verirken, ünlü Amerikalı klasik müzik bestecisi Gershwin'in tanınmış eseri Summertime'ı da değişik bir tarzda yorumladılar.

ABD dışında Avrupa ve Japonya'da da konserler veren Hannibal ve orkestrası İstanbul'da bulunduğu süre içinde İstanbul Şehir Tiyatrosunda müzisyenlere ve cazseverlere özel gösteriler düzenlediler.

Zeki Müren'e gönderilen pilli ampullü çiçeği polis bomba zannetti

İZMİR (THA)
Bir Aşk Masalı filminin önceki gün, İzmir Fuarında yapılan dünya galasında Zeki Müren'e gönderilen pille çalışan ampullerle donatılmış bir buket çiçeği polisler bomba zannederek alıkoyup incelediler.

Göl Gazinosunda yapılan gala gecesinde davetli olan ünlü yıldızları görmek için çok büyük bir kalabalığın birikmesi üzerine ihtiyatlı davranmaya çalışan polisler. Zeki Müren'e bir hayranı tarafından gönderilen ışıklı çiçeği görünce bir telaş başladı. Alıkonulan ve incelenen çiçeğin pille çalıştığı anlaşıldı. Çiçek yeniden Zeki Müren'e verildi.

Dünyanın en ünlü balı Rize'nin Anzer köyünde

● Bu yıl Anzer balının fiyatı en az ikibin lira olacak

RİZE (A.A)
Her derde deva olarak bilinen ve dünyaca üne sahip Anzer balının peteklerden sağımına 10 Eylül de başlanacağı bildirildi.

Anzer balının yalnız deniz seviyesinden 2300 metre yükseklikte bulunan Rize'ye bağlı Anzer köyünde elde edildiğini bildiren köy muhtarı Yusuf Emir, bu yıl bir kilo anzer balının fiyatının en az iki bin lira olacağını, bunun için şimdiden pazarlanmasının yapıldığını açıkladı.

Fenni kovan ve suni petek verim artırmada önemli bir unsur. Balın kalitesini ise arının gezdiği çevredeki bitkiler veriyor.

Kumru Kaymakamı vuruldu

● Bir kişinin ölümünden sorumlu olan bir komiser ve bir polis teslim oldu

● Bakırköy'de kahve tarayan saldırganlardan biri jandarma tarafından vuruldu

● Keşan'da bir MHP'li gittiği düğünde bir kişiyi öldürdü, üç kişiyi de ağır yaraladı

● Konya'da CHP'li Belediye Meclisi üyesinin evini bombalayan komandolar gözaltına alındı

HABER MERKEZİ

Kumru Kaymakamı H. Nedim Öztürk'ün dün gece saat 03.30 sıralarında oturduğu lojman, kimliği belirsiz kişilerce tarandı.

Ordu'ya bağlı Kumru ilçesinde meydana gelen olayda evde bulunan İlçe kaymakamı H. Nedim Öztürk ağır yaralandı ve on dakika kadar devam eden mermi yağmurundan sonra komşuları tarafından Kumru Sağlık Ocağına kaldırıldı. İlk müdahale burada yapıldıktan sonra Kaymakam Öztürk Ordu Devlet Hastanesine nakledilerek tedavi altına alındı.

Ordu Cumhuriyet Savcılığından yapılan açıklamada Öztürk'ün sağlık durumunun endişe verici olduğu belirtilerek saldırganların saptanmasına ve yakalanmasına çalışıldığı ve bu nedenle büyük bir operasyona girişildiği söylendi.

KAHVE TARAYANLARDAN BİRİ VURULDU

İstanbul'un Bakırköy ilçesinde bir otomobilden kahvehaneye açılan ateş sonucu bir kişi yaralandı. Kaçmaya çalışan saldırganların aracına ateş ederek durdurmayı amaçlayan jandarma devriyelerinin kurşunlarına hedef olan bir saldırgan da ağır yaralı olarak yakalandı.

Bakırköy Kocasinan Soğanlık Mahallesindeki Bekir Ceylan'a ait kahvehaneye önceki gün saat 23.00 sıralarında, içinde üç kişi bulunan bir otomobilden ateş açıldı. Bir süre önce gaspedildiği polis tarafından bildirilen 34 DK 923 plakalı Anadol otomobilden açılan tabanca ateşi sonucu, kahvede oturan Kamil Bayat adlı kişi ayağından yaralandı.

Olay sonrasında hızla kaçmaya çalışan saldırganlar jandarma devriyeleri ile karşılaştılar. 'Dur' uyarısına uymayan kişilerin kaçmalarını engellemek amacıyla devriyelerin açtıkları ateş sonucu araçta bulunan ve Bakırköy Akşam Ticaret Lisesi öğrencisi olduğu belirlenen Sinan Koç başından ağır yaralandı. Otomobilde bulunan öteki iki saldırgan ise aracı bırakarak kaçtılar.

Ağır yaralı olarak yakalanan Sinan Koç Çapa Hastanesinde tedavi altına alındı.

Polis yetkilileri, saldırganların terkettiği araçta yapılan aramada, 41 adet 9 mm çapında tabanca mermisi ve sekiz adet mermi kovanı bulunduğunu bildirdiler.

BİR KOMANDO DÜĞÜNDE CİNAYET İŞLEDİ

Keşan'ın Başeğik köyünde yapılmakta olan bir düğünde çıkan siyasi tartışma sonucu bir kişi öldü, üç kişi de ağır yaralandı.

Olay, düğünde Hüseyin Ergün, İsmail Ergün ve Ramazan Koç adlı gençlerin MHP'li Sabanattin Bülbül'e laf atmalarıyla başladı.

Tartışmanın büyümesiyle gençlere elindeki tabanca ve bıçakla saldıran komando, İsmail Ergün'ü bıçaklayarak öldürdü, diğer iki genci de bıçakla yaraladı. Alkollü olduğu belirlenen sanık komando Bülbül olaydan sonra kaçmaya çalışırken düştü ve yakalandı.

KONYA'DA BOMBA ATAN KOMANDOLAR YAKALANDI

MHP'li komandolar, CHP'li Belediye Meclisi üyesi Halit Savaş'ın evine patlayıcı madde attılar. Gece saat 02.00'de atılan bomba camların kırılmasına yol açtı. Can kaybına veya yaralanmaya sebebiyet vermedi. Avnı ev vine MHP'li

ADAM ÖLDÜRMEKTEN SORUMLU KOMSER VE POLİS TESLİM OLDU

Küçükköy'de 2 Haziran 1979 tarihinde güvenlik kuvvetleri ile bir grup arasında çıkan olayda görevini kötüye kullanarak çıkar sağlamak ve ölüme neden olmak suçlarından haklarında İstanbul Sıkıyönetim Mahkemesince bir hafta önce gıyabi tutuklama kararı verilen bir komiser ile bir polis memuru teslim oldu.

Sıkıyönetim Askeri Savcılığında haklarında soruşturma sürdürülmekte olan, komiser Şevket Zelzele ile polis memuru Osman Nergin, sevkedildikleri Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi tarafından bugün tutuklandı ve Selimiye Askeri Cezaevine gönderildi...

İki polisin tutuklanmasına neden olan olay, üç ay önce Küçükköy Gazi Mahallesinde gecekondu yapımı yüzünden meydana geldi. Polisle bir grup arasında çıkan kavgada Veli Türkmen adlı bir kişi öldü. Olayla ilgili olarak Sıkıyönetim Mahkemesince 26 kişi önce tutuklanmış, daha sonra serbest bırakılmışlardı.

Sıkıyönetim Savcılığı tarafından olayla ilgili soruşturmanın derinleştirilmesi üzerine görevli güvenlik kuvvetleri içinde ayrı bir soruşturma açıldı. Bu arada Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi görevli ekipteki Komiser Şevket Zelzele ve polis memuru Osman Nergin için "Memuriyet görevini kötüye kullanmak ve ilgililerden çıkar sağlamak, ölüme neden olmak" suçlarından haklarında gıyabi tutuklama kararı aldı.

MECİDİYEKÖY'DE

Mecidiyeköy Ortakçılar Caddesindeki dört işyerinde dün saat 02.30 sıralarında ardarda patlamalar meydana geldi.

Ortakçılar Caddesi 33/8 sayılı Abdullah Özbayraktar'a ait elektrikçi dükkanında meydana gelen ilk patlama hasara neden oldu. Bunu Sakızağacı Sokak, Ata Apartmanının altındaki Subutay Ayla Şenol'a ait pastanedeki patlama izledi. Polis yetkilileri daha sonra Ülkü Yıldızhan'a ait eczaneye ve Ömer Kartal'a ait bakkal dükkanına da patlayıcı madde atıldığını bildirdiler.

Patlamalar sırasında ölen ya da yaralanan olmadı, ancak maddi hasar meydana geldi.

Mecidiyeköy'de bombalanan postahane ve camları kırılan eczane görülüyor. (Foto: Hüseyin Ayvataş)

TARSUS'TA

Tarsus'ta önceki gün meydana gelen olaylarla ilgili olarak ikisi kadın olmak üzere 39 kişi göz altına alındı.

Tarsus Emniyet Amir Vekili Başkomiser Yavuz Bozkurt ilçede durumun tamamen normale döndüğünü bildirdi.

Son altı ay içinde 16 siyasi nitelikli cinayetin işlendiği Tarsus'ta bu olaylarla ilgili olarak 56 kişinin tutuklandığı açıklandı.

SİLVAN KARAYOLUNDA SOYGUN

Silvan karayolunda sabaha karşı soygun yapan silahlı ve maskeli üç kişi durduramadıkları otomobilin arkasından açtıkları ateş sonucu bir işçiyi ağır yaraladılar.

Diyarbakır Veteriner Hastanesinden 120 bin lira alan üç soyguncudan ikisi yakalandı

● Çevrede arama yapan polis iki soyguncuyu ve 120 bin lirayı ele geçirdi..

DİYARBAKIR

Diyarbakır Veteriner Hayvan Hastanesinde maaş dağıtılırken baskın yapan silahlı üç kişi vezneden 120 bin lira alarak kaçtılar. Olaydan bir süre sonra soygunculardan biri kaçırılan para ve bir adet tabanca ile polis tarafından yakalandı.

Diyarbakır Emniyet Müdürlüğünden alınan bilgiye göre, Veteriner Hayvan Hastanesini basan silahlı üç kişiyi personelin maaşlarını dağıtan mutemet Sıtkı Demir ile altı kişiyi etkisiz duruma getirdikten sonra, veznede bulunan 120 bin lirayı aldılar. Kaçarken havaya ateş açan soygunculardan biri tabancası ve çaldığı 120 bin lirayla birlikte yakalandı.

Kaçan diğer iki kişinin yakalanması için düzenlenen operasyonda bir eve baskın yapan güvenlik kuvvetleri bu evde soygun olayına karıştığı sanılan bir kişiyi silahıyla birlikte yakaladı.

Bloksuz Ülkelerin 6.doruk toplantısı başladı

Konferansta sert tartışmaların olması bekleniyor

★

Hua Guo-feng:" Bağlantısızlar hareketine bağlı ülkelerin emperyalizmi ve sömürgeciliği ortadan kaldırma yolunda işbirliği yapacaklarına inanıyoruz"

Brejnev:" Taraki'yi, Kamboçya'yı, Laos'u, Vietnam'ı desteklemeyi sürdüreceğiz"

★

HAVANA (AA)

Bloksuzlar 6. Doruk Konferansı dün saat 10.00'da Küba Devlet Başkanı Fidel Castro'nun konuşmasıyla açıldı. Toplantıda Bloksuzlar hareketine bağlı çeşitli ülkelerin Devlet ya da hükümet başkanları hazır bulundular. Fidel Castro'nun konuşması ayrıca Küba'da iktidar değişikliğinin 20. yıldönümüne rastlamaktadır.

Konferansın açılış konuşmasını yapan Küba Devlet Başkanı Fidel Castro ABD'nin, Havana Konferansını sabote etmeye çalıştığını söyledi. Amerikan dış siyasetini eleştiren Castro, ABD'nin, Küba'nın Havana doruğu için hazırlamış olduğu karar tasarısını gizlice ele geçirdiğini ve karar tasarısını değiştirmek için bağlantısız ülke hükümetleri ile "hararetli diplomatik ilişkiler içine girdiğini" söyledi

Castro'nun sözleri üzerine ABD'nin Havana'daki temsilcisi Mayne Smith ayağa kalkarak konferans salonunu terketti. Bilindiği gibi bağlantısız olsun veya olmasın, Havana'da bulunan tüm ülkelerin temsilcileri açılış toplantısına davet edilmişlerdi.

Castro konuşmasında ABD'nin yanısıra Çin'e de çattı. Bunun üzerine Çin Halk Cumhuriyeti gözlemcisi de salonu terketti.

HUA GUO FENG'İN MESAJI

Başbakan Hua Guo Feng Bloksuzlar 6. Doruk Konferansına yolladığı mesajda, Bloksuzlar hareketine bağlı ülkelerin emperyalizmi ve sömürgeciliği ortadan kaldırma yolunda işbirliği yapacaklarına inandığını belirtti ve Çin Halk Cumhuriyeti'nin konferansta alınacak olumlu ve ileriye dönük kararları destekleyeceğini bildirdi.

Başbakan Guo Feng hareketin emperyalizme, sömürgeciliğe, ırkçılığa, İsrail'in genişleme emeli doğrultusunda başlattığı saldırılara karşı durduğunu ve bu karşı durmanın bir sonucu olarak dünyada yeni bir ekonomik düzenin kurulması yolunda ileriye dönük olumlu adımlar atıldığını belirtti.

Öte yandan Fidel Castro'ya bir mesaj yollayan Leonid Brejnev ise, Afganistan'da, Orta Doğuda ve Güneydoğu Asya'da meydana gelen son siyasal gelişmeler konusunda "Batılı ülkelere" çatarak gerçek bir silahsızlanma döneminin başlayabilmesi için NATO ve Varşova paktlarının dağıtılması gerektiğini ileri sürdü.

Brejnev ayrıca Sovyetler Birliği'nin Afganistan'da Taraki rejimini, Vietnam'ı, Laos'u, Kamboçya'yı desteklemeye devam edeceğini de belirtti.

KIBRIS KONUSU

Dün Küba'nın başkenti Havana'da başlayan Bloksuzlar Konferansının sonunda yayınlanması beklenen bildirinin taslağında Kıbrıs'taki tüm yabancı kuvvetlerin çekilmesi öngörülüyor.

Hazırlanan taslak metninde Kıbrıs'ın sosyal yapısında tek yanlı değişiklikler yapıldığı belirtilmektedir. Taslakta, toplumlararası görüşmelerin desteklendiği belirtilmekte ve görüşmelerin herhangi bir yabancı ülkenin müdahalesi olmadan yapılması istenmektedir.

Dış basında Türkiye

Christian Science Monitor:

Türk liderleri Atina'nın NATO'yu kuvvetlendirmesini istiyor

Christian Science Monitor gazetesi 29 Ağustos tarihli sayısında Türk liderlerinin NATO'yu kuvvetlendirmek istediği konusunda bir yorum yayınladı. Genelkurmay Başkanı Orgeneral Kenan Evren'in NATO konusundaki demecine değinen yorumda şöyle deniyor:

"Amerikan ve Türk askeri yetkilileri, salı günü Yunanistan'ı NATO'nun güneydoğu kanadına yeniden katılmaya çağırdılar. Çağrıda NATO'nun güneydoğu kanadının güçlenmesiyle, petrol zengini Orta Doğu ülkelerinin bölgede bir saldırı olasılığı olduğu şeklindeki düşün- Evren'in celerinin belirtildi. Türk Genelkurmay Başkanı Orgeneral Kenan Evren, Yunanistan'ın 1974'te Türkiye'nin Kıbrıs'a müdahalesini ileri sürerek NATO'nun güneydoğu kanadından çekilişinin, ittifakın bu kanadını zayıflattığını söyledi.

"Öte yandan NATO Güney Avrupa Kumandanı Orgeneral Harold Shear, "İttifakın güneydoğu savunma kanadının güçlenmesinin, zengin petrol ve diğer doğal kaynaklarının bulunduğu bu yöre için yararlı olacağını söyledi."

Wall Street Journal:

Türkiye mali sıkıntılarını gidermek için 2,2 milyarlık dış borç ertelemesine güveniyor

Türkiye, mali sıkıntılarını gidermek için 2.2 milyarlık dış borç ertelemesine güveniyor.

ABD'de yayınlanan Wall Street Journal adlı gazete 30 Ağustosta yayınladığı bir makalesinde, Türkiye'nin mali sıkıntılarını gidermek için 2.2 milyarlık dış borca güvendiğini belirtti. Makalede 2.2 milyar dolarlık dış borç erteleme anlaşmasının Türkiye'in döviz sıkıntısına bir miktar ferahlık getireceği kaydediliyor. Yeni dış borç anlaşmasının bir yandan da Türkiye'nin çok sayıda ivedi önlemler almasını gerektirdiği belirtiliyor. Ayrıca bunun Türkiye'nin ekonomik güçlüklerinin bir anda çözümleneceği anlamına gelmediği söyleniyor. Makalede Türkiye'nin dış satımını ve döviz rezervlerini artırmak için Uluslararası Para Fonu (IMF) diğer kuruluşların önerilerini izleyeceği görüntüsünü taşıdığı kaydediliyor.

Orgeneral Mahmut Ülker'in emekliye ayrıldığı açıklandı

ANKARA (THA)

Genelkurmay Başkanlığından yapılan açıklamada şöyle denildi,

"3. Ordu ve Erzincan-Sivas İlleri Sıkıyönetim Komutanı Orgeneral Mahmut Ülker, iki yıllık Şark hizmetini her türlü takdirin üzerinde Erzincan'da tamamladığından ve talimat gereği iki yıldan fazla Şark hizmeti yapmak mümkün olmadığından mecburen bu görevinden alınarak Yüksek Askeri Şura üyeliğine atanmıştır. Daha sonra kendi arzusuyla emekliye sevkedilmesini istemiştir."

açıkça — DOĞAN YURDAKUL

Apocu çetesiyle mücadelede samimi misiniz?

Sayın Hasan Fehmi Güneş.

Apocularla ilgili inceleme gezisinden eli boş dönmüş bulunuyorsunuz.

Çünkü dostça uyarıları ve önerileri kulak arkası ettiniz.

Doğu gezisine çıkmanızdan önce sizi uyarmıştık.

Önünüze konacak bilgilere güvenmemenizi, size getirilecek kişilerin anlatacaklarını şüpheyle karşılamanızı tavsiye etmiştik.

Eşkiyadan yaka silkmiş olan halkla görüşmenizi önermiştik. Terörle mücadele eden siyasi parti yöneticileriyle, Apocular tarafından kurşunlanan Aydınlık gazetesi muhabiriyle görüşmenizi önermiştik.

Heyhat!

Halkla değil, Apocuları destekleyenlerle, hatta bazı yerlerde "devrimci genç" kılığına girmiş Apocularla görüştünüz.

O yüzden de eli boş döndünüz.

Siz Siverek'te incelemeler yaparken Apocular size meydan okurcasına yüz metre ilerinizde adam öldürdüler.

Siverek'te size "ilçenin devrimci gençleri" diye birtakım adamlar getirdiler. Bunlar "Yekbun" (birlik) grubundandı. DDKD'den ayrılarak Apoculara geçmişlerdi. Halkı değil, onları dinlediniz. Yani Apocuları.

Siverek'teki polis örgütünüz ya uyuyor, ya da Apocularla birlikte.

Size "İlçemizde Apocular diye bir örgüt yok" dediler. "Burada meydana gelen olaylar, ağalara başkaldıran bazı gençlerin bireysel eylemleridir" dediler.

Celal Bucak ise polisinizin söylediğinin tersine, "Apocular Siverek'te bizden 41 kişiyi vurdular" dedi.

Siverek dediğin küçücük yer. Birinin "yok" dediğine öteki nasıl "var" der?

Polisinize bu düşünceyi CHP teşkilatının, CHP'li ağaların vermiş olabileceğini hiç düşündünüz mü?

Halkla görüşseydiniz, onların Apoculara ne isim taktığını da öğrenecektiniz. Bunlar "KKP" adında bir parti kurduk diyorlar ya. Doğu halkı buna "Kürtleri Kışkırtma Partisi" diyor.

Çünkü Apocular bilinçli ve sistemli olarak "Kürdü Kürde vurdurma" taktiği izliyor. Çünkü onları yönlendiren şer kuvvetleri Doğuda kargaşalık çıkmasını istiyor. Halk bunu görüyor ve Apoculara layık olduğu ismi takıyor.

Siz bunları öğrenemediniz. Çünkü halkı dinlemediniz.

Siz Doğudayken Apocular TİKP Diyarbakır İl Başkanı Ethem Sancak'a ateş açtılar. Ama siz Sancak ile görüşüp olay hakında bilgi almayı aklınıza bile getirmediniz.

Dolaştığınız yerlerde Aydınlık gazetesi ya dağıtılamıyor, ya da dağıtıldığı yerlerde son derece güç şartlarda satılıyordu. Gazete bayileri ölüm tehdidi altındaydı.

Bir günlük gazete nasıl olur da dağıtılmaz, satılmaz diye yetkililere sormadınız. Bu haydutluğu önlemek için neler yapıyorsunuz diye kimseden bilgi istemediniz. Sorsaydınız, bir aydan beri bütün başvurulara rağmen bu konuda tek bir önlem alınmadığını öğrenecektiniz.

Aydınlık gazetesini Doğu gezisine götürmediniz.

Neden çekindiniz? Apocuları koruyan CHP'li toprak ağalarının aşiret reislerinin, il, ilçe yöneticilerinin sizi eleştirmesinden mi?

Bu sorunun cevabı evet ise, biz de sizin, "Apocular eşkiya çetesidir" şeklindeki sözlerinizin samimi olmadığına inanacağız.

Hükümetinizin, birtakım parlamento hesapları yüzünden Apocular çetesinin üstüne gitmek istemediğini ilan edeceğiz.

Töb-Der:" Sendika hakkı mücadelemiz, bugün daha da önem kazanmıştır"

ANKARA (AA)

Tüm Eğitim-Öğretim Emekçileri Birleşme ve Dayanışma Derneği (TÖB-DER)'nin 9. kuruluş yıldönümü nedeniyle TÖB-DER Merkez Yönetim Kurulu bir bildiri yayınlayarak, "9 yıldır sürdürdüğümüz grevli toplusözleşmeli sendika hakkı mücadelemiz bugün daha da önem kazanmıştır" denildi.

TÖB-DER'in kurulduğu yıllardaki koşulların anlatıldığı bildiride özetle şu görüşlere yer verildi:

"9 yıl önce grev silahından yoksun olsa da öğretmenlerin var olan sendikal hakları gaspedildi. O günden bu yana grevli toplusözleşmeli sendika hakkı mücadelesi eğitim-öğretim ve tüm emekçiler açısından hayatı bir önem taşımaktadır. Burjuvaziye karşı pazarlık gücüne erişmediğimiz, grev silahına kavuşmadığımız sürece, ekonomik koşullarımızı iyileştirme yolunda, daha ileri haklar koparabilmemiz mümkün olmayacaktır."

Ön seçim kesin sonuçları:

SEÇİMLERE DOĞRU

SENATO

AĞRI: (Çıkaracağı senatör sayısı 1)
AP: Kasım Küfrevi
CHP: Naci Kutlay

AMASYA: (1)
AP: Nevzat Şener
CHP: Zafer Özakça
AP Senatörü Macit Zeren ön seçimi kaybetti.

ANTALYA: (2)
AP: 1- Şerafettin Peker. 2- Remzi Yılmaz.
CHP: 1— Enver Konyar, 2— Necdet Vural Gürcüoğlu
CHP Senatörü Reşat Oğuz ön seçimi kaybetti

ARTVİN: (1)
AP: Rasim Gezmiş
CHP: Hayri Öztürk
CHP Senatörü Recai Kocaman ön seçimi kaybetti.

BALIKESİR: (3)
AP: 1— Mithat Şükrü Çavdaroğlu, 2— Cemal Orgen. 3— Ahmet İhsan Kırımlı
CHP. 1- Nejat Sarlıcalı, 2— Ahmet Dikmenoğlu, 3- Orhan Üretmen
AP senatörleri Raif Eriş ve Hikmet Aslanoğlu seçilemediler.

BİTLİS: (1)
AP: Mehmet Sedat Özcan
CHP: Merkez yoklaması yapacak.

BURDUR: (1)
AP: Faik Kırbaşlı
CHP: Osman Aykul
CHP Senatörü Ekrem Kabay ön seçimi kaybetti.

ÇANAKKALE: (2)
AP: 1- Refet Sezgin, 2- İsmail Kutluk.
CHP: 1- İmadettin Elmas, 2- Ruşen Fuat Gökhan

ERZİNCAN: (1)
AP: Orhan Özen
CHP: Avni Aksu
CHP Senatörü Niyazi Ünsal seçilemedi.

ERZURUM: (3)
AP: 1- Selahattin Deniz, 2- Naci Gacıroğlu, 3- Nihat Diler.
CHP: 1- Selahattin Bamüroğlu, 2- Orhan Şerifsoy, 3- Dündar Özen
CHP Senatörü Hilmi Nalbantoğlu ve AP Senatörü Sakıp Hatunoğlu seçimleri kaybettiler.

HAKKARİ: (1)
AP: Abdülhalik Özdinç
CHP: Merkez yoklaması yapıyor.

HATAY: (2)
AP: 1- Mustafa Deliveli, 2- Ahmet Paşabeyoğlu
CHP: Mehmet Sönmez, 2- Atıf Seyfettinoğlu
CHP Senatörü Ziya Gökalp Mülayim seçimi kazanamadı. AP Senatörü Kemal Kılıçoğlu ise bu seçimlerde aday olmamıştı.

ISPARTA: (1)
AP: Mustafa Gülcügil
CHP: Merkez yoklaması yapıyor.

İSTANBUL: (10)
AP: Vefa Poyraz, 2- Sadık Batum, 3- Orhan Cemal Fersoy, 4- Erdoğan Adalı, 5- Emin Ulusoy, 6- Osman Özbek, 7- Alaaddin Öztopuz 8- Osman Gümüşoğlu, 9- Şevket Akyürek, 10- Osman Buldaç.
CHP: 1- Mehmet Emin Sungur, 2- Rahmi Erdem, 3- Besim Üstünel 4- Aysel Baykal, 5- Cevdet Nacaloğlu, 6- Fikret Gündoğan, 7- Yavuz Ergenekon, 8- Ali İsmet Gencer 9- Engin Ünsal, 10- Fevzi Hakkı Esatoğlu
İstanbul'da Cumhuriyet Senatosu eski başkanlarından AP Senatörü Tekin Arıburun ön seçimi kazanamadı.
CHP İstanbul senatörleri Solmaz Belül ve Mehmet Feyyat da ön seçimlerde listeye giremediler.

KARS: (3)
AP: 1- Salih Dursunoğlu, 2- Yusuf Ziya Ayrım, 3- Behnam Kuran
CHP: 1- Sırrı Atalay, 2- Halis Soylu, 3- Medet Serhat
CHP Senatörü Muzaffer Şamiloğlu ön seçimi kaybetti.

KÜTAHYA: (2)
AP: 1) Fevzi Ergun, 2) Mehmet Emin Alanyalı.
CHP: Merkez yoklaması yapacak.
AP Senatörü Ahmet Özmumcu seçilemedi.

MANİSA (1)
AP: Erol Yavuz
CHP: Merkez yoklaması yapacak.
Bu ilde AP Senatörü Ruhi Tunakan'ın ölümüyle boşalan bir senatörlük için ara seçim yapılacak.

MARDİN: (2)
AP: 1- İsmet Muharremoğlu, 2 Abdülkadir Kermeoğlu,
CHP: 1- Cemil Çeçan, 2- Sabri Düzgöran
CHP Senatörü Mehmet Ali Arıkan'la AP Senatörü Sait Mehmetoğlu ön seçimi kaybetti.

MUŞ: (1)
AP: Ahmet Feridun Gültekin
CHP: Nurettin Yıldırak

RİZE: (1)
AP: Şükrü Meto
CHP: Talat Doğan

SAMSUN: (4)
AP: 1- Doğan Kitaplı, 2- Şaban Demirdağ, 3- Celal Aslan, 4- İhsan Saraçlar.
CHP: 1- Muharrem Bartın, 2- Emin Süer, 3- Üstün Küsefoğlu, 4- Fuat Uysal.

SİİRT: (1)
AP: Mustafa Ramanlı
CHP: Cevdet Aydın
CHP Senatörü Süreyya Önen ön seçimi kazanamadı.

TOKAT: (2)
AP: 1- Osman Çetin 2- Ömer Açıkel
CHP: 1- Metin Somuncu, 2- Senem Köylüoğlu
CHP Senatörü Zihni Betil adaylığını koymadı, AP Senatörü Cevdet Aykan seçilemedi.

YOZGAT: (2)
AP: 1- Ünal Allıoğlu, 2-İsmail Yeşilyurt.
CHP: 1- Şakir Keçeli, 2- Veli Uyar.
MHP: 1- Servet Bora, 2- İsmet Kapısız.

VAN: (1)
Bu ilde seçime girecek bütün partiler adaylarını merkez yoklamasıyla belirleyecek.

MİLLETVEKİLİ ADAYLARI

AYDIN (1):
AP: Selahattin Acar
CHP: Merkez yoklaması yapıyor.

EDİRNE (1):
AP: Ahmet İnceoğlu
CHP: Erdal Kalkan

KONYA (1):
AP: Merkez yoklamsı (Şaban Karataş)
CHP: Merkez yoklaması (Mustafa Çağlar)

MANİSA (1):
AP: Süleyman Çağlar
CHP: Merkez yoklaması yapıyor.

MUĞLA (1):
AP: Unat Demir
CHP: Merkez yoklaması yapıyor.

İstanbul Üniversitesinde kayıtlar 14 Eylülde başlayacak

İSTANBUL (AA)

ÜSS sonucunda İstanbul Üniversitesine bağlı İstanbul Tıp Fakültesi dışındaki fakülte ve yüksek okullara girmeye hak kazanan öğrencilerin kesin kayıtları 17 Eylül-15 Ekim tarihleri arasında yapılacak. İstanbul Tıp Fakültesinde kesin kayıtlar, 10 Eylül günü saat 09.00'dan başlayıp, 25 Eylül günü saat 16.00'da bitecek.

İstanbul Üniversitesi Rektörlüğünden yapılan açıklamaya göre, 1979-1980 öğretim yılında İstanbul Üniversitesine bağlı bölümlere girmeye hak kazanan öğrencilerin kayıtları, 09.00-12.00 ile 13.30-16.00 saatleri arasında yapılacak.

Orta dereceli okullarda sınav ve kayıtlar bugün başlıyor

ANKARA (AA)

Orta dereceli okullarda dışarıdan bitirme, bütünleme ve sorumluluk sınavları ile 1979-1980 öğretim yılı için yeni öğrenci kayıtları, bugün başlayıp 19 Eylül günü sona erecek.

Orta dereceli okullarda 1979-80 öğretim yılı dersleri 1 Ekim günü başlayacak. Yeni öğretim yılı için öğrenci kayıtları ise 8 Ekim gününe kadar sürecek.

Tek dersten takıntılı olan son sınıf öğrencileri için 3 Ekim günü sınav yapılacak.

İLKOKULLARDA KAYITLAR BAŞLADI

İlkokullarda ise 1979-1980 öğretim yılı için öğrenci kayıtları dün başladı. Kayıtlar, 30 Eylüle kadar sürecek. Ankara'daki ilkokullarda yeni öğretim yılı 17 Eylül günü başlayacak.

Milli Eğitim Bakanı Necdet Uğur'un kayıtlarla ilgili olarak yaptığı açıklamaya göre, okullarda kayıt işlemleri sırasında ne ad altında olursa olsun para alınmayacak.

Bektaşi düşüncesi ve samahlar üzerine AŞIK DAİMİ ile söyleşi

Mehpare Yiğit

Aşık Daimi ile, Hacıbektaş Şenliğinde konuştuk. Şenlikte, halkın en çok ilgi gösterdiği ozanlardan olan Daimi, bize sanatı ve Bektaşi düşüncesi üzerine kısaca bilgi verdi.

Aşık Daimi, Hacıbektaş Şenliğinde birçok kez çaldı, söyledi.

● Daimi'nin ailesi, Erzincan'ın Tercan kazasından. Daimi 1. Dünya Savaşı yıllarında göç ettikleri İstanbul'da doğmuş, Çocukluğu, Sıvas'ın Kangal kazasının bir köyünde geçmiş. Ailesinden de gelen gelenekle Daimi, 8 yaşında saz çalmaya başlar. 14-15 yaşına kadar ustalardan, Pir Sultan'dan, Kul Himmet'ten, Yunus'tan çalar. 15-16 yaşından sonra kendi deyişlerini çalmaya, şiirlerini yazmaya başlar. Bugün de şiirleri radyoda sürekli çalınan Daimi'nin TRT ile bir anlaşmazlığı olmuş. Daimi, bu anlaşmazlığı şöyle anlatıyor:

Mesala bir deyiş okuyacağım, sansür ederler. Böyle değil de şöyle olsun derler. Pir Sultan'dan bir deyişi örnek verebilirim: Deyişte, şah kelimesi geçiyor. Bu kelimeyi söylersen olmaz dediler. Dedim ki Pir Sultan'da elbette şah kelimesi geçecek. Uğruna kelleyi vermiş. Ama şah sizin anladığınız anlamda İran Şahı değil. Şah dediği, Şah-ı Merdan, Ali'yi kastediyor burada.

Yine Pir Sultan'ın bir deyişini okuyacaktım:

'Seyyah olup ayrı düştüm ilimden
Bana da bir kanlı zalimden oldu
Kişi benliğiyle düşer belaya
Bela çekmek bana dilimden oldu.

Her ağacın kurdu özünden olur
Yiğidin kemliği sözünden olur
El için ağlayan gözünden olur
Ağlayan gözlerim selinden oldu.

Dilber senin aşkın serinimde eser
Nerde bir yar sevsem o benden küser
Erenler kılıcı yolsuzu keser
Yolsuz neyler bana yolumdan oldum.''

Pir Sultan böyle diyor. TRT'de dediler ki: ''Erenler kılıcı yolsuzu keser bölümünü değiştirsek olmaz mı?'' Pir Sultan'ı değiştirmek bizim haddimize değil. Yalnız halk arasında bazı değişmeler olur. Bunlar da düzeltme değildir.

Şimdi serbestiz. Radyoda deyişlerim sık sık çalınır. Dostlar bizi TRT'de bilirler. Halbuki bantlarımızı çalıyorlar. Bizim kanunlarımız malüm. TRT, bir sanatçıdan bir bant alır, sembolik bir para verir, sonra yıllar yılı çalarlar. Hiç bir telif hakkı yoktur.

● Siirlerinizde dile getirdiğiniz düşünceyi anlatır mısınız?

Şiirlerimden örnek vererek anlatayım. Bir şiirimde şöyle diyorum:

''Birlik menzilinde dava yolunda
Arlanmak taşlanmak bize ar değil
Kanmazın sohbeti yalnız dilinde
Yüzü güler amma gönlü yar değil

Müspet düşünceye merak sarmayan
Çağın bilimine kafa yormayan
Uygarlığın düzeyine varmayan
Yok sayılır bu evrende var değil

Daimiyim görevimiz bildirmek
Layık mıdır insanları böldürmek
Murai dost ile zaman öldürmek
Yiyip içmek aşıklara kâr değil''

Ozan 3 asır geriden bahsediyorsa, o çağın ozanı değildir. Ben Alevi-Bektaşi çocuğuyum. Bu felsefe birlik felsefesidir, insancıl bir felsefedir. Ama fazla mistisizme kayıldı mı buna karşı çıkıyorum. Mesela, Hacıbektaş Veli, Nişaburdan Horasan'a güvercin kılığında gelmiş. Ben de, pirimi kuş kafalı yapamazsınız diyorum. Hacıbektaş Velinin sembolü güvercindir, o da barış anlamındadır. Ve ben şöyle diyorum.

''Kendi varlığını bilmeyen aşık
Güvercin olup da uçanı söyler
Denizler karalar gökler yok iken
Arşın kapısını açanı söyler ''

● O zaman şu noktayı aydınlatalım. Hacıbektaş şenliklerinin geçmişteki anlamı neydi, bugün nasıl yorumlamalıyız? Bektaşi düşüncesi bugün neye hizmet etmelidir?

Hacıbektaş Veli'nin düşüncesi toplumcudur. Herkesin bildiği deyişte olduğu gibi:

''Hararet nardadır saçda değildir
Keramet hırkada taçta değildir
Her ne arar isen kendinde ara
Kudüste, Mekkede Hacda değildir''

Hacıbektaş Veli felsefesi çağın felsefesine uygundur. Bu felsefede insancıl birlik var. Özde birlik, sözde birlik, yaşamda birlik. Bektaşi felsefesinde lokma eşitliği vardır. Cem'de lokma dağıtılırken birine biraz kazara fazla dağıtıldı mı kalkar istekli olur. Davacı olmaz, istekli olur. Lokmacıyı sorguya çekerler: ''Neden buna az da diğerine çok verdin?'' diye sorulduğu zaman ''Elimde yoktur sinç ile terazi?Herkes hakkına olsun razı'' ''Ama dikkat etmeliydin'' diyerek onu maddi bir ceza ile cezalandırırlar. Hatta bizde bir tabir vardır: ''Öküz verenin demine hu.'' demek ki, burada lokmacıdan ceza olarak bir öküz almışlardır.

Bugün evrensel açıdan bakarsak, lokma eşitliği yasal hale getiriliyor, bunu uygulayan ülkeler var. Buna sosyal eşitlik de diyoruz, sosyalizm de diyoruz. Bektaşi düşüncesinde önemli olan kelime değil haldir. Buna öz gerçekçilik, birlik yolu, birlik felsefesi, birlik cemi de diyebiliriz. Çağın deyimiyle sosyal bir toplum.

● Geçmişte Alevilik, ezilenlerin, halkın hakim sınıflara karşı mücadelesini ifade ediyordu. Bu nedenle, 15. Yüzyılda halkın çoğunluğu Aleviymiş. Daha sonra Osmanlı sultanlarının ağır baskısı sonucu Sünnilik halka kabul ettiriliyor. Alevi düşmanlığı, Osmanlı Padişahlarının halk düşmanlığı olarak günümüze kadar gelmiş. O nedenle bugün, Alevi-Sünni halkın birliği büyük önem taşıyor. Özellikle MHP, Maraş katliamında olduğu gibi mezhep çatışmalarını kışkırtıyor.

Sınıf çelişkilerini örtbas etmek için mezhep kavgaları tezgahlamak gericilerin bir oyunudur. Toplum da elbette, aşama aşama uyanmaktadır. Bunu yutturamayacaklardır. Çünkü mezhep çatışmaları artık çok geride kalmıştır. Sınıf mücadelesini, oyunlarla mezhep çatışmasına çevirmeye çalışıyorlar. Maraş'taki olay da bunlardan biridir. Ama hiç bir zaman gerçeği çarpıtamayacaklarına inanıyorum. Çünkü öz gerçek, tabiatın kuralıdır. Bunun dışına çıkmak hiç birimizin gücünün, kuvetinin dahilinde değildir.

● Şenlikte oynanan ve sizin de bir kısmına eşlik ettiğiniz Samah oyunlarının anlamını açıklar mısınız?

Hacıbektaş Veli felsefesi, insanları çevresinde toplayan bir tarikat ayin-i cemi kurduğu zaman, bu ayin-i cemde ahlak vazetmiştir, ki buna Alevi ozanların eserlerinde de rastlıyoruz. Nesimiler, Kul Himmetler, Kazak Abdallar, Pir Sultan Abdallar, herşeyin üzerinde ahlak vazetmişlerdir.

Bektaşi düşüncesi ahlak getirmiş, görgüler yapılmış, mürşit mahkemesi kurulmuş. Şöyle ki, o tarikata giren kişiyi o toplumdan sormuş. Demiş ki, ''Bu can ikrara girmiş, bir felsefeye gönül vermiş, bundan razı mısınız? Tutumu nedir yaşantısı nedir? Bu kişiden incinen kırılan var mı?'' Eğer bu kişi yalancıysa anlatmışlar. O zaman bu kişiyi almamışlar ceme. O kişi gitmiştir, kendini düzeltmiştir, topluma ayak uydurmuştur, geri gelmiştir.

İşte bu merasimler bittikten sonra samah oynanır. Samah, yapılan merasimlerin bayramıdır. Samah, alınan ikrarın, verilen ikrarın, öz birliği, söz birliğinin sevincini dile getiren bir semboldür. Rakstır ama şehevi değil, manevi bir rakstır. Ve bu samahlarda, kadın erkek eşitliği gösterilmiştir. Maksat, ikrar verme töreninin bağlantısı ve bayramıdır.

● Aşık Daimi'yle konuşmamız ozanın şenlik gecelerinde Alevi-Sünni birliği üzerine söylediği bir türküyle son buluyor. Ozan, ''Biz bunu başardıktan sonra birleşiriz. Birleştikten sonra da mesele kalmaz. Eşitlik, dostluk kendiliğinden kurulur'' diyor.

''Bilemiyorsan gerçek varlığımı
Sünni isem Alevi isem ne çıkar
Sanat edindiysem sahtekarlığı
Sünni isem Alevi isem ne çıkar

İnsanlık giderken hep ileriye
Bizler din adına kaldık geriye
Gelmedikçe cehaletten beriye
Sünni isem Alevi isem ne çıkar

Kemaletim dirayetim olmazsa
Marifet suyundan kabım dolmazsa
Benden insanlığa eser kalmazsa
Sünni isem Alevi isem ne çıkar

Gayet inatçıysam gayet zorbalı
Gündüz tespihliysem gece kavgalı
Olmadıkça cemiyete faydalı
Sünni isem Alevi isem ne çıkar

Daimiyim nefse galip olmazsam
İlme fazilete talip olmazsam
Ele dile bele sahip olmazsam
Sünni isem Alevi isem ne çıkar''

Boğaziçi Üniversitesi Folklor Ekibi bir samah sunarken.

Samahlar

Levent Soysal

Hacıbektaş şenliklerinin önemli unsurlarından biri samahlar. Bu yıl, ülkenin değişik yörelerinden tam 9 değişik samah sergilendi şenlikte. Çok uzun bir geçmişe sahip olmasına karşın Alevi toplulukları dışında pek bilinmeyen samahlar için bir toplu gösteri yeri oluyor Hacıbektaş.

Samah dinsel nitelikli bir oyun. Cem toplantılarında oynanıyor. Esas olarak eğlence amacına yönelik değil. Uzun zaman gizli kalmasında, Aleviler üzerindeki baskı kadar, oyunların bu yönünün etkisi de var. Son yıllarda ise bazı kuruluşların çabaları ile folklor gösterilerinde ve televizyonda samah oyunları sergilenmeye başlandı. Ayrıca, az da olsa yer yer düğün ve eğlencelerde samah oynandığını duyuyoruz.

Samah oyunları değişik adlarla anılsalar da, (Kırklar, Kırat, Erzincan, Turnalar, Ya Hızır, Şiran, Fethiye vb.) yapıları aynı. Oyunlar benzer ayak ve el hareketleri ve 'dönme' üzerine kurulu. Saz eşliğinde oynanıyor ve türkü sözleri oyunun önemli bir parçası. Ağırdan başlıyor, giderek hızlanıyor. Oyunların estetiği ve havası ise farklılıklar taşıyor. Yöresel özelliklerin ve yöresel oyunların samahlar üzerindeki etkisi açıkça görülüyor. Güneyin samahlarında canlı, oynak bir müzik ve Silifke oyunlarına benzer el çevirmeler var. Sıvas yöresi samahları Sivas halayları gibi ağır ve zarif. Ege dolaylarından gelen İzmir-Kemalpaşa samahında kaşık oyunlarının kıvraklığı, Gümüşhane-Şiran samahında ise Karadeniz oyunlarının hızlı temposu ve sertliği görülmekte.

Samahlar, bu haliyle kültürümüzün fazlaca araştırılmamış kendi haline bırakılmış bir yönü. Araştırılacak, derlenecek, öğrenilecek çok şey var. Eğer Hacıbektaş şenliklerinde bu noktanın üzerine ciddiyetle eğilinirse, folklor araştırmaları için iyi bir zemin hazırlanmış olacaktır. Bunun gerçekleştirilmesi aynı zamanda bir zorunluluktur. Çünkü bugün samahların oynanması bir yandan halk kültürümüzün bir öğesinin halk kitleleri önüne çıkmasına, bir yandan da Alevi-Sünni birliğine hizmet etmektedir.

YÖN-SEN: "SİNEMAMIZA UYGULANAN SANSÜR GENİŞLETİLİYOR"

23 Ağustos tarihli Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren ve eski tüzüğün bazı maddelerinde değişiklikler getiren yeni Sansür Tüzüğü sinema çevrelerinde tepki yarattı.

Bu konuda basına yazılı bir açıklamada bulunan YÖN-SEN (Film Yönetmenleri, Senaryo Yazarları ve Yardımcı Yönetmenler Derneği) Yönetim Kurulu, yeni tüzüğün sinema emekçileri üzerine uygulanan baskıyı artıracağını belirtti.

''Türk basınında sansürün kaldırılmasının yıldönümünde, sinemamıza uygulanan sansür genişletiliyor'' başlığını taşıyan açıklamada hükümetin bu tüzüğü çıkarmakla Anayasanın 20 ve 21. maddelerinde yer alan düşünce, bilim ve sanat özgürlüklerine ters bir uygulamaya giriştiği, Kültür Bakanının da birçok kez ''çağ dışı'' ilan ettiği tüzüğün altına imzasını atabildiği vurgulanıyor. YÖN-SEN Yönetim Kurulu bildirisi, Sinema Yarkurulu üyelerini de kınıyor ve sansüre karşı mücadelede basının ve tüm demokratik kuruluşların desteğini beklediklerini açıklıyor.

ÖZGERMİ: "Eksikliklerimizi görüyoruz, telafi edeceğiz"

DİLDAR: "Kaybedilen puanlar ölçü olamaz"

BATUR: "Yenilgimiz Türk sporundaki istikrarsızlığın kanıtıdır"

ONAY: "Tempomuzu ayarlasaydık fark yapardık"

ILGAZ: "40 derece sıcakta Afrika' da bile futbol oynanmaz"

Zor pazardan sonra yönetici ve teknik direktörler konuştu....

20 golün atıldığı Birinci Türkiye Liginde, bazı kulüplerin yönetici ve antrenörleri oynadıkları maçlar hakkında şu görüşleri ileri sürdüler.

Beşiktaş Kulübü İkinci Başkanı Yusuf Dildar, *''Lige yeni çıkmış yaralı aslan Rizespor önünde aldığımız yenilgi normaldir... Beşiktaş Rize'de iyi futbol oynadı. İlk haftalarda kaybedilen puanlar lig için bir ölçü olamaz.''*

Fenerbahçe Kulübü Başkanı Faruk Ilgaz *''Maçı yöneten hakem beceriksizdi... Yenilgimize mazeret aramıyorum ancak, 40 derece sıcakta Afrika'da bile maç oynanmaz.''*

Zonguldakspor Teknik Direktörü G.Tekin Onay *''Oyunda tempo ayarlayabilseydik, Galatasaray'ı farklı yenerdik. Şimdi hedefimiz ligin ilk yarısını üst sıralarda bitirebilmek.''*

Trabzonspor Teknik Direktörü A.Suat Özyazıcı *''Gücümüzden birşey kaybetmediğimizi kanıtladık, takımımızda birlik sağlandı, hedefimiz doruk noktasıdır.''*

Diyarbakırspor Basın Sözcüsü Erdoğan Vursavaş *''Geçtiğimz hafta deplasmanda aldığımız bir puanın Fenerbahçe'yi yenerek tesadüfi olmadığını kanıtladık... Başarımızdan korkanlar kaba iddialar öne sürmektedir. Maç kazanmak için kuvvete başvurmadık. Bu yolu seçenlere de karşıyız.''*

Galatasaray Kulübü Genel Sekreteri Süha Özgermi *''İlk maçlara bakarak karamsarlığa kapılmak gereksizdir. Hatalarımızı görüyoruz, kısa zamanda bu eksikliği giderecek, adımıza yaraşır bir futbol ortaya koyacağız.''*

Göztepe Kulübü Başkanı Samet Batur *''Bir hafta önce Galatasaray'ı net bir skor ile yenen bir takımın Adanaspor karşısında aldığı yenilgi, Türk futbolundaki istikrarsızlığın kanıtıdır...''*

Rizespor Teknik Direktörü Zeynel Soyver *''Beşiktaş'ı bileğimizin hakkıyla yendik. Gün geçtikçe daha iyi bir futbol ortaya koyarak, ilk dört arasında yer alacağız.''*

Orduspor Teknik Direktörü Necip Cemal Gökalp *''Takımımızın sahaya alışamamış olması sonucu yenildik. Çim sahaya alışarak geçtiğimiz yılın başarılarını tekrarlayacağız.''*

Eskişehirspor Genel Sekreteri Ertan Parlayan *''İstediğimiz futbolu ordaya koyamadık, ele geçirdiğimiz fırsatları değerlendiremedik. İlk yarıda futbol olarak ortaya konan oyun, başarılıydı.''*

Bursaspor Teknik Direktörü Necdet Niş *''Alınan iki puan sevindiricidir. Ancak eksikliklerimiz var, bunları ilerdeki haftalarda giderecek ve gerçek Bursaspor'u göstereceğiz.''*

Haftanın ardından...

Birinci Türkiye Liginde acısıyla tatlısıyla bir hafta daha geride kaldı. Ne Fenerbahçenin Diyarbakır'da ''hakemin kurbanı'' olması, ne de Galatasaray ve Beşiktaş'ın puan kayıpları gerçekleri değiştirmeye yetmiyor.

Milyonlar harcayarak bu işi kurtaracağını sanan Beşiktaş Rizespor önünde aldığı yenilgiyle ligin henüz ikinci haftasında kayıp puanını üçe çıkardı. Galatasaray ise Göztepe yenilgisinin verdiği bir telaş içinde çıktığı maçta Zonguldakspora bir puan verince, Beşiktaş'ın kaderine ortak oldu. Her halde şimdi yöneticiler kara kara Trabzonspor deplasmanını düşünüyor olmalılar!

Haftanın en karlı takımı hiç şüphesiz Trabzonspor idi.. Geçtiğimiz yılın fırtına takımı Trabzonspor Orduspor önünde, deplasmanda, ortaya koyduğu güzel, bilinçli bir futbol ile, iki puanı almasını bildi. ve transferler sonrası ''Bu takım ligde hiç bir şey yapamaz'' diyenlere güzel bir yanıt verdi. Geçtiğimiz hafta kalesinde Ad. Demirspordan 4 gol gören Orduspor, kendi sahasında Trabzonspora da yenilince Spor-Toto sevenlerin güvenini kaybetti.

Fenerbahçe, Diyarbakır'dan puansız dönerken önceki hafta Galatasaraya 3-1 galip gelen Göztepe'yi 4-1 yenen Adanaspor haftanın sürprizini yaptı.

Çakmur'un Aymergen'e verdiği kara liste açıklandı

ANKARA (THA)

Görevden alınan Beden Terbiyesi Genel Müdür Vekili Ergun Aymergen ile Gençlik ve Spor Bakanı Yüksel Çakmur'un arasını açan olayların bir bölümü belli oldu. Ergun Aymergen'in görevden alınmasının nedenleri arasında Bakan Çakmur'un bazı isteklerinin yerine getirilmemesi gösteriliyor. Çakmur'un Aymergen'e sunduğu kara listede şu kişiler yer alıyor.

Cemil Okan (B.T.G.M. Baş Yardımcısı), Mazhar Vardar (B.T.G.M Yardımcısı), Osman Tabak(B.T.G.M Bölgeler Daire Başkanı), H. Avni Koşar (B.T.G.M Yardımcısı), Cemal Saltık (Futbol Federasyonu Başkanı Ankara Bölge Müdürü), Metin Erkuş (İstanbul Bölge Müdürü) Erdenay Oflaz (İzmir Bölge Müdürü), Recai Ustaoğlu (Trabzon Bölge Müdürü), Yakup Ünal (Denizli Bölge Müdürü), Oruç Çete (Afyon Bölge Müdürü); Tuncer Bardakçıoğlu (Denizli Bölge Müdürü), Tezcan Uzcan (Konya Bölge Müdürü), Cahit Öğe (Samsun Bölge Müdürü), Can Sayar (Tenis Federasyonu Üyesi), Nafi Güven (B.T.G.M. Hukuk Müşaviri), Tekin Çuhadar (B.T.G.M. Eğitim Dairesi Başkanı), Ertuğrul Akkurt (Eski B.T.G.M Şoförü).

Fuar Oyunları Atletizm Yarışmaları sona erdi

İZMİR (ÖZEL)

Fuar Oyunları Atletizm Yarışları rekor kırılamadan kapandı. İkinci gün yarışmalarda elde edilen sonuçlar şöyle:

400 m. Engelli Bayanlar: Semra Aksoy (İzmir) 1.09

Çekiç Atma Uğur Sel (İstanbul) 55.84

10.000 m. Burhan Vurgun. (İzmir) 49.00.0

Disk Atma Bayanlar: Tican Bayar (Kıbrıs) 34.26

800 m. Bayanlar: Bekluidoina (Romen): 2.4

3000 m. Bayanlar: Maricica Puica (Romen) 9.28.2

Yüksek Atlama Bayanlar: Afitap Şahin (Ankara) 1.65

800 m. Erkekler, Vinko Rokraciu (Yugoslavya) 1.53.8

400 m. Engelli Erkekler: Mehmet Işıl (Ankara) 55.8

200 m. Bayanlar: Alev Duygulu (Ankara) 25.1

Disk Atma Erkekler: O. Nuri Karabıyık (İstanbul) 47.00

Uzun Atlama Erkekler: Muammer Karaca (Yugoslav) 7.07

200 m. Erkekler: Wildo Tudos (Romen) 21.4

Sırıkla Yüksek Atlama: Tayfun Aygün (Ankara) 4.60

200 metre serbestte dünya rekoru kırıldı

TOKYO

Amerikalı yüzücü Cyntia Woodhead, kendisine ait olan 200 metre Serbest Bayanlar dünya rekorunu kırdı. Uluslararası Yüzme Federasyonu tarafından düzenlenen dünya yüzme kupası yarışlarında 15 yaşındaki yüzücü 200 metre 1.53.23 ile kırdı. Eski rekor 1.53.43 idi.

Temmuz ayında Porto-Riko'da yapılan Amerikan Oyunlarında altı altın madalya kazanan Woodhead, dünya rekoru kırdığı 200 metre Serbest yarışını kazanırken ikinci olan Y. Zellanda'lı Rebecca Perrot'u 6 metre kadar geride bıraktı.

Merkez Hakem Komitesinin Aydın'daki toplantısı sona erdi

AYDIN (THA)

Geçtiğimiz Cuma-Cumartesi günleri Aydın'da toplantı yapan Futbol Federasyonu Merkez Hakem Kurulu, altı grup merkezinde açılan Bölgesel Hakem Seminerlerine katılmayan ya da başarısız olan hakemlerin 22/ Eylülde Ankara, İstanbul ve İzmir'de yönetmenlik gereği yeniden sınavlara girebilmeleri için karar aldı.

Merkez Hakem Kurulu yetkililerinden edinilen bilgilere göre, Aydın'da yapılan toplantıda üç grup merkezinde açılan gözlemci seminerleriyle ilgili olarak seminer yöneticisi Dr. Tarık Özerengil'in raporunun incelendiği 1979-80 futbol sezonunda görev alacak gözlemcilerin ve Bölge Hakem Kurulunun belirlendiği açıklandı.

Dünya Yüzme Kupasında Amerika 94 puanla önde

TOKYO

Bir süreden beri Japonya'nın başkenti Tokyo'da yapılmakta olan Dünya Yüzme Kupası yarışmalarında, ABD birinciliğini sürdürüyor. 8 takımın katıldığı şampiyonada ev sahibi Japonya sonuncu sırada yer alıyor. Uluslararası Yüzme Federasyonu tarafından düzenlenen şampiyonada puan sıralaması şöyle:

Ülkeler	Bayanlar	Erkekler	Toplam
ABD	42	52	94
Kanada	31	39	70
Avrupa Karması	36	33	69
İsveç	33	24	57
Avusturalya/Zellanda	30	24	54
Sovyetler Birliği	17	20	37
Amerika Karması	22	9	31
Japonya	8	21	29

Fuar Oyunlarının ardından..

Gül Yenici

Önceki gün sona eren Fuar Oyunları Atletizm yarışlarında beklenen rekor ve heyecan yoktu.

Oyunlar öncesi çok sayıda atletin katılacağı belirtilen yarışlara sadece 3 Romen, 7 Yugoslav ve 28 Kıbrıslı atlet katıldı.

En çekişmeli ve en tartışmalı yarış 100 m. erkeklerde yapıldı. Türkiye'deki en iyi 100 metrecilerin katıldığı bu yarışmayı 10.8 ile Romen Todos Wildo kazandı. Romen sporcu seçmelerde 10.4'lük bir derece elde etti.

Güneş Güngör (10.6 Türkiye Gençler rekorunun sahibi) İsmail Türkkan, İbrahim Ekşi, Fazıl Üstünel, Şükrü Çabrazlı ve Önder Toker (10.6 ile Türkiye Gençler rekorunun sahibi) Todas Wildo'nun arkasından finişe aynı zamanda geldikleri için bu atletlerin sıralaması doğru bir şekilde tespit edilemedi. Foto-finiş bulunmaması nedeniyle göz farkıyla tespit edilen sıralama hem hakemler hem de atletler arasında tartışmalara neden oldu. Finişte ''ikinci oldum, üçüncü oldum'' diyerek sevinçten ellerini havaya kaldıran atletlere sıralamada 6'lık ve 7'lik verilmesi, bazı hakemlerin itirazlarına neden oldu. Bu yüzden ilk tespitler değiştirildi, ikinci bir tespit yapıldı. Ancak atletlerden bazıları ikinci tespitlerin de doğru olmadığı kanısındalar.

100 metre dışında kayda değer yarışma Bayanlar Uzun Atlama ve Erkekler 1500 metrede oldu.

Uzun Atlama Bayanlarda eski rekortmen Mine Erbek ve yeni rekortmen Ayşe Özkol birbirlerini zorladılar. Ayşe Özkol 5.62 metre ile bu yarışmada birinci olurken Mine Erbek 5.50 metre ile ancak ikinciliği elde etti. Özkol Uzun Atlama Bayanlarda yeni bir Türkiye rekorunu 7 cm farkla kaçırdı. Uzun Atlama Bayanlarda Türkiye rekoru 5.69 ile yine Ayşe Özkol'a ait bulunuyor.

1500 metre Erkekler yarışında Yugoslav Niko Pokrajiç ve Sermet Timurlenk son metrelere kadar bir metre arayla koştular. Yarışmanın bitimine 100 metre kala, Sermet Timurlenk iyi bir atak yaparak rakibini arkada bırakmayı başardı. Timurlenk 3.49.0 ile birinci olurken, Yugoslav rakibi Niko Pokrajiç 3.50.1 ile ikinci oldu. Bu dalda Türkiye rekoru 3.40.2 ile Mehmet Tümkan'a ait bulunuyor. Tümkan bu derecesini 1972 yılında Atina'da elde etmişti.

100 metre Bayanlar yarışında kesin favori olan Alev Duygulu 12.1 ile birinciliği elde ederken, ikinciliği alan 1962 doğumlu Esen Özgeren, Duygulu'nun en kısa zamanda güçlü rakibi olacağını ortaya koydu.

Diğer yarışmalar ise vasat bir şekilde geçti. Favoriler zorlanmadan yarışmalarını birinci bitirdiler.

İkinci gün yapılan uzun atlama erkekler yarışında 7.07 ile birinci olan Yugoslav Muammer Karaca'nın ardından Tayfun Demiralay'ın 7.04 atlaması önemli bir başarıydı.

800 metre bayanlar yarışından sonra madalya dağıtımında bir çok aksaklıklar meydana geldi. Anonsun, uluslararası bir yarışma olmasına rağmen sadece Türkçe yapılması yabancı atletlerin bir şey anlamamalarına neden oldu. Bu yüzden yabancı atletlerle hakemler arasında yer yer tartışmalar meydana geldi. Bu karışıklık yüzünden 800 metre Bayanlarda birinci olan Romen Bekluidoina hakemlere giderek, kürsüye çıkmayacağını, madalyanın kendisine verilmesini istedi. Hakemler Bekluidoina'ya madalyasını kürsüye çıkarmadan verdiler.

3000 metre bayanlarda iki atlet yarıştı. Neşe Çetin ve Maricica Puica. Bu yarışmada son iki tura kadar Romen atlet Çetin'i çekti. Hatta; Çetin arkada kaldıkça zaman zaman arkasına bakarak tempoyu düşürmemesi için Çetin'i uyardı. Ancak Neşe Çetin bu yüksek tempoya daha fazla dayanamayarak yarışmayı terketti. Romen atlet son iki turu tek başına koştu.

İkinci günün en çekişmeli yarışı 200 metre Erkeklerde oldu. Romen Wildo Todoş bu yarışmayı 21.4 ile kazanırken Murat Akman 22.4 ile ikinciliği, İbrahim Ekşin 22.5 ile üçüncülüğü kazandı. Öte yandan Türkiye Gençler rekorunun sahibi bulunan Güner Güngör ve Önder Toker vasat bir yarış çıkardılar ve 200 metrede dereceye giremediler.

Kumru Kaymakamı vuruldu

● Bakırköy'de kahve tarayan saldırganlardan biri jandarma tarafından vuruldu

● Keşan'da bir MHP'li gittiği düğünde bir kişiyi öldürdü, üç kişiyi de ağır yaraladı

● Konya'da CHP'li Belediye Meclisi üyesinin evini bombalayan komandolar gözaltına alındı

● Bir kişinin ölümünden sorumlu olan bir komiser ve bir polis teslim oldu

HABER MERKEZİ

Kumru Kaymakamı H. Nedim Öztürk'ün dün gece saat 03.30 sıralarında oturduğu lojman, kimliği belirsiz kişilerce tarandı.

Ordu'ya bağlı Kumru ilçesinde meydana gelen olayda evde bulunan İlçe kaymakamı H. Nedim Öztürk ağır yaralandı ve on dakika kadar devam eden mermi yağmurundan sonra komşuları tarafından Kumru Sağlık Ocağına kaldırıldı. İlk müdahale burada yapıldıktan sonra Kaymakam Öztürk Ordu Devlet Hastanesine nakledilerek tedavi altına alındı.

Ordu Cumhuriyet Savcılığından yapılan açıklamada Öztürk'ün sağlık durumunun endişe verici olduğu belirtilerek saldırganların saptanmasına ve yakalanmasına çalışıldığı ve bu nedenle büyük bir operasyona girişildiği söylendi.

KAHVE TARAYANLARDAN BİRİ VURULDU

İstanbul'un Bakırköy ilçesinde bir otomobilden kahvehaneye açılan ateş sonucu bir kişi yaralandı. Kaçmaya çalışan saldırganların aracına ateş ederek durdurmayı amaçlayan jandarma devriyelerinin kurşunlarına hedef olan bir saldırgan da ağır yaralı olarak yakalandı.

Bakırköy Kocasinan Soganlık Mahallesindeki Bekir Ceylan'a ait kahvehaneye önceki gün saat 23.00 sıralarında, içinde üç kişi bulunan bir otomobilden ateş açıldı. Bir süre önce gaspedildiği polis tarafından bildirilen 34 DK 923 plakalı Anadol otomobilden açılan tabanca ateşi sonucu, kahvede oturan Kamil Bayat adlı kişi ayağından yaralandı.

Olay sonrasında hızla kaçmaya çalışan saldırganlar jandarma devriyeleri ile karşılaştılar. 'Dur' uyarısına uymayan kişilerin kaçmalarını engellemek amacıyla devriyelerin açtıkları ateş sonucu araçta bulunan ve Bakırköy Akşam Ticaret Lisesi öğrencisi olduğu belirlenen Sinan Koç başından ağır yaralandı. Otomobilde bulunan öteki iki saldırgan ise aracı bırakarak kaçtılar.

Ağır yaralı olarak yakalanan Sinan Koç Çapa Hastanesinde tedavi altına alındı.

Polis yetkilileri, saldırganların terkettiği araçta yapılan aramada, 41 adet 9 mm çapında tabanca mermisi ve sekiz adet mermi kovanı bulunduğunu bildirdiler.

BİR KOMANDO DÜĞÜNDE CİNAYET İŞLEDİ

Keşan'ın Başeğik köyunde yapılmakta olan bir düğünde çıkan siyasi tartışma sonucu bir kişi öldü, üç kişi de ağır yaralandı.

Olay, düğünde Hüseyin Ergün, İsmail Ergün ve Ramazan Koç adlı gençlerin MHP'li Sabanattin Bülbül'e laf atmalarıyla başladı.

Tartışmanın büyümesiyle gençlere elindeki tabanca ve bıçakla saldıran komando, İsmail Ergün'ü bıçaklayarak öldürdü, diğer iki genci de bıçakla yaraladı. Alkollü olduğu belirlenen sanık komando Bülbül olaydan sonra kaçmaya çalışırken düştü ve yakalandı.

KONYA'DA BOMBA ATAN KOMANDOLAR YAKALANDI

MHP'li komandolar, CHP'li Belediye Meclisi üyesi Halit Savaş'ın evine patlayıcı madde attılar. Gece saat 02.00'de atılan bomba camların kırılmasına yol açtı. Can kaybına veya yaralanmaya sebebiyet vermedi. Aynı ev yine MHP'li

ADAM ÖLDÜRMEKTEN SORUMLU KOMSER VE POLİS TESLİM OLDU

Küçükköy'de 2 Haziran 1979 tarihinde güvenlik kuvvetleri ile bir grup arasında çıkan olayda görevini kötüye kullanarak çıkar sağlamak ve ölüme neden olmak suçlarından haklarında İstanbul Sıkıyönetim Mahkemesince bir hafta önce gıyabi tutuklama kararı verilen bir komiser ile bir polis memuru teslim oldu.

Sıkıyönetim Askeri Savcılığında haklarında soruşturma sürdürülmekte olan, komiser Şevket Zelzele ile polis memuru Osman Nergin, sevkedildikleri Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi tarafından bugün tutuklandı ve Selimiye Askeri Cezaevine gönderildi...

İki polisin tutuklanmasına neden olan olay, üç ay önce Küçükköy Gazi Mahallesinde gecekondu yapımı yüzünden meydana geldi. Polisle bir grup arasında çıkan kavgada Veli Türkmen adlı bir kişi öldü. Olayla ilgili olarak Sıkıyönetim Mahkemesince 26 kişi önce tutuklanmış, daha sonra serbest bırakılmışlardı.

Sıkıyönetim Savcılığı tarafından olayla ilgili soruşturmanın derinleştirilmesi üzerine görevli güvenlik kuvvetleri içinde ayrı bir soruşturma açıldı. Bu arada Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi görevli ekipteki Komiser Şevket Zelzele ve polis memuru Osman Nergin için "Memuriyet görevini kötüye kullanmak ve ilgililerden çıkar sağlamak, ölüme neden olmak" suçlarından haklarında gıyabi tutuklama kararı aldı.

Mecidiyeköy'de bombalanan postahane ve camları kırılan eczane görülüyor. (Foto: Hüseyin Ayvataş)

MECİDİYEKÖY'DE

Mecidiyeköy Ortakçılar Caddesindeki dört işyerinde dün saat 02.30 sıralarında ardarda patlamalar meydana geldi.

Ortakçılar Caddesi 33/8 sayılı Abdullah Özbayraktar'a ait elektrikçi dükkanında meydana gelen ilk patlama hasara neden oldu. Bunu Sakızağacı Sokak, Ata Apartmanının altındaki Subutay Ayla Şenol'a ait pastanedeki patlama izledi. Polis yetkilileri daha sonra Ülkü Yıldızhan'a ait eczaneye ve Ömer Kartal'a ait bakkal dükkanına da patlayıcı madde atıldığını bildirdiler.

Patlamalar sırasında ölen ya da yaralanan olmadı, ancak maddi hasar meydana geldi.

TARSUS'TA

Tarsus'ta önceki gün meydana gelen olaylarla ilgili olarak ikisi kadın olmak üzere 39 kişi göz altına alındı.

Tarsus Emniyet Amir Vekili Başkomiser Yavuz Bozkurt ilçede durumun tamamen normale döndüğünü bildirdi.

Son altı ay içinde 16 siyasi nitelikli cinayetin işlendiği Tarsus'ta bu olaylarla ilgili olarak 56 kişinin tutuklandığı açıklandı.

SİLVAN KARAYOLUNDA SOYGUN

Silvan karayolunda sabaha karşı soygun yapan silahlı ve maskeli üç kişi durduramadıkları otomobilin arkasından açtıkları ateş sonucu bir işçiyi ağır yaraladılar.

Diyarbakır Veteriner Hastanesinden 120 bin lira alan üç soyguncudan ikisi yakalandı

● Çevrede arama yapan polis iki soyguncuyu ve 120 bin lirayı ele geçirdi..

DİYARBAKIR

Diyarbakır Veteriner Hayvan Hastanesinde maaş dağıtılırken baskın yapan silahlı üç kişi vezneden 120 bin lira alarak kaçtılar. Olaydan bir süre sonra soygunculardan biri kaçırılan para ve bir adet tabanca ile polis tarafından yakalandı.

Diyarbakır Emniyet Müdürlüğünden alınan bilgiye göre, Veteriner Hayvan Hastanesini basan silahlı üç kişiyi personelin maaşlarını dağıtan mutemet Sıtkı Demir ile altı kişiyi etkisiz duruma getirdikten sonra, veznede bulunan 120 bin lirayı aldılar. Kaçarken havaya ateş açan soygunculardan biri tabancası ve çaldığı 120 bin lirayla birlikte yakalandı.

Kaçan diğer iki kişinin yakalanması için düzenlenen operasyonda bir eve baskın yapan güvenlik kuvvetleri bu evde soygun olayına karıştığı sanılan bir kişiyi silahıyla birlikte yakaladı.

Ön seçim kesin sonuçları:

SEÇİMLERE DOĞRU

SENATO

AĞRI: (Çıkaracağı senatör sayısı 1)
AP: Kasım Küfrevi
CHP: Naci Kutlay

AMASYA: (1)
AP: Nevzat Şener
CHP: Zafer Özakça
AP Senatörü Macit Zeren ön seçimi kaybetti.

ANTALYA: (2)
AP: 1- Şerafettin Peker. 2- Remzi Yılmaz.
CHP: 1— Enver Konyar, 2— Necdet Vural Gürcüoğlu
CHP Senatörü Reşat Oğuz ön seçimi kaybetti

ARTVİN: (1)
AP: Rasim Gezmiş
CHP: Hayri Öztürk
CHP Senatörü Recai Kocaman ön seçimi kaybetti.

BALIKESİR: (3)
AP: 1— Mithat Şükrü Çavdaroğlu, 2— Cemal Orgen. 3— Ahmet İhsan Kırımlı
CHP. 1- Nejat Sarlıcalı, 2— Ahmet Dikmenoğlu, 3- Orhan Üretmen
AP senatörleri Raif Eriş ve Hikmet Aslanoğlu seçilemediler.

BİTLİS: (1)
AP: Mehmet Sedat Özcan
CHP: Merkez yoklaması yapacak.

BURDUR: (1)
AP: Faik Kırbaşlı
CHP: Osman Aykul
CHP Senatörü Ekrem Kabay ön seçimi kaybetti.

ÇANAKKALE: (2)
AP: 1- Refet Sezgin, 2- İsmail Kutluk.
CHP: 1- İmadettin Elmas, 2- Ruşen Fuat Gökhan

ERZİNCAN: (1)
AP: Orhan Özen
CHP: Avni Aksu
CHP Senatörü Niyazi Ünsal seçilemedi.

ERZURUM: (3)
AP: 1- Selahattin Deniz, 2- Naci Gacıroğlu, 3- Nihat Diler.
CHP: 1- Selahattin Bamüroğlu, 2- Orhan Şerifsoy, 3- Dündar Özen
CHP Senatörü Hilmi Nalbantoğlu ve AP Senatörü Sakıp Hatunoğlu seçimleri kaybettiler.

HAKKARİ: (1)
AP: Abdülhalik Özdinç
CHP: Merkez yoklaması yapıyor.

HATAY: (2)
AP: 1- Mustafa Deliveli, 2- Ahmet Paşabeyoğlu
CHP: Mehmet Sönmez, 2- Atıf Seyfettinoğlu
CHP Senatörü Ziya Gökalp Mülayim seçimi kazanamadı. AP Senatörü Kemal Kılıçoğlu ise bu seçimlerde aday olmamıştı.

ISPARTA: (1)
AP: Mustafa Gülcügil
CHP: Merkez yoklaması yapıyor.

İSTANBUL: (10)
AP: Vefa Poyraz, 2- Sadık Batum, 3- Orhan Cemal Fersoy, 4- Erdoğan Adalı, 5- Emin Ulusoy, 6- Osman Özbek, 7- Alaaddin Öztopuz 8- Osman Gümüşoğlu, 9- Şevket Akyürek, 10- Osman Buldaç.
CHP: 1- Mehmet Emin Sungur, 2- Rahmi Erdem, 3- Besim Üstünel 4- Aysel Baykal, 5- Cevdet Nacaloğlu, 6- Fikret Gündoğan, 7- Yavuz Ergenekon, 8- Ali İsmet Gencer 9- Engin Ünsal, 10- Fevzi Hakkı Esatoğlu
İstanbul'da Cumhuriyet Senatosu eski başkanlarından AP Senatörü Tekin Arıburun ön seçimi kazanamadı.
CHP İstanbul senatörleri Solmaz Belül ve Mehmet Feyyat da ön seçimlerde listeye giremediler.

KARS: (3)
AP: 1- Salih Dursunoğlu, 2- Yusuf Ziya Ayrım, 3- Behnam Kuran
CHP: 1- Sırrı Atalay, 2- Halis Soylu, 3- Medet Serhat
CHP Senatörü Muzaffer Şamiloğlu ön seçimi kaybetti.

KÜTAHYA: (2)
AP: 1) Fevzi Ergun, 2) Mehmet Emin Alanyalı.
CHP: Merkez yoklaması yapacak.
AP Senatörü Ahmet Özmumcu seçilemedi.

MANİSA (1)
AP: Erol Yavuz
CHP: Merkez yoklaması yapacak.
Bu ilde AP Senatörü Ruhi Tunakan'ın ölümüyle boşalan bir senatörlük için ara seçim yapılacak.

MARDİN: (2)
AP: 1- İsmet Muharremoğlu, 2 Abdülkadir Kermeoğlu,
CHP: 1- Cemil Çeçan, 2- Sabri Düzgören
CHP Senatörü Mehmet Ali Arıkan'la AP Senatörü Sait Mehmetoğlu ön seçimi kaybetti.

MUŞ: (1)
AP: Ahmet Feridun Gültekin
CHP: Nurettin Yıldırak

RİZE: (1)
AP: Şükrü Meto
CHP: Talat Doğan

SAMSUN: (4)
AP: 1- Doğan Kitaplı, 2- Şaban Demirdağ, 3- Celal Aslan, 4- İhsan Saraçlar.
CHP: 1- Muharrem Bartın, 2- Emin Süer, 3- Üstün Küsefoğlu, 4- Fuat Uysal.

SİİRT: (1)
AP: Mustafa Ramanlı
CHP: Cevdet Aydın
CHP Senatörü Süreyya Önen ön seçimi kazanamadı.

TOKAT: (2)
AP: 1- Osman Çetin 2- Ömer Açıkel
CHP: 1- Metin Somuncu, 2- Senem Köylüoğlu
CHP Senatörü Zihni Betil adaylığını koymadı, AP Senatörü Cevdet Aykan seçilemedi.

YOZGAT: (2)
AP: 1- Ünal Alıhoğlu, 2-İsmail Yeşilyurt.
CHP: 1- Şakir Keçeli, 2- Veli Uyar.
MHP: 1- Servet Bora, 2- İsmet Kapısız.

VAN: (1)
Bu ilde seçime girecek bütün partiler adaylarını merkez yoklamasıyla belirleyecek.

MİLLETVEKİLİ ADAYLARI

AYDIN (1):
AP: Selahattin Acar
CHP: Merkez yoklaması yapıyor.

EDİRNE (1):
AP: Ahmet İnceoğlu
CHP: Erdal Kalkan

KONYA (1):
AP: Merkez yoklamsı (Şaban Karataş)
CHP: Merkez yoklaması (Mustafa Çağlar)

MANİSA (1):
AP: Süleyman Çağlar
CHP: Merkez yoklaması yapıyor.

MUĞLA (1):
AP: Unat Demir
CHP: Merkez yoklaması yapıyor.

Konferansta sert tartışmaların olması bekleniyor

Bloksuz Ülkelerin 6.doruk toplantısı başladı

★

Hua Guo-feng: "Bağlantısızlar hareketine bağlı ülkelerin emperyalizmi ve sömürgeciliği ortadan kaldırma yolunda işbirliği yapacaklarına inanıyoruz"

Brejnev: "Taraki' yi, Kamboçya' yı, Laos' u, Vietnam' ı desteklemeyi sürdüreceğiz"

★

HAVANA (AA)

Bloksuzlar 6. Doruk Konferansı dün saat 10.00'da Küba Devlet Başkanı Fidel Castro'nun konuşmasıyla açıldı. Toplantıda Bloksuzlar hareketine bağlı çeşitli ülkelerin Devlet ya da hükümet başkanları hazır bulundular. Fidel Castro'nun konuşması ayrıca Küba'da iktidar değişikliğinin 20. yıldönümüne rastlamaktadır.

Konferansın açılış konuşmasını yapan Küba Devlet Başkanı Fidel Castro ABD'nin, Havana Konferansını sabote etmeye çalıştığını söyledi. Amerikan dış siyasetini eleştiren Castro, ABD'nin, Küba'nın Havana doruğu için hazırlamış olduğu karar tasarısını gizlice ele geçirdiğini ve karar tasarısını değiştirmek için bağlantısız ülke hükümetleri ile "hararetli diplomatik ilişkiler içine girdiğini" söyledi

Castro'nun sözleri üzerine ABD'nin Havana'daki temsilcisi Mayne Smith ayağa kalkarak konferans salonunu terketti. Bilindiği gibi bağlantısız olsun veya olmasın, Havana'da bulunan tüm ülkelerin temsilcileri açılış toplantısına davet edilmişlerdi.

Castro konuşmasında ABD'nin yanısıra Çin'e de çattı. Bunun üzerine Çin Halk Cumhuriyeti gözlemcisi de salonu terketti.

HUA GUO FENG'İN MESAJI

Başbakan Hua Guo Feng Bloksuzlar 6. Doruk Konferansına yolladığı mesajda, Bloksuzlar hareketine bağlı ülkelerin emperyalizmi ve sömürgeciliği ortadan kaldırma yolunda işbirliği yapacaklarına inandığını belirtti ve Çin Halk Cumhuriyeti'nin konferansta alınacak olumlu ve ileriye dönük kararları destekleyeceğini bildirdi.

Başbakan Guo Feng hareketin emperyalizme, sömürgeciliğe, ırkçılığa, İsrail'in genişleme emeli doğrultusunda başlattığı saldırılara karşı durduğunu ve bu karşı durmanın bir sonucu olarak dünyada yeni bir ekonomik düzenin kurulması yolunda ileriye dönük olumlu adımlar atıldığını belirtti.

Öte yandan Fidel Castro'ya bir mesaj yollayan Leonid Brejnev ise, Afganistan'da, Orta Doğuda ve Güneydoğu Asya'da meydana gelen son siyasal gelişmeler konusunda "Batılı ülkelere" çatarak gerçek bir silahsızlanma döneminin başlayabilmesi için NATO ve Varşova paktlarının dağıtılması gerektiğini ileri sürdü.

Brejnev ayrıca Sovyetler Birliği'nin Afganistan'da Taraki rejimini, Vietnam'ı, Laos'u, Kamboçya'yı desteklemeye devam edeceğini de belirtti.

KIBRIS KONUSU

Dün Küba'nın başkenti Havana'da başlayan Bloksuzlar Konferansının sonunda yayınlanması beklenen bildirinin taslağında Kıbrıs'taki tüm yabancı kuvvetlerin çekilmesi öngörülüyor.

Hazırlanan taslak metninde Kıbrıs'ın sosyal yapısında tek yanlı değişiklikler yapıldığı belirtilmektedir. Taslakta, toplumlararası görüşmelerin desteklendiği belirtilmekte ve görüşmelerin herhangi bir yabancı ülkenin müdahalesi olmadan yapılması istenmektedir.

Dış basında Türkiye

Christian Science Monitor:

Türk liderleri Atina'nın NATO'yu kuvvetlendirmesini istiyor

Christian Science Monitor gazetesi 29 Ağustos tarihli sayısında Türk liderlerinin NATO'yu kuvvetlendirmek istediği konusunda bir yorum yayınladı. Genelkurmay Başkanı Orgeneral Kenan Evren'in NATO konusundaki demecine değinen yorumda şöyle deniyor:

"Amerikan ve Türk askeri yetkililer, salı günü Yunanistan'ı NATO'nun güneydoğu kanadına yeniden katılmaya çağırdılar. Çağrıda NATO'nun güneydoğu kanadının güçlenmesiyle, petrol zengini Orta Doğu ülkelerinin bölgede bir saldırı olasılığı olduğu şeklindeki düşün- Evren'in celerinin belirtildi. Türk Genelkurmay Başkanı Orgeneral Kenan Evren, Yunanistan'ın 1974'te Türkiye'nin Kıbrıs'a müdahalesini ileri sürerek NATO'nun güneydoğu kanadından çekilişinin, ittifakın bu kanadını zayıflattığını söyledi.

"Öte yandan NATO Güney Avrupa Kumandanı Orgeneral Harold Shear, "İttifakın güneydoğu savunma kanadının güçlenmesinin, zengin petrol ve diğer doğal kaynaklarının bulunduğu bu yöre için yararlı olacağını söyledi."

Wall Street Journal:

Türkiye mali sıkıntılarını gidermek için 2,2 milyarlık dış borç ertelemesine güveniyor

Türkiye, mali sıkıntılarını gidermek için 2.2 milyarlık dış borç ertelemesine güveniyor.

ABD'de yayınlanan Wall Street Journal adlı gazete 30 Ağustosta yayınladığı bir makalesinde, Türkiye'nin mali sıkıntılarını gidermek için 2.2 milyarlık dış borca güvendiğini belirtti. Makalede 2.2 milyar dolarlık dış borç erteleme anlaşmasının Türkiye'ye döviz sıkıntısına bir miktar ferahlık getireceği kaydediliyor. Yeni dış borç anlaşmasının bir yandan da Türkiye'nin çok sayıda ivedi önlemler almasını gerektirdiği belirtiliyor. Ayrıca bunun Türkiye'nin ekonomik güçlüklerinin bir anda çözümleneceği anlamına gelmediği söyleniyor. Makalede Türkiye'nin dış satımını ve döviz rezervlerini artırmak için Uluslararası Para Fonu (IMF) diğer kuruluşların önerilerini izleyeceği görüntüsünü taşıdığı kaydediliyor.

Orgeneral Mahmut Ülker'in emekliye ayrıldığı açıklandı

ANKARA (THA)

Genelkurmay Başkanlığından yapılan açıklamada şöyle denildi,

"3. Ordu ve Erzincan-Sivas İlleri Sıkıyönetim Komutanı Orgeneral Mahmut Ülker, iki yıllık Şark hizmetini her türlü takdirin üzerinde Erzincan'da tamamladığından ve talimat gereği iki yıldan fazla Şark hizmeti yapmak mümkün olmadığından mecburen bu görevinden alınarak Yüksek Askeri Şura üyeliğine atanmıştır. Daha sonra kendi arzusuyla emekliye sevkedilmesini istemiştir."

İstanbul Üniversitesinde kayıtlar 14 Eylülde başlayacak

İSTANBUL (AA)

ÜSS sonucunda İstanbul Üniversitesine bağlı İstanbul Tıp Fakültesi dışındaki fakülte ve yüksek okullara girmeye hak kazanan öğrencilerin kesin kayıtları 17 Eylül-15 Ekim tarihleri arasında yapılacak. İstanbul Tıp Fakültesinde kesin kayıtlar, 10 Eylül günü saat 09.00'dan başlayıp, 25 Eylül günü saat 16.00'da bitecek.

İstanbul Üniversitesi Rektörlüğünden yapılan açıklamaya göre, 1979-1980 öğretim yılında İstanbul Üniversitesine bağlı bölümlere girmeye hak kazanan öğrencilerin kayıtları, 09.00-12.00 ile 13.30-16.00 saatleri arasında yapılacak.

açıkça — DOĞAN YURDAKUL

Apocu çetesiyle mücadelede samimi misiniz?

Sayın Hasan Fehmi Güneş.

Apocularla ilgili inceleme gezisinden eli boş dönmüş bulunuyorsunuz.

Çünkü dostça uyarıları ve önerileri kulak arkası ettiniz.

Doğu gezisine çıkmanızdan önce sizi uyarmıştık.

Önünüze konacak bilgilere güvenmemenizi, size getirilecek kişilerin anlatacaklarını şüpheyle karşılamanızı tavsiye etmiştik.

Eşkiyadan yaka silkmiş olan halkla görüşmenizi önermiştik. Terörle mücadele eden siyasi parti yöneticileriyle, Apocular tarafından kurşunlanan Aydınlık gazetesi muhabiriyle görüşmenizi önermiştik.

Heyhat!

Halkla değil, Apocuları destekleyenlerle, hatta bazı yerlerde "devrimci genç" kılığına girmiş Apocularla görüştünüz.

O yüzden de eli boş döndünüz.

Siz Siverek'te incelemeler yaparken Apocular size meydan okurcasına yüz metre ilerinizde adam öldürdüler.

Siverek'te size "ilçenin devrimci gençleri" diye birtakım adamlar getirdiler. Bunlar "Yekbun" (birlik) grubundandı. DDKD'den ayrılarak Apoculara geçmişlerdi. Halkı değil, onları dinlediniz. Yani Apocuları.

Siverek'teki polis örgütünüz ya uyuyor, ya da Apocularla birlikte.

Size "İlçemizde Apocular diye bir örgüt yok" dediler. "Burada meydana gelen olaylar, ağalara başkaldıran bazı gençlerin bireysel eylemleridir" dediler.

Celal Bucak ise polisinizin söylediğinin tersine, "Apocular Siverek'te bizden 41 kişiyi vurdular" dedi.

Siverek dediğin küçücük yer. Birinin "yok" dediğine öteki nasıl "var" der?

Polisinize bu düşünceyi CHP teşkilatının, CHP'li ağaların vermiş olabileceğini hiç düşündünüz mü?

Halkla görüşseydiniz, onların Apoculara ne isim taktığını da öğrenecektiniz. Bunlar "KKP" adında bir parti kurduk diyorlar ya. Doğu halkı buna "Kürtleri Kışkırtma Partisi" diyor.

Çünkü Apocular bilinçli ve sistemli olarak "Kürdü Kürde vurdurma" taktiği izliyor. Çünkü onları yönlendiren şer kuvvetleri Doğuda kargaşalık çıkmasını istiyor. Halk bunu görüyor ve Apoculara layık olduğu ismi takıyor.

Siz bunları öğrenemediniz. Çünkü halkı dinlemediniz.

Siz Doğudayken Apocular TİKP Diyarbakır İl Başkanı Ethem Sancak'a ateş açtılar. Ama siz Sancak ile görüşüp olay hakkında bilgi almayı aklınıza bile getirmediniz.

Dolaştığınız yerlerde Aydınlık gazetesi ya dağıtılamıyor, ya da dağıtıldığı yerlerde son derece güç şartlarda satılıyordu. Gazete bayileri ölüm tehdidi altındaydı.

Bir günlük gazete nasıl olur da dağıtılmaz, satılmaz diye yetkililere sormadınız. Bu haydutluğu önlemek için neler yapıyorsunuz diye kimseden bilgi istemediniz. Sorsaydınız, bir aydan beri bütün başvurulara rağmen bu konuda tek bir önlem alınmadığını öğrenecektiniz.

Aydınlık gazetesini Doğu gezisine götürmediniz.

Neden çekindiniz? Apocuları koruyan CHP'li toprak ağalarının aşiret reislerinin, il, ilçe yöneticilerinin sizi eleştirmesinden mi?

Bu sorunun cevabı evet ise, biz de sizin, "Apocular eşkiya çetesidir" şeklindeki sözlerinizin samimi olmadığına inanacağız.

Hükümetinizin, birtakım parlamento hesapları yüzünden Apocular çetesinin üstüne gitmek istemediğini ilan edeceğiz.

Töb-Der:" Sendika hakkı mücadelemiz, bugün daha da önem kazanmıştır"

ANKARA (AA)

Tüm Eğitim-Öğretim Emekçileri Birleşme ve Dayanışma Derneği (TÖB-DER)'nin 9. kuruluş yıldönümü nedeniyle TÖB-DER Merkez Yönetim Kurulu bir bildiri yayınlayarak, "9 yıldır sürdürdüğümüz grevli toplusözleşmeli sendika hakkı mücadelemiz bugün daha da önem kazanmıştır" denildi.

TÖB-DER'in kurulduğu yıllardaki koşulların anlatıldığı bildiride özetle şu görüşlere yer verildi:

"9 yıl önce grev silahından yoksun olsa da öğretmenlerin var olan sendikal hakları gaspedildi. O günden bu yana grevli toplusözleşmeli sendika hakkı mücadelesi eğitim-öğretim ve tüm emekçiler açısından hayatı bir önem taşımaktadır. Burjuvaziye karşı pazarlık gücüne erişmediğimiz, grev silahına kavuşmadığımız sürece, ekonomik koşullarımızı iyileştirme yolunda, daha ileri haklar koparabilmemiz mümkün olmayacaktır."

Orta dereceli okullarda sınav ve kayıtlar bugün başlıyor

ANKARA (AA)

Orta dereceli okullarda dışarıdan bitirme, bütünleme ve sorumluluk sınavları ile 1979-1980 öğretim yılı için yeni öğrenci kayıtları, bugün başlayıp 19 Eylül günü sona erecek.

Orta dereceli okullarda 1979-80 öğretim yılı dersleri 1 Ekim günü başlayacak. Yeni öğretim yılı için öğrenci kayıtları ise 8 Ekim gününe kadar sürecek.

Tek dersten takıntılı olan son sınıf öğrencileri için 3 Ekim günü sınav yapılacak.

İLKOKULLARDA KAYITLAR BAŞLADI

İlkokullarda ise 1979-1980 öğretim yılı için öğrenci kayıtları dün başladı. Kayıtlar, 30 Eylüle kadar sürecek. Ankara'daki ilkokullarda yeni öğretim yılı 17 Eylül günü başlayacak.

Milli Eğitim Bakanı Necdet Uğur'un kayıtlarla ilgili olarak yaptığı açıklamaya göre, okullarda kayıt işlemleri sırasında ne ad altında olursa olsun para alınmayacak.

Bektaşi düşüncesi ve samahlar üzerine AŞIK DAİMİ ile söyleşi

Mehpare Yiğit

Aşık Daimi ile, Hacıbektaş Şenliğinde konuştuk. Şenlikte, halkın en çok ilgi gösterdiği ozanlardan olan Daimi, bize sanatı ve Bektaşi düşüncesi üzerine kısaca bilgi verdi.

Aşık Daimi, Hacıbektaş Şenliğinde birçok kez çaldı, söyledi.

● Daimi'nin ailesi, Erzincan'ın Tercan kazasından. Daimi 1. Dünya Savaşı yıllarında göç ettikleri İstanbul'da doğmuş, Çocukluğu, Sıvas'ın Kangal kazasının bir köyünde geçmiş. Ailesinden de gelen gelenekle Daimi, 8 yaşında saz çalmaya başlar. 14-15 yaşına kadar ustalardan, Pir Sultan'dan, Kul Himmet'ten, Yunus'tan çalar. 15-16 yaşından sonra kendi deyişlerini çalmaya, şiirlerini yazmaya başlar. Bugün de şiirleri radyoda sürekli çalınan Daimi'nin TRT ile bir anlaşmazlığı olmuş. Daimi, bu anlaşmazlığı şöyle anlatıyor:

Mesala bir deyiş okuyacağım, sansür ederler. Böyle değil de şöyle olsun derler. Pir Sultan'dan bir deyişi örnek verebilirim: Deyişte, şah, kelimesi geçiyor. Bu kelimeyi söylersen olmaz dediler. Dedim ki Pir Sultan'da elbette şah kelimesi geçecek. Uğruna kelleyi vermiş. Ama şah sizin anladığınız anlamda İran Şahı değil. Şah dediği, Şah-ı Merdan, Ali'yi kastediyor burada.

Yine Pir Sultan'ın bir deyişini okuyacaktım:

"Seyyah olup ayrı düştüm ilimden
Bana da bir kanlı zalimden oldu
Kişi benliğiyle düşer belaya
Bela çekmek bana dilimden oldu.

Her ağacın kurdu özünden olur
Yiğidin kemliği sözünden olur
El için ağlayan gözünden olur
Ağlayan gözlerim selinden oldu.

Dilber senin aşkın serinimde eser
Nerde bir yar sevsem o benden küser
Erenler kılıcı yolsuzu keser
Yolsuz neyler bana yolumdan oldum."

Pir Sultan böyle diyor. TRT'de dediler ki: "Erenler kılıcı yolsuzu keser bölümünü değiştirsek olmaz mı?" Pir Sultan'ı değiştirmek bizim haddimize değil. Yalnız halk arasında bazı değişmeler olur. Bunlar da düzeltme değildir.

Şimdi serbestiz. Radyoda deyişlerim sık sık çalınır. Dostlar bizi TRT'de bilirler. Halbuki bantlarımızı çalıyorlar. Bizim kanunlarımız malüm. TRT, bir sanatçıdan bir bant alır, sembolik bir para verir, sonra yıllar yılı çalarlar. Hiç bir telif hakkı yoktur.

● Şiirlerinizde dile getirdiğiniz düşünceyi anlatır mısınız?

Şiirlerimden örnek vererek anlatayım. Bir şiirimde şöyle diyorum:

"Birlik menzilinde dava yolunda
Arlanmak taşlanmak bize ar değil
Kanmazın sohbeti yalnız dilinde
Yüzü güler amma gönlü yar değil

Müspet düşünceye merak sarmayan
Çağın bilimine kafa yormayan
Uygarlığın düzeyine varmayan
Yok sayılır bu evrende var değil

Daimiyim görevimiz bildirmek
Layık mıdır insanları böldürmek
Murai dost ile zaman öldürmek
Yiyip içmek aşıklara kâr değil"

Ozan 3 asır geriden bahsediyorsa, o çağın ozanı değildir. Ben Alevi-Bektaşi çocuğuyum. Bu felsefe birlik felsefesidir, insancıl bir felsefedir. Ama fazla mistisizme kayıldı mı buna karşı çıkıyorum. Mesela, Hacıbektaş Veli, Nişaburdan Horasan'a güvercin kılığında gelmiş. Ben de, pirimi kuş kafalı yapamazsınız diyorum. Hacıbektaş Velinin sembolü güvercindir, o da barış anlamındadır. Ve ben şöyle diyorum.

"Kendi varlığını bilmeyen aşık
Güvercin olup da uçanı söyler
Denizler karalar gökler yok iken
Arşın kapısını açanı söyler"

● O zaman şu noktayı aydınlatalım. Hacıbektaş şenliklerinin geçmişteki anlamı neydi, bugün nasıl yorumlamalıyız? Bektaşi düşüncesi bugün neye hizmet etmelidir?

Hacıbektaş Veli'nin düşüncesi toplumcudur. Herkesin bildiği deyişte olduğu gibi:

"Hararet nardadır saçda değildir
Keramet hırkada taçta değildir
Her ne arar isen kendinde ara
Kudüste, Mekkede Hacda değildir"

Hacıbektaş Veli felsefesi çağın felsefesine uygundur. Bu felsefede insancıl birlik var. Özde birlik, sözde birlik, yaşamda birlik. Bektaşi felsefesinde lokma eşitliği vardır. Cem'de lokma dağıtılırken birine biraz kazara fazla dağıtıldı mı kalkar istekli olur. Davacı olmaz, istekli olur. Lokmacıyı sorguya çekerler: "Neden buna az da diğerine çok verdin?" diye sorulduğu zaman "Elimde yoktur sinç ile terazi?Herkes hakkına olsun razı" "Ama dikkat etmeliydin" diyerek onu maddi bir ceza ile cezalandırırlar. Hatta bizde bir tabir vardır: "Öküz verenin demine hu." demek ki, burada lokmacıdan ceza olarak bir öküz almışlardır.

Bugün evrensel açıdan bakarsak, lokma eşitliği yasal hale getiriliyor, bunu uygulayan ülkeler var. Buna sosyal eşitlik de diyoruz, sosyalizm de diyoruz. Bektaşi düşüncesinde önemli olan kelime değil haldir. Buna öz gerçekçilik,birlik yolu, birlik felsefesi, birlik cemi de diyebiliriz. Çağın deyimiyle sosyal bir toplum.

● Geçmişte Alevilik, ezilenlerin, halkın hakim sınıflara karşı mücadelesini ifade ediyordu. Bu nedenle, 15. Yüzyılda halkın çoğunluğu Aleviymiş. Daha sonra Osmanlı sultanlarının ağır baskısı sonucu Sünnilik halka kabul ettiriliyor. Alevi düşmanlığı, Osmanlı Padişahlarının halk düşmanlığı olarak günümüze kadar gelmiş. O nedenle bugün, Alevi-Sünni halkın birliği büyük önem taşıyor. Özellikle MHP, Maraş katliamında olduğu gibi mezhep çatışmalarını kışkırtıyor.

Sınıf çelişkilerini örtbas etmek için mezhep kavgaları tezgahlamak gericilerin bir oyunudur. Toplum da elbette, aşama aşama uyanmaktadır. Bunu yutturamayacaklardır. Çünkü mezhep çatışmaları artık çok geride kalmıştır. Sınıf mücadelesini, oyunlarla mezhep çatışmasına çevirmeye çalışıyorlar. Maraş'taki olay da bunlardan biridir. Ama hiç bir zaman gerçeği çarpıtamayacaklarına inanıyorum. Çünkü öz gerçek, tabiatın kuralıdır. Bunun dışına çıkmak hiç birimizin gücünün, kuvetinin dahilinde değildir.

● Şenlikte oynanan ve sizin de bir kısmına eşlik ettiğiniz Samah oyunlarının anlamını açıklar mısınız?

Hacıbektaş Veli felsefesi, insanları çevresinde toplayan bir tarikat ayin-i cemi kurduğu zaman, bu ayin-i cemde ahlak vazetmiştir, ki buna Alevi ozanların eserlerinde de rastlıyoruz. Nesimiler, Kul Himmetler, Kazak Abdallar, Pir Sultan Abdallar, herşeyin üzerinde ahlak vazetmişlerdir.

Bektaşi düşüncesi ahlak getirmiş, görgüler yapılmış, mürşit mahkemesi kurulmuş. Şöyle ki, o tarikata giren kişiyi o toplumdan sormuş. Demiş ki, "Bu can ikrara girmiş, bir felsefeye gönül vermiş, bundan razı mısınız? Tutumu nedir yaşantısı nedir? Bu kişiden incinen kırılan var mı?" Eğer bu kişi yalancıysa anlatmışlar. O zaman bu kişiyi almamışlar ceme. O kişi gitmiştir, kendini düzeltmiştir, topluma ayak uydurmuştur, geri gelmiştir.

İşte bu merasimler bittikten sonra samah oynanır. Samah, yapılan merasimlerin bayramıdır. Samah,alınan ikrarın, verilen ikrarın, öz birliği, söz birliğinin sevincini dile getiren bir semboldür. Rakstır ama şehevi değil, manevi bir rakstır. Ve bu samahlarda, kadın erkek eşitliği gösterilmiştir. Maksat, ikrar verme töreninin bağlantısı ve bayramıdır.

● Aşık Daimi'yle konuşmamız ozanın şenlik gecelerinde Alevi-Sünni birliği üzerine söylediği bir türküyle son buluyor. Ozan, "Biz bunu başardıktan sonra birleşiriz. Birleştikten sonra da mesele kalmaz. Eşitlik, dostluk kendiliğinden kurulur" diyor.

"Bilemiyorsan gerçek varlığımı
Sünni isem Alevi isem ne çıkar
Sanat edindiysem sahtekarlığı
Sünni isem Alevi isem ne çıkar

İnsanlık giderken hep ileriye
Bizler din adına kaldık geriye
Gelmedikçe cehaletten beriye
Sünni isem Alevi isem ne çıkar

Kemaletim dirayetim olmazsa
Marifet suyundan kabım dolmazsa
Benden insanlığa eser kalmazsa
Sünni isem Alevi isem ne çıkar

Gayet inatçıysam gayet zorbalı
Gündüz tespihliysem gece kavgalı
Olmadıkça cemiyete faydalı
Sünni isem Alevi isem ne çıkar

Daimiyim nefse galip olmazsam
İlme fazilete talip olmazsam
Ele dile bele sahip olmazsam
Sünni isem Alevi isem ne çıkar"

Boğaziçi Üniversitesi Folklor Ekibi bir samah sunarken.

Samahlar

Levent Soysal

Hacıbektaş şenliklerinin önemli unsurlarından biri samahlar. Bu yıl, ülkenin değişik yörelerinden tam 9 değişik samah sergilendi şenlikte. Çok uzun bir geçmişe sahip olmasına karşın Alevi toplulukları dışında pek bilinmeyen samahlar için bir toplu gösteri yeri oluyor Hacıbektaş.

Samah dinsel nitelikli bir oyun. Cem toplantılarında oynanıyor. Esas olarak eğlence amacına yönelik değil. Uzun zaman gizli kalmasında, Aleviler üzerindeki baskı kadar, oyunların bu yönünün etkisi de var. Son yıllarda ise bazı kuruluşların çabaları ile folklor gösterilerinde ve televizyonda samah oyunları sergilenmeye başlandı. Ayrıca, az da olsa yer yer düğün ve eğlencelerde samah oynandığını duyuyoruz.

Samah oyunları değişik adlarla anılsalar da, (Kırklar, Kırat, Erzincan, Turnalar, Ya Hızır, Şiran, Fethiye vb.) yapıları aynı. Oyunlar benzer ayak ve el hareketleri ve 'dönme' üzerine kurulu. Saz eşliğinde oynanıyor ve türkü sözleri oyunun önemli bir parçası. Ağırdan başlıyor, giderek hızlanıyor. Oyunların estetiği ve havası ise farklılıklar taşıyor. Yöresel özelliklerin ve yöresel oyunların samahlar üzerindeki etkisi açıkça görülüyor. Güneyin samahlarında canlı, oynak bir müzik ve Silifke oyunlarına benzer el çevirmeler var. Sıvas yöresi samahları Sivas halayları gibi ağır ve zarif. Ege dolaylarından gelen İzmir-Kemalpaşa semahında kaşık oyunlarının kıvraklığı, Gümüşhane-Şiran samahında ise Karadeniz oyunlarının hızlı temposu ve sertliği görülmekte.

Samahlar, bu haliyle kültürümüzün fazlaca araştırılmamış kendi haline bırakılmış bir yönü. Araştırılacak, derlenecek, öğrenilecek çok şey var. Eğer Hacıbektaş şenliklerinde bu noktanın üzerine ciddiyetle eğilinirse, folklor araştırmaları için iyi bir zemin hazırlanmış olacaktır. Bunun gerçekleştirilmesi aynı zamanda bir zorunluluktur. Çünkü bugün samahların oynanması bir yandan halk kültürümüzün bir öğesinin halk kitleleri önüne çıkmasına, bir yandan da Alevi-Sünni birliğine hizmet etmektedir.

YÖN-SEN: "SİNEMAMIZA UYGULANAN SANSÜR GENİŞLETİLİYOR"

23 Ağustos tarihli Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren ve eski tüzüğün bazı maddelerinde değişiklikler getiren yeni Sansür Tüzüğü sinema çevrelerinde tepki yarattı.

Bu konuda basına yazılı bir açıklamada bulunan YÖN-SEN (Film Yönetmenleri, Senaryo Yazarları ve Yardımcı Yönetmenler Derneği) Yönetim Kurulu, yeni tüzüğün sinema emekçileri üzerine uygulanan baskıyı artıracağını belirtti.

"Türk basınında sansürün kaldırılmasının yıldönümünde, sinemamıza uygulanan sansür genişletiliyor" başlığını taşıyan açıklamada hükümetin bu tüzüğü çıkarmakla Anayasanın 20 ve 21. maddelerinde yer alan düşünce,bilim ve sanat özgürlüklerine ters bir uygulamaya giriştiği, Kültür Bakanının da birçok kez "çağ dışı" ilan ettiği tüzüğün altına imzasını atabildiği vurgulanıyor. YÖN-SEN Yönetim Kurulu bildirisi, Sinema Yarkurulu üyelerini de kınıyor ve sansüre karşı mücadelede basının ve tüm demokratik kuruluşların desteğini beklediklerini açıklıyor.

ÖZGERMİ: "Eksikliklerimizi görüyoruz, telafi edeceğiz"

DİLDAR: "Kaybedilen puanlar ölçü olamaz"

BATUR: "Yenilgimiz Türk sporundaki istikrarsızlığın kanıtıdır"

ONAY: "Tempomuzu ayarlasaydık fark yapardık"

ILGAZ: "40 derece sıcakta Afrika' da bile futbol oynanmaz"

Zor pazardan sonra yönetici ve teknik direktörler konuştu....

20 golün atıldığı Birinci Türkiye Liginde, bazı kulüplerin yönetici ve antrenörleri oynadıkları maçlar hakkında şu görüşleri ileri sürdüler.

Beşiktaş Kulübü İkinci Başkanı Yusuf Dildar, *"Lige yeni çıkmış yaralı aslan Rizespor önünde aldığımız yenilgi normaldir... Beşiktaş Rize'de iyi futbol oynadı. İlk haftalarda kaybedilen puanlar lig için bir ölçü olamaz."*

Fenerbahçe Kulübü Başkanı Faruk Ilgaz *"Maçı yöneten hakem beceriksizdi... Yenilgimize mazeret aramıyorum ancak, 40 derece sıcakta Afrika'da bile maç oynanmaz."*

Zonguldakspor Teknik Direktörü G.Tekin Onay *"Oyunda tempo ayarlayabilseydik, Galatasaray'ı farklı yenerdik. Şimdi hedefimiz ligin ilk yarısını üst sıralarda bitirebilmek."*

Trabzonspor Teknik Direktörü A.Suat Özyazıcı *"Gücümüzden birşey kaybetmediğimizi kanıtladık, takımımızda birlik sağlandı, hedefimiz doruk noktasıdır."*

Diyarbakırspor Basın Sözcüsü Erdoğan Vursavaş *"Geçtiğimz hafta deplasmanda aldığımız bir puanın Fenerbahçe'yi yenerek tesadüfi olmadığını kanıtladık... Başarımızdan korkanlar kaba iddialar öne sürmektedir. Maç kazanmak için kuvvete başvurmadık. Bu yolu seçenlere de karşıyız."*

Galatasaray Kulübü Genel Sekreteri Süha Özgermi *"İlk maçlara bakarak karamsarlığa kapılmak gereksizdir. Hatalarımızı görüyoruz, kısa zamanda bu eksikliği giderecek, adımıza yaraşır bir futbol ortaya koyacağız."*

Göztepe Kulübü Başkanı Samet Batur *"Bir hafta önce Galatasaray'ı net bir skor ile yenen bir takımın Adanaspor karşısında aldığı yenilgi, Türk futbolundaki istikrarsızlığın kanıtıdır..."*

Rizespor Teknik Direktörü Zeynel Soyver *"Beşiktaş'ı bileğimizin hakkıyla yendik. Gün geçtikçe daha iyi bir futbol ortaya koyarak, ilk dört arasında yer alacağız."*

Orduspor Teknik Direktörü Necip Cemal Gökalp *"Takımımızın sahaya alışamamış olması sonucu yenildik. Çim sahaya alışarak geçtiğimiz yılın başarılarını tekrarlayacağız."*

Eskişehirspor Genel Sekreteri Ertan Parlayan *"İstediğimiz futbolu ortaya koyamadık, ele geçirdiğimiz fırsatları değerlendiremedik. İlk yarıda futbol olarak ortaya konan oyun, başarılıydı."*

Bursaspor Teknik Direktörü Necdet Niş *"Alınan iki puan sevindiricidir. Ancak eksikliklerimiz var, bunları ilerdeki haftalarda giderecek ve gerçek Bursaspor'u göstereceğiz."*

Haftanın ardından...

Birinci Türkiye Liginde acısıyla tatlısıyla bir hafta daha geride kaldı. Ne Fenerbahçenin Diyarbakır'da "hakemin kurbanı" olması, ne de Galatasaray ve Beşiktaş'ın puan kayıpları gerçekleri değiştirmeye yetmiyor.

Milyonlar harcayarak bu işi kurtaracağını sanan Beşiktaş Rizespor önünde aldığı yenilgiyle ligin henüz ikinci haftasında kayıp puanını üçe çıkardı. Galatasaray ise Göztepe yenilgisinin verdiği bir telaş içinde çıktığı maçta Zonguldakspora bir puan verince, Beşiktaş'ın kaderine ortak oldu. Her halde şimdi yöneticiler kara kara Trabzonspor deplasmanını düşünüyor olmalılar!

Haftanın en karlı takımı hiç şüphesiz Trabzonspor idi.. Geçtiğimiz yılın fırtına takımı Trabzonspor Orduspor önünde, deplasmanda, ortaya koyduğu güzel, bilinçli bir futbol ile, iki puanı almasını bildi. ve transferler sonrası "Bu takım ligde hiç bir şey yapamaz" diyenlere güzel bir yanıt verdi. Geçtiğimiz hafta kalesinde Ad. Demirspordan 4 gol gören Orduspor, kendi sahasında Trabzonspora da yenilince Spor-Toto sevenlerin güvenini kaybetti.

Fenerbahçe, Diyarbakır'dan puansız dönerken önceki hafta Galatasaraya 3-1 galip gelen Göztepe'yi 4-1 yenen Adanaspor haftanın sürprizini yaptı.

Çakmur'un Aymergen'e verdiği kara liste açıklandı

ANKARA (THA)

Görevden alınan Beden Terbiyesi Genel Müdür Vekili Ergun Aymergen ile Gençlik ve Spor Bakanı Yüksel Çakmur'un arasını açan olayların bir bölümü belli oldu. Ergun Aymergen'in görevden alınmasının nedenleri arasında Bakan Çakmur'un bazı isteklerinin yerine getirilmemesi gösteriliyor. Çakmur'un Aymergen'e sunduğu kara listede şu kişiler yer alıyor.

Cemil Okan (B.T.G.M. Baş Yardımcısı), Mazhar Vardar (B.T.G.M Yardımcısı), Osman Tabak(B.T.G.M Bölgeler Daire Başkanı), H. Avni Koşar (B.T.G.M Yardımcısı), Cemal Saltık (Futbol Federasyonu Başkanı Ankara Bölge Müdürü), Metin Erkuş (İstanbul Bölge Müdürü) Erdenay Oflaz (İzmir Bölge Müdürü), Recai Ustaoğlu (Trabzon Bölge Müdürü), Yakup Ünal (Denizli Bölge Müdürü), Oruç Çete (Afyon Bölge Müdürü); Tuncer Bardakçıoğlu (Denizli Bölge Müdürü), Tezcan Uzcan (Konya Bölge Müdürü), Cahit Öğe (Samsun Bölge Müdürü), Can Sayar (Tenis Federasyonu Üyesi), Nafi Güven (B.T.G.M. Hukuk Müşaviri), Tekin Çuhadar (B.T.G.M. Eğitim Dairesi Başkanı), Ertuğrul Akkurt (Eski B.T.G.M Şoförü).

Fuar Oyunlarının ardından..

Gül Yenici

Önceki gün sona eren Fuar Oyunları Atletizm yarışlarında beklenen rekor ve heyecan yoktu.

Oyunlar öncesi çok sayıda atletin katılacağı belirtilen yarışlara sadece 3 Romen, 7 Yugoslav ve 28 Kıbrıslı atlet katıldı.

En çekişmeli ve en tartışmalı yarış 100 m. erkeklerde yapıldı. Türkiye'deki en iyi 100 metrecilerin katıldığı bu yarışmayı 10.8 ile Romen Todos Wildo kazandı. Romen sporcu seçmelerde 10.4'lük bir derece elde etti.

Güneş Güngör (10.6 Türkiye Gençler rekorunun sahibi) İsmail Türkkan, İbrahim Ekşi, Fazıl Üstünel, Şükrü Çabrazlı ve Önder Toker (10.6 ile Türkiye Gençler rekorunun sahibi) Todas Wildo'nun arkasından finişe aynı zamanda geldikleri için bu atletlerin sıralaması doğru bir şekilde tespit edilemedi. Foto-finiş bulunmaması nedeniyle göz farkıyla tespit edilen sıralama hem hakemler hem de atletler arasında tartışmalara neden oldu. Finişte "ikinci oldum, üçüncü oldum" diyerek sevinçten ellerini havaya kaldıran atletlere sıralamada 6'lık ve 7'lik verilmesi, bazı hakemlerin itirazlarına neden oldu. Bu yüzden ilk tespitler değiştirildi, ikinci bir tespit yapıldı. Ancak atletlerden bazıları ikinci tespitlerin de doğru olmadığı kanısındalar.

100 metre dışında kayda değer yarışma Bayanlar Uzun Atlama ve Erkekler 1500 metrede oldu.

Uzun Atlama Bayanlarda eski rekortmen Mine Erbek ve yeni rekortmen Ayşe Özkol birbirlerini zorladılar. Ayşe Özkol 5.62 metre ile bu yarışmada birinci olurken Mine Erbek 5.50 metre ile ancak ikinciliği elde etti. Özkol Uzun Atlama Bayanlarda yeni bir Türkiye rekorunu 7 cm farkla kaçırdı. Uzun Atlama Bayanlarda Türkiye rekoru 5.69 ile yine Ayşe Özkol'a ait bulunuyor.

1500 metre Erkekler yarışında Yugoslav Niko Pokrajiç ve Sermet Timurlenk son metrelere kadar bir metre arayla koştular. Yarışmanın bitimine 100 metre kala, Sermet Timurlenk iyi bir atak yaparak rakibini arkada bırakmayı başardı. Timurlenk 3.49.0 ile birinci olurken, Yugoslav rakibi Niko Pokrajiç 3.50.1 ile ikinci oldu. Bu dalda Türkiye rekoru 3.40.2 ile Mehmet Tümkan'a ait bulunuyor. Tümkan bu derecesini 1972 yılında Atina'da elde etmişti.

100 metre Bayanlar yarışında kesin favori olan Alev Duygulu 12.1 ile birinciliği elde ederken, ikinciliği alan 1962 doğumlu Esen Özgeren, Duygulu'nun en kısa zamanda güçlü rakibi olacağını ortaya koydu.

Diğer yarışmalar ise vasat bir şekilde geçti. Favoriler zorlanmadan yarışmalarını birinci bitirdiler.

İkinci gün yapılan uzun atlama erkekler yarışında 7.07 ile birinci olan Yugoslav Muammer Karaca'nın ardından Tayfun Demiralay'ın 7.04 atlaması önemli bir başarıydı.

800 metre bayanlar yarışından sonra madalya dağıtımında bir çok aksaklıklar meydana geldi. Anonsun, uluslararası bir yarışma olmasına rağmen sadece Türkçe yapılması yabancı atletlerin bir şey anlamamalarına neden oldu. Bu yüzden yabancı atletlerle hakemler arasında yer yer tartışmalar meydana geldi. Bu karışıklık yüzünden 800 metre Bayanlarda birinci olan Romen Bekluidoina hakemlere giderek, kürsüye çıkmayacağını, madalyanın kendisine verilmesini istedi. Hakemler Bekluidoina'ya madalyasını kürsüye çıkarmadan verdiler.

3000 metre bayanlarda iki atlet yarıştı. Neşe Çetin ve Maricica Puica. Bu yarışmada son iki tura kadar Romen atlet Çetin'i çekti. Hatta; Çetin arkada kaldıkça zaman zaman arkasına bakarak tempoyu düşürmemesi için Çetin'i uyardı. Ancak Neşe Çetin bu yüksek tempoya daha fazla dayanamayarak yarışmayı terketti. Romen atlet son iki turu tek başına koştu.

İkinci günün en çekişmeli yarışı 200 metre Erkeklerde oldu. Romen Wildo Todoş bu yarışmayı 21.4 ile kazanırken Murat Akman 22.4 ile ikinciliği, İbrahim Ekşin 22.5 ile üçüncülüğü kazandı. Öte yandan Türkiye Gençler rekorunun sahibi bulunan Güner Güngör ve Önder Toker vasat bir yarış çıkardılar ve 200 metrede dereceye giremediler.

Fuar Oyunları Atletizm Yarışmaları sona erdi

İZMİR (ÖZEL)

Fuar Oyunları Atletizm Yarışları rekor kırılamadan kapandı. İkinci gün yarışmalarda elde edilen sonuçlar şöyle:

400 m. Engelli Bayanlar: Semra Aksoy (İzmir) 1.09

Çekiç Atma Uğur Sel (İstanbul) 55.84

10.000 m. Burhan Vurgun. (İzmir) 49.00.0

Disk Atma Bayanlar: Tican Bayar (Kıbrıs) 34.26

800 m. Bayanlar: Bekluidoina (Romen): 2.4

3000 m. Bayanlar: Maricica Puica (Romen) 9.28.2

Yüksek Atlama Bayanlar: Afitap Şahin (Ankara) 1.65

800 m. Erkekler, Vinko Rokraciu (Yugoslavya) 1.53.8

400 m. Engelli Erkekler: Mehmet Işıl (Ankara) 55.8

200 m. Bayanlar: Alev Duygulu (Ankara) 25.1

Disk Atma Erkekler: O. Nuri Karabıyık (İstanbul) 47.00

Uzun Atlama Erkekler: Muammer Karaca (Yugoslav) 7.07

200 m. Erkekler: Wildo Tudos (Romen) 21.4

Sırıkla Yüksek Atlama: Tayfun Aygün (Ankara) 4.60

200 metre serbestte dünya rekoru kırıldı

TOKYO

Amerikalı yüzücü Cyntia Woodhead, kendisine ait olan 200 metre Serbest Bayanlar dünya rekorunu kırdı. Uluslararası Yüzme Federasyonu tarafından düzenlenen dünya yüzme kupası yarışlarında 15 yaşındaki yüzücü 200 metre 1.53.23 ile kırdı. Eski rekor 1.53.43 idi.

Temmuz ayında Porto-Riko'da yapılan Amerikan Oyunlarında altı altın madalya kazanan Woodhead, dünya rekoru kırdığı 200 metre Serbest yarışını kazanırken ikinci olan Y. Zellanda'lı Rebecca Perrot'u 6 metre kadar geride bıraktı.

Merkez Hakem Komitesinin Aydın'daki toplantısı sona erdi

AYDIN (THA)

Geçtiğimiz Cuma-Cumartesi günleri Aydın'da toplantı yapan Futbol Federasyonu Merkez Hakem Kurulu, altı grup merkezinde açılan Bölgesel Hakem Seminerlerine katılmayan ya da başarısız olan hakemlerin 22/ Eylülde Ankara, İstanbul ve İzmir'de yönetmenlik gereği yeniden sınavlara girebilmeleri için karar aldı.

Merkez Hakem Kurulu yetkililerinden edinilen bilgilere göre, Aydın'da yapılan toplantıda üç grup merkezinde açılan gözlemci seminerleriyle ilgili olarak seminer yöneticisi Dr. Tarık Özerengil'in raporunun incelendiği 1979-80 futbol sezonunda görev alacak gözlemcilerin ve Bölge Hakem Kurulunun belirlendiği açıklandı.

Dünya Yüzme Kupasında Amerika 94 puanla önde

TOKYO

Bir süreden beri Japonya'nın başkenti Tokyo'da yapılmakta olan Dünya Yüzme Kupası yarışmalarında, ABD birinciliğini sürdürüyor. 8 takımın katıldığı şampiyonada ev sahibi Japonya sonuncu sırada yer alıyor. Uluslararası Yüzme Federasyonu tarafından düzenlenen şampiyonada puan sıralaması şöyle:

Ülkeler	Bayanlar	Erkekler	Toplam
ABD	42	52	94
Kanada	31	39	70
Avrupa Karması	36	33	69
İsveç	33	24	57
Avusturalya/Zellanda	30	24	54
Sovyetler Birliği	17	20	37
Amerika Karması	22	9	31
Japonya	8	21	29

Milyonluk Çapa Tıp...

(Baştarafı 1.Sayfada)

lüğünü yuruten Yılmaz Adalı çeşitli alımlarda 1972 yılından bu yana milyonlarca liralık yolsuzluk yapmıştı. Yılmaz Adalı hayali akaryakıt alımları yaparak sadece 1 yıl içinde devleti o günkü fiyatıyla 3.7 milyon lira zarara uğratmıştı. Fakülteye alınan temizlik malzemelerinde ise ihtiyacın çok üzerinde malzeme getirilmiş ve bu malzemeler daha sonra kullanıldı gibi gösterilerek el altından satılmıştı. Yine aynı kişi ve arkasındakiler Toprak Mahsulleri Ofisi tarafından fakülteye tahsis edilen ucuz pirinci tüccara devrederek 2 misli fiyatla tekrar satın alınmasını sağlamıştı.

YOLSUZLUĞUN ARKASINDA KİM VAR?

Yılmaz Adalı'nın yaptığı yolsuzlukların bir kısmı su yüzüne çıkmış ve konuyu araştırmak için kurulan soruşturma komisyonu konuyu incelemeye başlamıştı. Ancak konu ile yakından ilgilenenler bu işin bir kişi tarafından gerçekleştirilemeyeceği noktasında birleşmişlerdi. Konu biraz daha araştırıldığında yolsuz ödemelerin hemen hepsinin döner sermaye tarafından yapıldığı saptandı. Yine yapılan incelemede döner sermaye tarafından yapılan ödemelerin özellikle petrolle ilgili bölümünü beklemeksizin gerçekleştirildiği saptandı.

ÖDEMELER NASIL YAPILIYORDU?

Devlet kuruluşlarında ödemeler genellikle bütçeden ayrılan tahsisatlara göre yapılıyordu. Ancak son yıllarda devlet ödemelerindeki sıkıntılar fakültenin ödemelerini de güçleştiriyordu. Bu durumda normal ödemeler bile yapılamazken milyonlarca liralık çoğunluğu hayali petrol alımlarının faturaları 1 gün beklemeden ödeniyordu.

Fakültenin normal ihtiyaçları dışındaki acil alımlar, bazen döner sermayeye aktarılarak alımların gerçekleşmesi sağlanıyordu. Fakülte Sekreteri bir imza ile faturaları Döner Sermaye Saymanlığına havale ettirerek paranın ödenmesini sağlıyordu. Ancak Tıp Fakültesinde 4-5 yıldan beri Fakülte Sekreterliğine nedense tayin yapılmaması yüzünden bu görevi sekreter vekili sıfatıyla Döner Sermaye Saymanı Müştak Sakallıoğlu yürütüyordu. Sakallıoğlu bu göreve o kadar ısınmıştı ki artık kendisine fakülte sekreteri diye bir de mühür yaptırmıştı.

Fakülte sekreteri görevini yürüten Müştak Sakallıoğlu yolsuz ödemeler önüne geldiğinde derhal izleme olarak faturayı döner sermayeye havale ediyordu. Aynı Sakallıoğlu biraz sonra bu kez Döner Sermaye Saymanı sıfatı ile ödemeleri gerçekleştiriyordu. Böylece milyonlarca liralık ödeme herkesin gözünden saklanarak yapılabiliyordu. Yolsuzluk ortaya çıkıp bu konu için soruşturma komisyonu kuruluncaya kadar bu ödemelerin nasıl yapıldığından kimsenin haberi olmadı. Soruşturmanın sürdüğü sırada bazı hatırlı kişilerin soruşturmayı saptırmak için araya girdiği ve bu kişilerin soruşturmanın sonuçlarından çekindikleri ifade ediliyor.

tv de Bugün

19.00 HABERLER
19.05 FLANDERLERİN KÖPEĞİ: Çizgi dizi filmin 45. bölümü
19.30 ÇEVRE KORUNMASI: Gürültü ve yaşamımıza yaptığı etkiler konu ediliyor
19.45 MERHABA: Köy avukatında lüzumlu geçit hakkı konu ediliyor.
20.30 HABERLER
21.15 SİVAS KONGRESİ: Programda, 60 yılına erişmiş bulunan Sivas Kongresi, Sivas Kongresine kadar geçen olaylar, Birinci Dünya Savaşı sonu, Samsun'a çıkış, Amasya Tamimi ve Erzurum Kongresi, Sivas Kongresinin toplanışı, kongrede alınan kararlar ve Ulusal Kurtuluş Savaşının başlatılması, Sivas Kongresinin Ulusal Kurtuluş Savaşındaki yeri konu edilecek.
21.30 TÜRK SANAT MÜZİĞİ: Nusret Ersöz şarkılar söyleyecek
21.45 TELEVİZYONDA TÜRK SİNEMASI: Yönetmenliğini Ertem Eğilmez'in yaptığı ve başlıca rollerini Hülya Koçyiğit, Kartal Tibet, Münir Özkul, Metin Serezli, Önder Somer'in oynadıkları Son Hıçkırık adlı film yayınlanacak. Kenan (M.Serezli) ile Nalan (H.Koçyiğit) bir-
23.15 HABERLER

RADYO

TRT 1

05.00 Açılış Program ve Kısa Haberler
07.30 Haberler
07.40 Sabahtan Sabaha
09 02 Türküler Geçidi
09.20 Dilden Dile
09.40 Türk Hafif Müziği
10.01 Arkası Yarın
11.05 Şarkılar
11.20 Türküler Geçidi
11.40 Hafif Müzik
12.10 Öğle Üzeri
13.15 Hafif Müzik
14.32 Yaşayan Bestecilerimiz.
15.01 Yörelerimiz, Ezgilerimiz geleneklerimiz
15.20 Şarkılar
15.40 Hafif Müzik
16.20 Türküler Ve Oyun Havaları
16.45 Hafif Müzik
17.02 Akşama Doğru
18.01 Çocuk Bahçesi
20.02 Çocuklar İçin On Dakika
20.15 Köy Dağarcığı
21.30 Müzik Magazin
23.10 Beraber Ve Solo Şarkılar
00.02 Gece Konseri
01.00 Program ve Kapanış.

TRT 2

08.00 Açılış ve Program
08.02 Gün Başlıyor
09.00 Olayların İçinden
10.30 Kadın Sanatçılarımız
11.00 Türküler Ve Oyun Havaları
11.30 Sivas Kongresi Özel Programı
12.00 Dünya Folklorundan
12.20 Ziya Taşkent'ten Şarkılar
12.45 Bir Pınarki
13.30 Olayların İçinden
14.00 Türküler
15.00 Mediha Şensancakoğlu'ndan Şarkılar
16.20 Arkası Yarın
16.40 Hafif Müzik
16.45 Ses Ustaları
18.15 Günlerle Gelen
22.00 Hafif Müzikte Tans
22.30 Solistlerden Şarkılar
23.00 Çağdaş Türk Sanat Müziği
23.55 Program ve Kapanış

TRT 3

07.00 Açılış ve Program
07.02 Güne Başlarken
08.00 Sabah Konseri
10.30 Ülkeler ve Müzikleri
11.00 Öğleye Doğru
12.06 Sizin İçin Seçtiklerimiz
13.00 Konser Saati
14.30 Caz Müziği
16.00 Oda Müziği
17.06 Gençler İçin
19.00 Akşam Konseri
20.00 Müzik Sözlüğü
20.30 Caz Müziği
21.00 Solodan Orkestraya
22.06 Gecenin Getirdikleri
23.00 Salı Konseri
24.00 Gece ve Müzik
01.00 Program ve Kapanış

Bir kilo et...

(Baştarafı 1.Sayfada)

Tanzim Satış mağazalarının önünde yüzlerce metre uzunluğunda kuyruklar oluşturuyor.

Bu arada, et ihracatı konusunda çeşitli tartışmalar yapılıyor, "Canlı hayvan ihracının devlet eliyle yapılmasının hukuki dayanağı yoktur', "Devlet gerekirse celeplik de yapar" gibi. Sorun sadece et ihraç etmekmiş, halkın et sıkıntısı yokmuş gibi.

Türkiye'de bugün büyük bir et sıkıntısı vardır, esas olarak da Türkiye'de hayvancılık büyük sıkıntılar, dertler içindedir.

HAYVANCILIK KADERİNE TERK EDİLMİŞTİR

Asgari ücretin 16 kilo et fiyatına eşit olduğu Türkiye'de, hayvancılık konusuna ciddi olarak eğilinmemiştir. Hayvancılık kendi kaderiyle başbaşa, tamamen ortaçağ metodlarıyla yapılmaktadır.

Bu duruma neden gelinmiştir? Hayvancılık neden yeteri kadar ilgi görmemiştir? Bu sorunun cevabını verebilmek için en az 30-35 yıl önceye gitmek gerekiyor.

İkinci Dünya Savaşının hemen ertesinde Marshall ve benezeri planlarla Türkiye'ye savaştan büyük zarar gören Avrupa'nın tahıl ambarı olması öneriliyordu. Buna uygun olarak çizilen siyasetler sonucunda Türkiye'de buğday ekim alanları sürekli olarak artarken, meraların sayısı sürekli olarak geriledi. Türkiye'de dağa taşa buğday ekilmeye başlandı. Traktör sayısı hızla artmaya başladı, suni gübre kullanımı yaygınlaştı. Meraların alanının sürekli azalması, Türkiye'deki hayvan varlığı üzerinde de etkili oldu. 1959 yılında 76 milyon 464 bin olan hayvan sayısı 1977 yılına kadar sadece 3 milyon artarak 79 milyon 126 bine ulaştı. 1959'larda 30 milyon civarında olan Türkiye nüfusu bugün 45 milyonu geçtiğine göre, hayvan varlığındaki artışın oldukça düşük olduğu görülebilir.

Kesilen hayvan sayısına baktığımızda da aynı durum görülür. 1970 yılında 10 milyon 182 bin olan kesilen hayvan sayısı 1977 yılında 18 bin adet gerileyerek 10 milyon 164 bin olarak gerçekleşti. Aynı istatistikte 1977 yılındaki sığır sayısının 1972 miktarı ile, koyun sayısınında 1974 miktarı ile aynı düzeyde olduğu görülür.

Belediye mezbahalarında ve kombinalarda kesilen hayvan sayısı dikkate alınarak hazırlanmış istatistiklere göre ise 1974'te 225 bin 770 ton olan et üretimi, 1977 yılında 50 ton gerileyerek 225 bin 720 tona düştü.

Rakamlardan anlaşıldığına göre Türkiye'de hayvancılık nüfus artışına paralel olarak bir gelişme göstermediği gibi, gittikçe ihtiyacı karşılayamayacak duruma düştü.

TEKNOLOJİ YETERSİZ

Hayvancılıkla uğraşan bazı kesimler Türkiye'de hayvan sayısının yeterli olduğunu iddia ederken, hayvanlardan elde edilen verimin düşük olduğunu söylüyorlar. Örneğin Türkiye'de 200 kilo gelen bir hayvan, ileri teknoloji uygulayan ülkelerde 600 kiloya kadar yükseltilebiliyor. Türkiye'de yem islahı ve hayvan ırklarının islahı konusunda ciddi çalışmalar olmadığı için hayvan kalitesi de gelişmiyor. Verim de buna bağlı olarak azalıyor.

YARIN: HAYVANCILIK KREDİLERİ HAYVANCILIK DIŞINDA KULLANILIYOR

Sansür ...

(Baştarafı 1.Sayfada)

ğünün yürürlüğe girmesini protesto amacı ile Kültür Bakanlığındaki Sinema Yar Kurulu üyeliğinden istifa ettiği öğrenilmişti.

Ankara'da şenliğe katılan filmleri izleyen Sansür Kurulunun "Yolcular" dan sonra Yavuz Özkan'ın "Demir Yol" (Fırtına İnsanları) ve Ömer Kavur'un "Yusuf ile Kenan" adlı filmlerine de gösterim izni verilmeyeceği sanılıyor. Bu filmler henüz Antalya'ya gelmemiş durumda

Şenliğin seçici kurulu şenliğe başvuran filmler tüm Antalya'ya gelmedikçe, değerlendirme için filmleri seyretmeye gelmeyeceğini açıklamıştı. Seçici kurul, sansürü protesto anlamı taşıyan bu tutumunu sürdürüyor. Kurul üyeleri filmleri izlemeden Ankara'dan gelecek haberleri bekliyorlar. Seçici kurul tarafından Başbakana çekilen telgrafın bir sonuç verip vermediği de belli değil.

Öte yandan şenlik için gönderilen diğer filmler Antalya'nın Gedik Sinemasında normalden 5 lira düşük fiyatla (10 liraya) halka sunuluyor.

Yunanistan...

(Baştarafı 1.Sayfada)

zetesinin manşet haberine göre, Yunan Başbakanı Karamanlis, tahminen 15 Kasımda ziyaret edeceği Çin Halk Cumhuriyetinde siyasi içeriği olan bir belge imzalayacak.

"Yunanistan Barış Bölgesine Dönüşüyor" başlığı altında yayınlanan haber özetle şöyle:

"Başbakan Konstantin Karamanlis'in Moskova ve Pekin'e yapacağı gezilerden beklenen en büyük fayda, Yunanistan'ın barış bölgesine dönüşmesidir. Takriben 15 Kasımda Japonya ziyaretinden önce veya hemen sonra gerçekleşecek olan Çin Halk Cumhuriyetini ziyareti sırasında Yunan Başbakanı politik içeriği olan bir barış anlaşması imzalayacaktır. Dünyanın üçüncü büyük kuvveti ile imzalanacak olan bu anlaşma ülkemizin toprak bütünlüğü ve bağımsızlığı için garanti olacaktır.

"Başbakan Karamanlis'in bu gezisine Çin yetkilileri de büyük bir önem vermekte ve bu önemin yalnızca gerçekleşecek ticari ilişkilerden ileri gelmediğini saklamamaktadırlar. Çin yönünden esas önemli olan Balkanları sürekli bir barış bölgesi haline getirmeye çaba gösteren bir ülke olan Yunanistan ile yakın ilişkiler kurmaktır. Bir Çin yetkilisi Karamanlis'in bu tür çabalarının özellikle takdir edildiğini ifade etmiştir."

Aziz Nesin,...

(Baştarafı 1.Sayfada)

Öte yandan Yazarlar Sendikasının pavyonunu basan bir grup İGD'li önceki gece Aydınlık Yayınları sergisini tahrip etti. Olay sırasında serginin yanında bulunan bir görevli de İGD'lilerin saldırısına uğrayarak hırpalandı. Saldırganlardan birinin polis tarafından yakalanarak gözaltına alındığı, soruşturmanın sürdüğü öğrenildi.

Önceki gece 21.30 sularında meydana gelen olayda önce Halkın Kurtuluşu ve İGD grupları kabadayılık gösterisi ve laf atma nedeniyle pavyonun yakınında kavgaya tutuştular. 20'ye yakın kişinin katıldığı kavgadan sonra bir grup İGD'li pavyona girerek önce pavyonun kapılarını tuttu. Daha sonra Aydınlık sergisine saldırdı. Bu arada sergide görevli olarak bulunan Tür-Da şirketinin temsilcisi Ahmet Seyran serginin tahrip edilmesine mani olmaya çalışırken İGD'liler tarafından hırpalandı. Olaydan sonra polisçe yakalanan bir saldırgan gözaltına alındı. Soruşturmanın sürdürüldüğü ve diğer sanıkların kimliklerinin tespitine çalışıldığı öğrenildi.

Güneydoğuda...

(Baştarafı 1.Sayfada)

gın, Tıhnatan, Karakuyu, Geneyik, Dokurcun, Zeytinli, Bağlarbaşı, Küçük Kızılhisar ve Cebeler köylerinin çevrelediği bölgeye girilemeyecek.

Yetkililer, atışlar sırasında ve atışlardan sonra bulunacak top ve havan mermilerinin ve yerlerinin en yakın askeri makamlara bildirilmesini istemişlerdir."

CHP Küçük...

(Baştarafı 1.Sayfada)

merkez yoklaması ile aday belirleyecek. Yarın toplanacak olan Küçük Kurultay CHP'nin seçim propagandasında izleyeceği tutumu gözden geçirecek. Daha önce dün açıklanması beklenen merkez yoklaması ile belirlenecek olan adaylar, Küçük Kurultayda önerilen isimler üzerinde yapılacak tartışmalardan sonra açıklanacak. Küçük Kurultaya Başkanlık edecek olan Ecevit için en önemli sorunu son günlerde artan parti içi çekişmelerin yumuşatılması oluşturuyor.

CHP'DE 13 İLDE MUHALEFET KAZANDI

Öte yandan önceki gün yapılan ön seçimlerde CHP'de muhalefetin, Genel Merkez'e karşı önemli bir üstünlük sağladığı belirtildi. 13 ilde muhalefetin adayları ön sıralara yerleşirken, genel merkezciler 6 ilde başarılı oldular.

Muhalefetin kazandığı iller şunlar: İstanbul, Antalya, Ağrı, Artvin, Rize, Balıkesir, Amasya, Hatay, Mardin, Siirt, Yozgat, Muş ve Burdur.

Genel Merkezcilerin ise Erzurum, Kars, Tokat, Samsun, Çanakkale ve Erzincan'da başarılı oldukları belirtildi.

CHP'den ön seçimi kazanamayan senatörler şunlar: Niyazi Ünsal, Recai Kocaman, Süreyya Öner, Ekrem Kabay, Reşat Oğuz, Ziya Gökalp Mülayim, Hilmi Nalbantoğlu, Muzaffer Şamiloğlu, M. Ali Arıkan, Mehmet Feyyat, Solmaz Behlül,

AP'DE

Adalet Partisi Van'da yapılacak Cumhuriyet Senatosu üyeliği seçimiyle Konya'da yapılacak milletvekili ara seçimi için adaylarını merkez yoklamasıyla belirleyecek. Adalet Partisi seçim yapılacak öteki illerde adaylarını aday yoklamasıyla tespit etti.

AP'den de, Ahmet Özmumcu, Macit Zeren, Cevdet Aykan, Hikmet Aslanoğlu, Yusuf Ziya Ayrım, Raif Eriş, Sakıp Hatunoğlu, Sait Mehmetoğlu ve Tekin Arıburun ön seçimi kaybetti.

MANİSA'DA MHP YANLISI ORHAN DAUT VE BURKAY KAYNAK KAZANAMADI

Manisa'da milletvekili ve senatör adayları olarak beklenen sonuçlar alındı. Manisa il ve merkez ilçe yönetimlerinin desteklediği Erol Yavuz 1620 oyla senatör adayı olarak seçilirken, AP milletvekili Önol Şakar'ın desteklediği TARİŞ Eski Müdürü Orhan Daut 1100 oyda kaldı. Yine senatör adayı seçimine katılan ve MHP'lilerin davalarını üslenmekle tanınan Burkay Kaynak çok düşük oy alarak seçimi kaybetti. Milletvekili adayı seçimini de yine il ve merkez ilçenin adayı Süleyman Çağlar 2612 oyla kazandı.

Bu sonuçlar karşısında 14 Ekim seçimlerinde Manisa'da MHP'nin oylarının AP'ye verilmesi olanaksız görülüyor. Ancak AP'nin oy gücünün CHP'den oldukça fazla olması bu durumun seçimi etkilemeyeceğini gösteriyor.

MUĞLA'DA ÜNAT DEMİR SÜRPRİZ YAPTI

Muğla'da MHP'ye karşı tavır alarak adaylığını koyan ve merkez ilçenin desteğini alan Erdal Oylu son gün yapılan kulislerle kaybederken Fethiye'nin oylarını alan eski parlamenter Ünat Demir milletvekili adayı oldu. Ünat Demir'in MHP'nin belli bir oy gücü olan Fethiye'de MHP yandaşı bir tutum aldığı ve MHP oylarını AP'ye kaydırma taktiğini öne sürerek oy topladığı belirtiliyor.

AYDIN'DA ÜÇÜNCÜ OLMASI BEKLENEN SELAHATTİN ACAR KAZANDI

Aydın'da eski il başkanı Deniz Atay ve Sökeli İsmet Batan'ın çekişmesi beklenirken, Nazillili Selahattin Acar aradan sıyrıldı ve milletvekili adayı oldu. Selahattin Acar'ın Nazilli'de MHP'lilere destek olduğu söyleniyor.

DİĞER PARTİLER

Milli Selamet Partisi, Cumhuriyet Senatosu üyelikleri için Artvin, Burdur, Erzincan, Hatay, Kütahya ve Rize'de aday yoklaması yaptı. Ancak MSP Genel Merkezi yoklamayla belirlenen listeleri değiştirebilecek. Milli Selamet Partisi öteki illerde merkez yoklaması yapacak.

Cumhuriyet Senatosu üyelikleri için Yozgat'ta aday yoklaması yapan Milliyetçi Hareket Partisi ile İstanbul'da aday yoklaması yapan Sosyalist Devrim Partisi, seçime katılacakları öteki illerde adaylarını merkez yoklamasıyla tespit edecekler.

Cumhuriyetçi Güven Partisi, Millet Partisi, Türkiye Birlik Partisi, Türkiye İşçi Partisi ve Türkiye Sosyalist İşçi Partisi seçime katılacakları illerde aday yoklaması yapmadılar. Aday yoklaması yapan ya da, adaylarını merkez yoklamasıyla belirleyecek siyasi partiler kesin aday listelerini 7 Eylül 1979 Cuma günü saat 17'ye kadar Yüksek Seçim Kuruluna verecekler.

Sıkıyönetim...

(Baştarafı 1.Sayfada)

bu olayın bütün ülkede sert tepkilere yol açtığı belirtiliyor.

Bu tür olayların hiç bir yasal dayanağı bulunmayan solun çeşitli fraksiyonlarında kendilerini görevlendiren bir avuç art niyetli kişi tarafından yaratıldığını belirten açıklamada daha sonra şu görüşlere yer verildi:

"Büyük öğrenci kitlesinin öğrenimlerini sürdürme isteklerine karşı bir kaç öğrencinin mensubu olduğu yasa dışı örgütlerin çıkarları uğruna öğrenimi engellemeye güçleri yetmeyecektir".

Elebaşıyı, ortaya çıkarmak gerekir

BU İKİ DAVANIN BİRLEŞTİRİLMESİNDE ÖNEMLİ YARAR VARDIR

1. Bu iki davanın birleştirilmesi gerçeğe daha iyi varmamızı sağlayacak ve çelişik kararlar verilmesini önleyecektir.

Giriş kısmında bir bir saydığımız olaylar sıralaması göstermektedir ki, olaylar birbirinin devamıdır ve bir plan içinde geliştirilmiştir.

İsyan ve katliam davasında özellikle gerçek sorumluyu (alet olan zavallı katili değil), azmettiriciyi, plancıyı ve teşvikçiyi, işin elebaşısını, suç örgütünün durumunu ortaya çıkartmak başta gelen görevdir. Bu görevi ise ancak, olayı geçmişi ve geleceği ile, örgütlülük yanı ile bir bütün olarak inceleyerek yapabiliriz. Bu da, dava ile ilgili önemli önemsiz bütün bilgilerin bir noktada, aynı heyetin denetimi altında toplanması ile mümkün olabilir.

Birbirleriyle bağlantısı bulunan ETKO ve K.Maraş isyan ve katliam davasının, ayrı ayrı yargılamaya tabi tutulması, önemli birçok noktanın gözden kaçmasına sebep olmaktadır. Ayrıca bu durum olayları doğru değerlendirmemizi de engellemektedir. Ayrı ayrı ele alındığında pek fazla önemli görülmeyen deliller ve olaylar birleştirildiği zaman, gerçeği ortaya çıkartmakta önemli olmaktadır. Birbirleriyle bağlantısı bulunan her iki davanın birleştirilmesinde çok yarar vardır. Örneğin:

—Ökkeş Kenger'in Büyük Ülkü Derneği yöneticileri için temin edip getirdiği dinamitler tek başına ele alındığında çok önemli görülmeyebilir. Ama Ökkeş Kenger'in dinamitleri, ETKO-TYK örgütünün eylemleri, Çiçek Sineması provokasyonu ve K.Maraş isyan ve katliam hareketiyle birleşince çok önemli olmaktadır. Bu olayları ayrı ayrı ele alırsak, hiç biri tek başına Ökkeş Kenger'in durumunu izah etmeye yetmez ve gerçek durumunu yansıtamaz. Aynı zamanda onun isyan ve katliam hareketinin yaratılmasındaki rolünü tam olarak ortaya koymaz.

BALCI ŞEHİRDEKİ KATLİAMIN TÜMÜNDEN SORUMLU

—Aynı durum Hasan Balcı için de geçerlidir. Hasan Bal Balcı'nın rolü ancak, ETKO sanıklarına silah temin etmeleri için para vermesi olayı ile, isyan ve katliam sırasında Yürükselim'de elinde otomatik tüfek olduğu halde saldırgan grupları sevk ve idare etmesi olayı birleştirildiği zaman anlaşılabilir.

Bu iki olay birlikte değerlendirildiği zaman, Hasan Balcı'nın isyan ve katliamın hazırlanmasında birinci derecede rol aldığı elebaşı ve tertipçi olduğu, sadece Yürükselim'deki katliamdan değil, şehir çapındaki bütün olaylardan sorumlu olduğu anlaşılabilir.

ELEBAŞILAR GEREKEN CEZAYA ÇARPTIRILMALIDIR

Savcılık, iddianameyi hazırlarken, isyan ve katliamın hazırlığını konu edinen ETKO eylemleri üzerinde durmadığı, olayın evveliyatını incelemediği için "tahrikçi ve teşvikçilerin" "tespitinin mümkün olmadığı" sonucuna varmıştır. Eğer isyan ve katliam olayı, evveliyatı ve ülkedeki terör ve cinayet örgütlerinin faaliyetleri ile bağlantılı olarak değerlendirilmezse, esasa ilişkin mütalada da açık ve net sonuçlara varmak mümkün olmayacaktır. Oysa bu iki davanın birleştirilmesi, suç örgütüne ulaşmamızı ve onun durumunu kavramamızı mümkün kılacaktır.

2. Daha ekonomik bir yargılama: Gerek sanık Ökkeş Kenger ve Hasan Balcı'nın durumunu ve gerekse isyan ve katliamın hazırlık çalışmalarının durumunu kavramak için ETKO davasının mahkemeniz tarafından da incelenmesi gerekir. Böylece ETKO dosyası değişik amaçlar için iki defa incelemeye tabi tutulacaktır. Ayrıca ETKO davası ile ilgili bazı şahısların burada da dinlenmesi gerekir. Davaların birleştirilmesi ise lüzumsuz tekrarları önleyecek ve daha ekonomik bir yargılama sağlayacaktır.

Sonuç olarak, yukarıda izah edilen nedenlerle bu iki davanın birleştirilmesinde önemli yarar vardır. Ancak bu sayede:

1. ETKO sanıklarının eylemlerinin ve hazırlık çalışmalarının ne gibi sonuçlar doğurduğu kavranabilir.

2. Yine bu isyan ve katliamın kendiliğinden bir toplumsal olay olmayıp, bir hazırlık sonucunda yaratılmış, planlı, örgütlü olduğu kavranabilir.

3. Ancak bu sayede elebaşılar, tertipçiler, ortaya çıkartılabilir. Aksi halde gerçek suçlu sıyrılıp kurtulacak, sadece suç örgütünün aleti olan kimseler mahkum olacaktır.

4. Her suçlu cezasını çekmelidir. Ama en çok da elebaşılar tertipçiler, işin teşvik edicileri, örgütçüleri ceza çekmelidir. Aksi halde hem milletin vicdanı tatmin edilmeyecektir, hem de suç aleti katiller örgütü faaliyetine devam edeceği için yeni yeni katliamların önü alınmayacaktır.

—BİTTİ—

Güneş:"

(Baştarafı 1.Sayfada)

konusunda bana emirleri oldu. Onları yerine getireceğim. Bir yönüyle gezinin tamamını sunmaya çalıştım. Ancak Apocular diye basına ve kamuoyuna yansıyan grubun eylemleriyle ilgili ve alınması gereken önlemlerle ilgili görüşlerimizi ve raporları Cumhurbaşkanı'na sundum.

Güneş bir soru üzerine Apocuların sayısı ile ilgili açıklanan resmi rakamın mayıs ayında yapılan operasyonlara dayandığını ve bu sayının donmuş bir sayı olmadığını belirtti. Güneş bu rakamın Celal Bucak'ın iddia ettiği kadar da olmadığını söyledi.

İçişleri Bakanı muhabirimizin, Apocu şeflerden Kemal Pir'in Sıkıyönetim Mahkemesinden sivil mahkemeye devredilmesi konusunda sorduğu soruya şöyle cevap verdi:

"Bazı aksamalar oldu. Diyarbakır'da daha önce yapılmış bir operasyon vardı. Bu operasyon bütün belgeleriyle değerlendirme merkezine ulaşmadan bazı yeni operasyonlara gidildi. Bunu takiben Elazığ operasyonu yapıldı. Onun bütün belgeleri tam olarak değerlendirilmeden başka operasyonlara gidildi. Böylece bazı uygulama hataları yapılmış olabilir. Ancak şu anda bütün belgeleri ve kanıtları operasyon değerlendirme merkezinde değerlendiren bir ünitemiz vardır. Yakında iyi sonuçlar alacağımızı sanıyorum

GAZETELERİN GÜVENLİK KUVVETLERİ YARDIMIYLA DAĞITILMASINI SAĞLAYACAĞIZ

Hasan Fehmi Güneş muhabirimizin, gazetemizin dağıtımının engellenmesi ve muhabirlerimize yapılan saldırılar karşısında ne gibi tedbirler alındığı sorusuna ise şu cevabı verdi:

"Bir dağıtım firmasına tehdit yapıldı. Bu sizin gazeteniz tarafından bize ihbar edildi. Biz o firmaya istediğiniz gazeteyi dağıtmakta müşkülata uğrarsanız, bize başvurursanız size yardım edeceğiz, kuvvet vereceğiz dedik. Şöyle yardım edeceğiz: Güvenlik kuvvetleri vasıtasıyla dağıtımını gerçekleştirmesini sağlayacağız. Şirkete, sanıyorum 3 hafta önce bize başvuru üzerine bildirimde bulunduk. Biz her gazetenin dağıtımına yardımcı olmaya çalışıyoruz.

TÜM MUHABİRLER KONUSUNDA TEDBİR ALMAYA ÇALIŞIYORUZ

"Tüm muhabirler konusunda tedbir almaya çalışıyoruz. Mesela Diyarbakır'da bir gazeteci arkadaşımız tehdit altında olduğunu bildirmişti. Onunla da ilgili tedbir aldık. Tabii bu tedbirleri tehlikede olan bütün vatandaşlar için alıyoruz.

YARI FEODAL YAPI

İçişleri Bakanı Güneş gazetecilere bölgedeki durum hakkında şu bilgileri verdi:

"Yörede öteden beri süregelen toplumsal yapının, yarı-feodal bir özelliği var. O yörede aşiretler egemen. Ve bu aşiretler birbiriyle nüfuz sahalarını artırmak konusunda bir savaş içindeler. Bu eski tarz bir eşkiyalık. Bir de yenisi çıkmış. Apocular dediğimiz, aşiret kavgalarından yararlanmış. Yani A aşireti ile B aşireti kavga ediyor öteden beri. B aşiretini almış yanına A'ya bir savaş açmış. Hatta dikkat çeken yan şudur: Bir aşiret aslında Arap asıllıdır. Kürtçülüğü kullanmaktadır. Yani bundan yararlanıyor.

İŞSİZLERDEN APOCULAR YARARLANIYOR

"Bir de o yörede, benim Siverek'te bir kahvede konuşurken yanıma gelen çok sayıda işsiz, yüksek öğretime giremeyen genç var. Bunlar yönetime katılmak istiyorlar. Bunlar pay almak istiyorlar. Bunlara bu kapılar kapalı. Bundan da yararlanıyor Apocular. Sonra o yörede toprak dağıtımı çelişkisi vardır biliyorsunuz. Bundan da yararlanıyor. Topraksız halkın bu küskünlüğünden de yararlanıyorlar. Bunlardan yararlanmakta ve bir kavga yürütmeye çalışmaktadırlar. Bu arada bizim yönetim boşluklarımız olmuş, bundan da yararlanıyorlar.

TEDBİRLER

"O halde ekonomik yapısına yönelik tedbirler geliştirmek lazım. Toprak dağılımındaki haksızlığa yönelik önlemler geliştirmek lazım. Feodal yapıdaki çelişkilere yönelik önlemler geliştirmek lazım. Gençlerin işsizlik ve öğrenim olanaksızlıklarını ortadan kaldıracak önlemler geliştirmek lazım. Ve en önemlisi bugün hemen olaya el koyacak güvenlik önlemleri- ki en çok hissedilen budur.- Şu anda onu geliştirmek lazım.

VATANDAŞ YARIM ASIRDAN BERİ BEKLİYORUZ

"Vatandaş devlet nerede diyor lafları var. Doğrudur. Vatandaş devleti arıyor. Ama vatandaş devletin sadece polisini jandarmasını aramıyor. Vatandaş devletin yıllardan beri ekonomik fonksiyonlarını, kültürel fonksiyonlarını, toprak dağıtımını sağlayacak fonksiyonlarını, tüm fonksiyonlarını bekliyor. Ve dünden beri değil yarım asırdan beri bekliyor."

APOCU HÜSEYİN TEZER BİNGÖL'DE YAKALANDI

Apocuların Bingöl bölgesindeki soygun ve gasp olaylarına katılan Hüseyin Tezer, Bingöl'ün Genç ilçesinde yakalandı.

Hüseyin Tezer'in 1978 yılında Bingöl'ün Genç ilçesi yatılı bölge okuluna ait teksir, daktilo ve hesap makinalarını gasbetmekten Apocuların Genç'te düzenledikleri toplantıya katılmaktan gözaltına alındığı bildirildi.

Elazığ bürosu muhabirlerimizden Hüseyin Duman'ı ağır yaralayan Apocu Mahmut Aktaş'ın Dev-Solcuları muhabirlerimize ve Türkiye İşçi Köylü Partisi yöneticilerine saldırtmak için kendisini Dev-Solcu olarak tanıttığı ortaya çıktı.

Apocu Mahmut Aktaş'ın Malatya'da yapılan toplantıdan sonra, bir arkadaşıyla beraber Elazığ'a gelerek Dev-Solun ileri gelenleri ile bir görüşme yaptığı öğrenildi. Kendilerini Dev-Solcu olarak tanıtan Mahmut Aktaş ve arkadaşı gazetemiz muhabirlerinin ve TİKP yöneticilerinin öldürülmesi gerektiğini söylediler. Mahmut Aktaş'ın bu teklifi Dev-Solun ileri gelenlerince kabul edildi. Ancak Mahmut Aktaş'ın Apocu olduğunun anlaşılmasından sonra Dev-Sol'un ileri gelenleri bu karardan vazgeçtiler. Bunun üzerine, Apocu Aktaş'ın gazetemiz muhabirlerinden Hüseyin Duman'a yapılacak saldırının Erhan Mantaroğlu ile birlikte uygulanmasına karar verdiği belirtiliyor.

Mahmut Aktaş ve Erhan Mantaroğlu muhabirimiz Hüseyin Duman'ı üç gün takip ettikten sonra, 17 Ağustos günü "Çevirme" denilen yerde pusu kurarak, Hüseyin Duman'ı ağır yaralamışlardı. Bir komiseri de yaralayan Apocu Aktaş daha sonra silahıyla yakalanmıştı.

Mahmut Aktaş'ın kendisini Dev-Solcu olarak tanıtmasının Apocular içindeki dağılmanın bir belirtisi olduğu, bu nedenle de Dev-Sol'un desteğini almak amacını taşıdığı belirtiliyor.

Solarz...

(Baştarafı 1.Sayfada)

söyledi.

Solarz, dün gazetecilere verdiği demeçte, Türkiye'nin ABD'de bir Türk lobisi kurması konusunda şöyle dedi: "ABD Kongresinde bir Rum lobisi vardır. Türkiye de Kongrede bir Türk lobisi oluşturmak istiyorsa, işçilerini Federal Almanya gibi dış ülkelere gönderecek yerde, bazı Türk vatandaşlarını da ABD'ye göndermelidir."

Türkiye ile Yunanistan arasındaki görüş ayrılıklarına da değinen Solarz, "Sanıyorum, Türkiye ve Yunanistan, aralarındaki görüş ayrılıklarını gidererek ilişkilerini düzeltme olanağı bulabilirler. Ancak bu konuda her iki tarafın da bazı konularda fedakarlık yapması ve ödünler vermesi gerekmektedir" dedi. Solarz; Yunanistan'ın NATO'nun askeri kanadına yeniden girişi konusunda ise Türkiye'nin esnek bir tutum izlemesi gerektiğine, Yunanistan'ın böyle bir karar vermesinin Türkiye'nin yararına olacağına da işaret etti.

Öte yandan, Solarz, Türkiye'ye uygulanan silah ambargosu ile ilgili görüşlerini açıklarken, İsrail'in, ABD silahlarını savunma amacıyla kullandığını, İsrail'e bu nedenle ambargo uygulanmadığını iddia etti. Solarz şunları söyledi: "İkisi arasında neden farkları vardır. ABD Kongresi, 1974 Temmuz ayında başlayan barış harekatının, Türk hükümetinin 1960 Londra Anlaşmasında verdiği taahhütler uyarınca Adadaki Türk toplumunu savunmak amacıyla düzenlendiğini kabul etmiş, ancak ağustos ayında yapılan ikinci harekatın saldırı amacını taşıdığı gerekçesiyle bu harekatta ABD silahları kullanıldığı için Türkiye'ye silah ambargosu uygulama kararı almıştır. Oysa İsrail, Güney Lübnan'da Fetih Bölgesi adıyla anılan Filistin gerilla mevzilerinin bulunduğu bölgeye sürekli olarak savunma amacıyla saldırı yapmaktadır. Bu nedenle de ABD silahlarını sadece kendini savunmak açısından kullandığı için İsrail'e herhangi bir önlem alınacağını sanmıyorum."

Solarz, Avrupa ülkelerinin, FKÖ'nün tanınması konusunda ABD'ye baskı yapıp yapmayacaklarını soran bir gazeteciye şu karşılığı verdi: "Sanmıyorum. Avrupa ülkelerinin ABD'ye bu konuda baskı yapmaları olasılığı çok zayıftır. Avrupa ülkeleri, ABD'den daha fazla petrol gereksinmektedirler. Bu doğrudur. Ancak, onlar kendi siyasetlerini ayarlarken ABD'ye baskı yapacaklarını sanmıyorum."

Aydınlık
BAYAŞ Basın-Yayın A.Ş. adına sahibi ve Genel Yönetmeni ORAL ÇALIŞLAR

Yazıişleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S. AYDOĞAN BÜYÜKÖZDEN
Müessese Müdürü: O. GÜRHAN ERTÜR

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu—İSTANBUL
Tel: 26 52 44 – 22 49 54
İdare Tel: 26 54 37
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri
Baskı: İst. GÜNTUR
Dağıtım: GAMEDA

BÜROLAR
ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8, Kızılay Tel: 25 38 69
İZMİR: Özgüler İşhanı, 452. Sok. 25/3, Konak Tel: 13 10 90 – 25 25 54
ADANA: Atatürk Cad. 113. Sok. Sefer İşhanı, Kat: 3 No:16 Tel: 103 42
TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kasım Sok. 27/10 Tel: 39 00

YURTDIŞI BÜROLARI
ALMANYA: Burgstr. 78, 6 Frankfurt /M 60, Tel: 0611 437 595
FRANSA: 95 Rue de la Jonguiere, 75017 Paris
BELÇİKA: 188 rue Josaphat, 1030 Brüxelles, Tel: 64 72 120
İSVEÇ: Görgün, Duvgrand 5/A, 1 tr. 17236 Sundbyberg, Tel: 08/296 628
HOLLANDA: Bildstr. 53, Utrecht, Tel: 31 47 61
İSVİÇRE: Ch. des Cotes I, 1020 Renens, Tel: 34 21 72

ABONE ÜCRETLERİ
Yurtiçi: 3 aylık 450 TL, 6 aylık 900 TL, 1 yıllık 1800 TL
Yurtdışı: 3 aylık 675 TL, 6 aylık 1350 TL, 1 yıllık 2700 TL
Not: Bu ücrete gönderilen ülkeye göre uçak postası ücreti eklenir.

İLAN TARİFESİ
2.4.6. sayfalar (Sütun/snt.) 250 TL
3.5.7. sayfalar (Sütun/snt.) 300 TL
Yayın İlanı (Sütun/snt.) 100 TL
Doğum, Evlenme, Ölüm (5 sütun/snt.) 500 TL
Küçük İlanlar (Kelimesi) 10 TL

53340-235

Maden işçisinin yarı ömrü hasret ve bekleyişle geçer

YERALTINDAN YERÜSTÜNE **KÖMÜR SAVAŞÇILARI**

Hazırlayanlar: Kerem Çalışkan, Ramazan Çakıroğlu

Toprak meselesini özetleyen cümle:

"Bağ da bostan da işte bu ocak!"

(2)

Köylerde madenci çocukları babalarını bekler durur. Babası ona gelirken bir hediye getirecektir mutlaka. Ama bazen babası gelmez, çocuklar ağlayan analarına sorar dururlar, ne zaman gelecek diye...

HER ayın son günü paydostan sonra Kozlu'dan, Kandilli'den, Zonguldak' tan işçilerle dolu trenler otobüsler kalkar. Trenler salkım saçak gider. . . Otobüsler adam almaz olur...

Kimisi köpük köpük Karadeniz'i arkada bırakır, yeşillikler içinde kıvrıla kıvrıla giden Devrek yoluna vurur. . . Kimisi batıya, Bartın'ın sarılı yeşilli mümbit topraklarına uzanır, kimi de Ereğli'nin dağları, yamaçları arasına gizlenmiş şipşirin köylerine doğru koşar. . .

Ve pikapta Gencebay'ın en yanık şarkıları:

"Batsın bu dünya. . ." "Sevenler kavuşunca. . ."

Dünya batmamıştır işte. . . Bir kez daha canlı çıkmışlardır ocaklardan. . . Bir kez daha kavuşacaklardır sevdiklerine. . . Eşlerine, çocuklarına, yakınlarına, köylerine. . . Evet, kafalarında bin bir tane yeni problem olsa da dün ya güzeldir şimdi. . .

ÇOCUK SEVİNDİRMEK NE GÜZELDİR!

BİRAZDAN yalınayak çocuklar boşanır, tozlu köy yollarından. Sarılırlar babalarına. . . "Bilir misiniz çocuk sevindirmek ne güzeldir. . ." Zonguldak istasyonunda, köyüne dönen bir madenciden duyduk bu sözü.

Heybelerin dibinde bir mavili fistan, bir kutu rengarenk şeker, bir çikolata, ya da bir oyuncak gülümser durur. . . Maden işçisinin yarı ömrü, bu hasretler ve bu sevinçlerle geçer. . .

Köylerde de bir heyecan vardır. . . Beyaz başörtüler dolanır durur evlerin siperinde. . . Tarlada çapa sallayan al-yeşil giysili kadınlar daha sık dikilirler, ellerini bellerine koyar, yolun görünmeze kavuştuğu noktaya bakar dururlar bir süre. . .

Derken bekleyiş biter. Ya bir Reno, ya bir Murat taksi, ya da bir kamyonet görünür köy yolunda. . . Maden işçisinin o toprağa sağlam basan adımlarıyla yürür gelir beklenen erkek. . .

BÜYÜK VARDİYA

BİR "Büyük Vardiya"dır bu. Gruplu işçilerin vardiyası 13-14 bin kişi döner her seferinde köylerine... Karınca gibi kaynaşır Zonguldak Havzası. . . Köylerden gelen taze kuvvet devralır ocaktaki nöbeti. . .

Köye dönüş ne kadar sevinçliyse, gidiş de o kadar hüzünlüdür. Maden işçisi, anası, karısı, kardeşi, komşusu, dostu, kim varsa helallaşır, tutar ocağın yolunu. . . Sürekli bir "Son geceler" duyarlılığını yaşar madenci aileleri. . .

Kendi de bilir, geçirenler de bilir ki, geri dönmeme ihtimali de vardır gidenin. Hem öyle şaka-maka da değil. . . Dönmeyen çoktur bilirler. . . Bakarsınız bir kalabalık görünür köy yollarında. . . Taksiler, minibüsler, otobüsler. . . Kadınların içi "cız" eder kalabalığı görünce. . . Yoksul köy mezarlığı adam almaz olur. . . Her yıl ortalama 60-65 canı ocak ilahlarına kurban verir maden işçisi. . Gene de doymaz ilahlar, her yıl yeni canlar, taze canlar isterler. . .

Daha geçenlerde 13 Ağustos günü grizu, ya da eski madenci deyimiyle "Ateşnefes", 7 kişiyi üfürdü götürdü. . . Parçaları bile kalmadı geriye. . .

Bu kazalar nedir, nereden gelir? İlah mıdır, kader midir, yoksa insanların elinde olan, elinde olup da tutulmayan başka bir şey midir?. . Yeri gelince buna da değineceğiz!. . .

● Dilaver Paşa Nizamnamesi ile ocakların en zor kısımlarına sürülmüştür bura köylüleri, ayaklara, başyukarılara...En ön safta dövüşen askerler gibi...

YÜZ YILDIR EN ÖN SAFTA DÖVÜŞENLER

BURA ahalisi sülaleden madencidir. Zonguldak havalisinin altında kömür bulunduğundan beri kömür savaşı başladığından beri kömür karası insanların alın yazısı olmuştur. Kömür tozunu dişleri arasında çıtır çıtır çiğnemeyen bilmez bu karanın rengini, cigerinin yarısını vermeyen bilmez. . . Ölüm korkusunun üstüne gide gide yaşamayan bilmez. . .

Bir zamanlar köylerinden, evlerinden zorla koparılıp, alınmış, süngü zoruyla madenlere sürülmüştür bura köylüleri. Dilaver Paşa Nizamnamesinin tarihi 1867 midir? Demek 112 yıl geçmiş aradan. . . Zaptiyeler dolaşırmış köy köy. . . 13 yaşından 60'ına kadar bütün erkekleri toplar getirirlermiş madenlere çalışmaya. . . 15 gün madende 15 gün ocakta. . . Osmanlının adaleti başka türlü "nizama" sokamamış ocakları.

En zor kısımlara sürülmüş köylüler. . . Ayaklara, başyukarılara. . . En ön safta dövüşen askerler gibi. . . Ocağın ağır işçileri kazmacılar, domuzdamcılar hep bu köylerden yetişmiş... Köy köy ayırmışlar. . . Şu köyler "Domuzdamcı" şunlar "kazmacı" diye. . . Hâlâ sürer bu ayırım. . . Devrek' in, Bartın'ın köylerinde bu meslekler, babadan oğula, geçip gelmiştir bugüne dek. . .

Niçin bu yol tutulmuştur? Neden 15 gün köyde, 15 gün ocakta çalıştırılmıştır işçiler. Bu bölünmenin temelinde ne vardır?

YIPRANAN İŞ GÜCÜ VE BİR DEVLET POLİTİKASI

EN ağır sömürü düzeninde bile, çalıştıranlar, çalışanların yaşamını sürdürmesini sağlamak zorundadır. Yoksa sömürü çarkı dönmez olur. Dilaver Paşa'nın nizamı da bu temel üzerine kuruludur. Ocaklarda çalışanlar tarlalarını ekip biçmezlerse aç kalacaklardır, çünkü ocaklarda kendilerine ücret olarak verilen para göstermeliktir ve köylüler çoğu zaman boğaz tokluğuna çalıştırılmakta, hatta yiyeceklerini bile köylerden kendileri getirmektedirler.

Toprakla bağlarının koparılmaması o dönem için bir devlet politikasıdır. Yıpranan işgücünü yenilemek, bunu da yine köylünün kendi emeği ile karşılamak amacını taşımaktadır.

15 gün ocaklarda tam anlamıyla canı çıkan köylüler, köye kendilerini zor atmakta ve ekip biçerek geçimlerini sağlamaya çalışmaktadırlar.

Giderek yeretmiştir münavebeli işçilik, bir çalışma geleneği haline gelmiştir.

İşte maden işçilerine yarı-köylü yarı-işçi niteliği veren bu parçalanmış yaşamın böyle asırlık bir geçmişi vardır.

Bu ikili yapı uzun yıllar değişmemiştir. Maden işçisi topraktan kopmamıştır. Toprak onun için her zaman bir geçim kaynağı özelliğini korumuştur, yakın zamanlara kadar. . .

Pekiyi, günümüzde maden işçisinin toprakla olan ilişkisi ne durumdadır? Bu geçim kaynağı maden işçisinin yaşamını ne derecede etkilemektedir? Köylü özelliği dediğimiz özellikler hâlâ sürmekte midir? Ne gibi özelliklerdir bunlar ve işçi özelliklerinin artması ne ile ölçülebilir?

Maden işçisinin toprakla olan bağını daha iyi kavramak için önce bölgedeki toprağına, yapısına ve niteliklerine kuşkusuz göz atmakta yarar var.

EN ÇILGIN RESSAMLARA ŞAPKA ÇIKARTTIRACAK TABLO

KARADENİZ bölgesini tanıyanlar bilir, bu bölgede ekilip biçilen arazı sarptır, yamaçtır. Traktör genellikle kullanılmaz. Toprak karasabanla öküzle sürülür. Yani, fazlaca el emeği, insan gücü ister. Buna karşılık verim düşüktür.

Bir de, dağılmış, bölünmüştür arazi. Yılların karışık miras davaları araziyi parça parça etmiştir. 2 dönüm şu çınarın dibindedir, beş dönüm o yamacın altında, toprağın üçüncü parçası belki aşağı çeşmenin berisindedir. Yoldan geçerken bile görürsünüz bunu. Avuç içi kadar bir tarla vardır yamaçta, sarı sarı buğday başakları doludur, yan tarafı mısırdır, henüz boy vermemiş, ötesi fasulyedir. . .

Modern resim gibi, sarılı yeşilli dik dörtgenlerle, üçgenlerle, çokgenlerle bölünmüştür toprak. . . Zaman ve miras hukuku elele vermiş, en çılgın ressamlara şapka çıkarttıracak bir tablo çizmişlerdir ortaya. . .

TOPRAK NE VERİR?

TOPRAK meselesi hakkında sağlıklı bir tespit yapmak için önce şu sorulara cevap vermek gerek: Bir maden işçisinin ortalama ne kadar toprağı vardır ve bu topraktan elde ettiği gelir işçinin yıllık ihtiyacının ne kadarını karşılar. . ,

Gittiğimiz bütün bölgelerde yaptığımız soruşturma şunu gösterdi: Bir maden işçisinin toprağı ortalama olarak 25-30 dönüm kadardır. Bu rakam bazen 40-50'ye çıkabileceği gibi 10-15 e ve daha aza da düşebilir, ancak bu iniş ve çıkışlar azınlıktadır. 25-30 dönümlük miktar köylerde yaşayan gruplu maden işçileri için geçerli olan bir ortalamayı göstermektedir.

Gelelim ürün meselesine. Maden işçilerinin kendi topraklarından kaldırdıkları ürün, genellikle buğday ve mısır, hiç bir zaman bir evin yıllık gıda ihtiyacını karşılamaz. Hatta hayvanların yem ihtiyacına dahi yetmez topraktan elde edilen. . .

Her dört maden işçisinden en az üçünün bir çift öküzü vardır ve onlar da tarladan kalkan mahsüle ortaktır...

PAZARA OLAN BAĞIMLILIK ARTIYOR

ÇAYDEĞİRMENİ'ndeyiz. Çaydeğirmeni, Zonguldak-Devrek yolu üzerinde merkezi bir madenci köyü. Devrek çayı üzerindeki asma köprü de buraya bağlandığı için hareketli, merkezi bir yer.

Yolun kıyısındaki mavi boyalı çardaklı kahvede Osmanbeyler muhtarı ile konuşuyoruz. . .

"Mal yal ister" diyor. "Tarladan aldığın ürün ancak bir çift öküze yeter, eğer hakkınca verirsen. Vermezsen de o böyle sallana sallana gider, malım var diyemezsin." Halkın yüzde 60-70'i dışarıdan almayınca idare edemiyor artık ektiği ile. Sebze ve buğday ihtiyacının da en az yarısı gene dışarıdan karşılanıyor.

Devrek pazarında konuştuğumuz Yılanlıca köyü muhtarı Recep Döngel de benzer şeyler anlatıyor. Bu yıl gübre sıkıntısı olduğu için verim daha da az olmuş, madencinin kazancı gene tüccara akmaya başlamış.

Bartın yöresinde de durum farksız! Gelik'te işçi kahvesinde sohbet ettiğimiz Bartın Yenice'den Hüseyin Akbulut da veresiyecilikten yakınıyordu. Bu yıl yağmur da olmamış. Gübreye alışkın toprak iyice kesmiş ürünü. "Has un 70 kg. bir çuval 700 lira, kepek 500 lira" diye yakınıyordu. Pazardan en çok alınan besinlerin başında bunlar geliyor. Rakamlar haziran ayına ait, şimdi kimbilir kaça yükselmiştir!

RIFAT USTA: "BAĞ DA BOSTAN DA OCAK"

ÖRNEKleri bölgelere göre çoğaltmak mümkün ancak, özetleyecek olursak maden işçisinin bir geçim aracı olarak toprağa bağımlılığı gittikçe azalmaktadır.

Aklıma Kozlu'da İnce Mehmet 1-2 kuyularının dibinde 4-12 vardiyasına inmeyi beklerken sohbet ettiğimiz Devrek Yenice'den kazmacı Rıfat Usta'nın dedikleri geliyor.

Tarla, çift, çubuk işlerini sorduğumda, daha ocağa inmeden elbisesinde birikmiş tozlarla kararmış, kırış kırış yüzünü yüzüme çevirmiş, gözlerini hafif kısıp eliyle işçilerin öbek öbek oturduğu alanı gösterip şöyle demişti:

'Bak, tarla da, çift de, çubuk da, bağ da bostan da işte bu ocak. . . Burası olmazsa biz de yokuz!'

Bu sözler maden işçisinin geçirdiği dönüşümü özetliyordu tek cümlede.

Maden işçisinin köye dayanarak yaşamını sürdürdüğü günler artık geride kaldı. Artan hayat pahalılığı ve peşpeşe gelen enflasyonlar küçük çiftçiliği silindir gibi eziyor. . . Tarla ve çiftçilik artık maden işçisi için ciddi bir yan gelir olmaktan çıkmış durumda.

Zaten büyük ölçüde kadınlara, çocuklara ve köydeki işsiz gençlere devroldu. Tarla işi madenci için yavaş yavaş, bir "oyalanma" köydeki "boş vakitlerin uğraşı" niteliği kazanıyor.

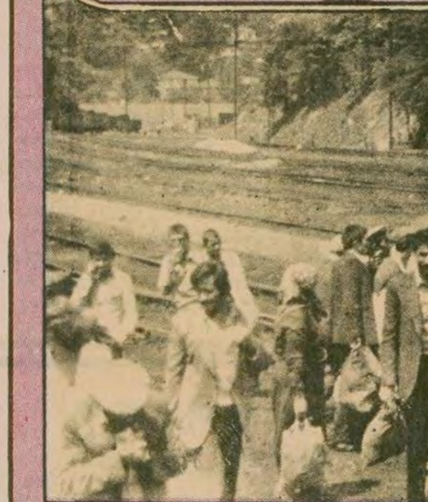
Bu tespit madenciler arasındaki yaygın eğilimi ve sürecin yönünü göstermektedir. Şüpnesiz özellikle yaşlı kuşak arasında tarla işine hâlâ bütün varlığı ile sarılan, uğraşan madenciler vardır ama 30 yaş dolaylarındakiler ve daha gençler topraktan çok belirgin bir şekilde kopmaktadırlar.

Zonguldak İstasyonu her ayın son günü bir bayram cümbüşü yaşar... Yüzlerce işçi trene biner köyüne döner...

● Gruplu işçilerin vardiyası bir büyük vardiyadır... Her seferinde 13-14 bin kişi döner köylerine... Karınca gibi kaynaşır Zonguldak Havzası

Yarın: "Yarı canım gider onlarlan..."

SEYİT ALP'İN ROMANI
ŞAVK
desenler: sevinç altan

(66)

ÖZET

Ararat'tan göçmek zorunda kalan koçerler, Osmanlı Dağıstan Beyin elinde bulunan düzlüğe yerleşirler. Düzlük aslında Türkmene aittir. Dağıstan Bey, Kürtleri Türkmene karşı kullanmayı düşünür. Hacı Osman Beyle dostluk kurar. Kendi kızını ona verecektir. Hacı Osman Beyin kızı Kevok'u da kendisi alacaktır. Düğün kurulur. Koçerler büyük tepki duyarlar. Rispi Safo siyah kuşak takar. Kevok'un nişanlısı Memdız öfkelidir. Kendisine yoksul olduğu için varımsız olduğunu sanır. Oysa Kevok Memdız'ı sevmektedir ancak babasına karşı gelemez. Beyin aşiretinde itibarı kalmamıştır. Ve o, Türkmene çoban gitmiştir.

Ve Kevok Osmanlıya gelin gider, Memdız perişandır. Türkmen Beyi Alişar Bey Memdız'ı görmeye gelir. Yardımcı olmak ister. Memdız Osmanlı paşasıyla hesaplaşmaya karar verir.

Kendisi tekse de tanrı her şeyi çift yaratmıştır

Konuklar, Agin'in Tatar Beyine varacaklarını söyleyerek oturmak istemediler. Yemeğe zor kaldılar. Yemekten sonra Dağıstan Bey, düzden düze her yıl akışan çapulcudan yakındı. Beslediği adamların masrafını çok buluyordu. Malını altına çevirip Payıtahta yakın gitmeyi düşünüyordu. Bu toprak uğursuzla doluydu. Tepelere kadar uzanan toprağı vergileyeceğini söyledi. Bu topraklar öz malıydı. Gerisi devlet malı olduğundan anlaşmalıydı.

—Bey gücün yeterse sen kirala, ücret eskiden neyse öyle kalsın, dedi.

Hacı Osman Beyin yüzü karıştı, mahrem hali aşikara çıktı,

—Gücüm yetmez, zaten koyunum da bir sürüyü tamamlamaz, dedi.

—Bütün Araratlıyı çalıştır, tarlaya çevir.

—Çiftçiliğe takatim az gelir.

Osmanlı Paşası üstelemedi.

—Kevok biraz kalsın, dedi Hacı Osman Bey.

—Kalsın, dedi umarsız.

Kalkıp atlandılar. Atlarını çamura vurup tepelere doğru gittiler.

Hacı Osman Bey hüzne efkara battı. Sonunu kötü gördü. Canını oyalamaya Kevok'u çağırttı. Süzülmüş, dal olmuştu. Boynunu kırıp oturdu. Dilsiz, laldi. Yad yaban oturuşu içini acılandırdı. Yüzüne bakıp hallendi. Ararattan aldı, büyütüp gelin etti. Şimdiye getirdi. Eski, yeni hallerini dünya kadar farklı buldu. Konuşturamadı. Sordukların yüzüne bakmadan tek tük lafla cevap verirdi.

—Gidesin, dedi.

Gitti. İçinde bir damar kabardı, acı püskürtüp aklını bulandırdı. Bulanık akılla vardı, Meho'yu çağırttı.

—Söyle, Meho.. Araratın eski beylerini, düzenlerini türküye vur. Sesine dünya kadar acıkmışım.

Meho'nun yaşlı, yorgundu sesi. Sesini herkese duyurdu. Tekmil Araratlıyı hayallendirdi.

Safiye Hanımsa boğuntuluydu. İnişsiz, çıkışsız sürgitti ağıt.

Kevok'un gelişiyle Araratlı töreye uyandı. Her gün bir eve yemeğe çağırdılar. Sıra Meho'da durunca Bey muruzlandıysa da "gitme" diyemedi.

Kevok sırtındaki kadife libası attı, camanasını, poşusunu bağladı. Ziyafete kuş gibi hafif vardı. Kapıda Memdız'la yüz yüze geldiler. Bir bakışta olmuşu, olacağı gördüler.

Yemeğe el sürmedi.

Memdız, Mızo'yla Şeho'nun eline kavalları tutuşturdu,

— Avazımı çalın, dedi. Halini türküye vurdu. Dedi:

"Göğün kuşu neden çifttir-hiç yalnız dolaşan kuş gördünüz mü? Varsa yolunu azdırmış bir gariptir ya da şer, bela yuvasını dağıtmıştır. Ben görmedim, hepsini eşleşmiş gördüm. Çift gider çift gelirler: Fırtınada-borada-baharda-yazda. Niye böyledir- sebep nedir? Sebep bellidir. Kendi tekse de tanrı herşeyi çift yaratmıştır.

(DEVAM EDECEK)